

2. Dönem, Sayı 4

Yazdırılabilir Sürüm

Bu sürüm, bilgisayardan okuyacağı her şeyi, öncesinde yazıcı çıktısını alarak okuyanlar için hazırlandı. Resim yok, renk yok, yazılar 1 punto daha büyük, 4 sütun yerine 2 sütun var. Sapasade! Toner ve kartuş dostu. Kısa ve zamansal açıdan geçici yazılar hemen 2 dakikada monitörden okunabildiği için bu sürüme dahil edilmemiştir.

Kağıt israfı yapmamak için öneriler:

- 1- Bir tarafı kullanılmış, öbür tarafı boş müsvetde kağıtlarından kullanın.
- 2- Görme sıkıntınız yoksa yazıcınızın ayarlarından iki sayfa yan yana yazdırmayı deneyin.
- 3- Sadece okuyacağınız yazının sayfalarını yazdırın.
- 4- Üstteki madde uyarınca bu sayfayı yazdırmak abes bir hareket olacaktır!

İyi okumalar dileriz...

Birtakım notlar:

- 1- Dergideki röportajların kırılmamış versiyonlarını burada okuyabileceğinizi biliyor muydunuz?
- 2- Yazılar dergideki sırası korunacak şekilde sıralanmıştır. Dolayısıyla bir “içindekiler” sayfasına daha gerek kalmadı.

Spoilar

Dizi-film mevzuları -Ali Hıdımoğlu

O kumadan Önce: Burada okuduğunuz her satırda bilinçli olarak spoiler (izlemeden önce okuyunca filmin heyecanını kaçıran detaylar) ile karşılaşabilirsiniz. Sonrasında dergiye “aman da ben bunu okudum tüm zevkim kaçtı” ya da “hani böyle demiştin olmadı” temalı e-postalar atmayınız (Bkz: Spoiler Free).

O kadar çok izlenesi dizi var ki artık takip etmek bile zorlaştı. Çoğu takip ettiğim dizide güncel bölümleri yakalayamaz oldum. Bu yüzden az dizi ile yetineceğiz. Geçen ayı ve bu ayı göz önünde bulundurursak; Fringe’de The Observers yoğunluğu söz konusu, ayrıca Spartacus: Vengeance’ın bölümleri de yayınlandı ki izleyici Andy Whitfield’in yerine gelen Liam McIntyre’dan memnun gözükmemekte.

Esas bölümümüzle ilgili olarak bahsetmek istediğim **The Walking Dead** ile ilgili ilginç bilgilerin olması. Mesela dizide birileri ölecek, birden çok kişi ölecek. Shane’in değişimi ve eğer Rick’in etrafta olmazsa (ölü olması) Lori ile beraber olabileceği fikri. Rick ile Shane’in düellosu ve Shane’in ölümü. Sonrasında Rick’in Shane’e dönüşmesi ya da başka bir tabirle Shane’in ölümünün, Rick’in karakterinin tam oturmasındaki rolü. Dizi haki katen güzel noktalara gelecek gibi ama bakalım bunun için 12 Şubat günü yayınlanacak (dergi çıktığı zaman yayınlanmış) bölümü beklememiz gerekecek.

İlginç haberlerden biri de **Star Wars: Underworld**. 50 bölümlük, Star Wars evreni ile ilgili bir dizi dedikoduları dolaşmakta. Hatta bu dedikoduya göre George Lucas ve yapımcı Rick McCallum senaryonun hemen hemen yazıldığını bildirmiş. Konusu ise; “Bir grup haydut geçmişe giderek (zaman yolculuğu) Darth Vader’ı durdurmaya çalışırlar...”. Her ne kadar yakın zamanda çekilmesi pek mümkün gözükmesede Star Wars hayranları için ilgi çekici olacaktır.

Bir diğer dizi haberi de Harry Potter ve Doctor Who hayranlarına Russell T. Davies’den gelsin; **Aliens vs Wizards**. Nasıl bir şey olacağı ile de ilgili olarak ekledi; “Sihir ve bilim kurgu hiç birleştirilmedi. Örnek verecek olursak; Harry Potter’ı daha iyi yapabilecek tek şey, bana göre, Hogwarts’ın kapısının önünde büyük bir uzay gemisinin belirmesi olacaktı, fakat hiç olmadı. İşte bizim ilk bölümümüzde olacak”. Nasıl bir şey olacağını bilemem ama şahsen Russel T. Davies varsa işin içinde izlenesi bir şey olacaktır.

Türk dizileri kısmında bu sefer Son ve Yalan Dünya var. **Yalan Dünya** izlediğim kadarı ile gayet komik ve iyi bir yapım. Oyuncular çok iyi, hikâye iyi, karakterler idare eder. Halen iyi ve kötü yorumlar almakta, fakat Gülse Birsel’in “bölümler ilerledikçe daha da iyi yapma” gibi bir huyu var onu da unutturmayayım.

Diğer dizi ise gelir ve iptal sıkıntısı olmayan, bölümleri kendi YouTube kanalından da yayınlanan **Son** dizisi. Rastlantı üzerine izlemeye başladım fakat ne yalan söyleyeyim, gayet güzel bir yapım, hatta son zamanlarda gördüğüm sayılı iyi yapımlar arasında. Senaryosu Berkun Oya tarafından yazılan dizi aslında polisiye tarzında. Fakat internet ortamında “kimse bir şey anlamasın” tarzında olduğu da söylenmekte. İzlemenizi tavsiye ederim, zaten YouTube’da kendi kanalından tüm bölümleri veriliyor. Ayrıca kafanız karışmasın diye internet sayfalarında zaman çizelgesi ve ilişkiler ağı gibi güzellikler de var.

Son olarak Alcatraz ve The River dizileri dikkat çekici bölümler çekmeye başlamış. İzlemediğimden kesin konuşamıyorum ama duyduğum kadarı ile gayet iyilermiş.

Not: Komedi, drama, korku sevenler için üç bölüm gelsin; Black Mirror (tiksinerek sevecek, felsefi yorumlarda bulunacaksınız).

Topluluk: Bilkent MEC

Bilkent'in en ünlü kulübü bu sayıdaki konuğumuz. İşletme Kulüpleri arasında da adından oldukça söz ettiren bir topluluk; Bilkent İşletme Kulübü, nam-ı diğer MEC. Oldukça sıcakkanlı olmalarının yanı sıra organizasyon, organizasyon, organizasyon diye yanıp tutuşuyorlar. Birçok üniversite topluluğuna özellikle de çalışma disiplinleriyle örnek olabileceğini düşündüğümüz ekipten M. Mustafa Tandoğan, Emre Tuna ve Emir Hancıoğlu ile güzel bir söyleşi gerçekleştirdik. -**Furkan Emir**

Nasıl bir anda bu kadar parladınız ve Türkiye'de önemli bir yere geldiniz?

Yaptığımız işten çok heyecan duyuyoruz (Emre bunu derken gerçekten heyecanlı) ve kendi işimiz gibi sahiplendiğimiz için diyebiliriz. Bu anlayışı sürekli değişen yönetimler, aktif üyeler, arkadaşlarımız ve bizler birbirimize aktarabildiğimiz için de olabilir. Aslında bir anda da demek yanlış çünkü topluluk adına ilk büyük atılım 2005 senesinde gerçekleştirilmiş diyebiliriz, o zamanlar uğraşan arkadaşlarımızın dekanlıkla beraber büyük projeler gerçekleştirme isteğiyle bu heyecan bize kadar aktarılıyor. Ondan önce de Bilkent içerisinde birçok başarılı çalışmalar gerçekleştirilmiş, bize anlatıldığı kadarıyla

biliyoruz. 2000'lerde tek konferanslar, seminerler büyük ilgi toplarmış. Tabii ki zamanla bu azaldı şu anda da asgari düzeylerde. İşte bizi ulusal çapta da ayırtıran belki 2005-2006 senesindeki o atılım olmuş diyebiliriz. Diğer açıdan da her öğrenci kulübünün olduğu gibi çok insan tabanlı olmak çok inişli-çıkışlı bir grafik demek oluyor. Bunu herkes gibi bizler de yaşıyoruz. Ama o zamanlardan beri biraz daha şanslı olmamız ve sürekli yaratıcı, yeni işler yapmaya çalışmamız bizim için artı olmuş olabilir.

Çok farklı bir organizasyon yapınız var, bize biraz bu düzenden bahsedebilir misiniz?

Sonuçta beraber çalıştığımız tüm arkadaşlarımız öğrenci ve bundan dolayı hiyerarşik bir yapı olmaması gerektiğini düşünüyoruz. Tamamen gönüllülük esasına dayalı bir çalışma gerçekleştiriliyor ancak şunu da unutmamaya çalışıyoruz, yaptığımız iş tamamen ciddi ve amacımız güzel, verimli sonuçlar almak. Dışarı yansıtmaya çalıştığımız da tam olarak bu diyebiliriz. Çünkü geçmiş senelerde bununla ilgili sorun da yaşanmış, biraz üzücü bir durum. Bunları da inceleyip son senelerde daha çalışma ve iş temelli bir yapı gerçekleştirmeye çalışıyoruz. Yani sıfattan, sorumluluk cinsinden daha çok yapılacak çalış-

ma, organizasyon üzerine bir yapı oluşturmak istedik. Bir de çoğu kulübün aksine şirket yapımız var diyebiliriz. Her departmanın yapması gerekenler, bunların denetlenmesi, yönetim tarafından bu işlerin değerlendirilmesi üzerine bir oluşum söz konusu. Yani herkesin işi belli ve ayrı. Kimse başka birinin organizasyonuna, görevine burnunu sokmıyor. Ama yardım edebileceği bir konu varsa tabi ki gruplar arası iletişim olabiliyor. Kısaca bunun üzerine kurulu dersek yanlış olmaz.

Niçin girişimcilik?

Açıkçası son 3-4 yıldır ülke gündemine taşınmış bir konu olduğunu düşünüyoruz. Tüm gittiğimiz konferanslarda, eğitimlerde de girişimcilik üzerine konuşuluyor. Ülkemizin ekonomik geleceği için de bu konu çok konuşuluyor, tartışılıyor. Girişimcilik üzerine bu kadar destek varken bizim bunu üniversitemizde, öğrenci arkadaşlarımıza aktarmamız gerektiğini düşündüğümüz için diyebiliriz. Sonuçta ne kadar çok girişimcilikle ilgili aktivite, eğitim vb şeyler yapabilirsek o kadar çok yeni, yaratıcı fikirler ortaya çıkacaktır. Amacımız bu diyebiliriz.

MECMUA'yı anlatabilir misiniz? Nasıl gidiyor?

Heyecan verici diyebiliriz. 1998'den beri topluluk olarak çıkardığımız İşe Başlarken isimli bir dergimiz vardı. Tabi o günler çok verimli ve içerik olarak çok yararlı bir çalışmamış ancak bugünlere geldiğimizde bir şeyleri değiştirmemiz gerektiğini düşündüğümüz için geçen seneden beri MECMUA adı altında süreli bir dergi çıkartmaya başladık. Üçüncü sayısı Şubat başında çıkacak. Bu dergimizin de artık internet üzerinden okunması gerektiğini düşündüğümüz için e-MECMUA adıyla internet sitemiz üzerinden ulaşılabilir hale getirdik. Bizce çok önemli bir çalışma hatta çok okunmayacağını bilsek bile Şubat başında çıkacak dergiyle beraber iPad uygulamasını da yayınlayacağız. Hep birbirimize de dediğimiz bir şey var, iPad uygulamasını tabi ki yüz bin kişi indirip okumayacak, hatta çok daha komik rakamlar olacak belki ama ilerisi adına bir ilki şimdiden gerçekleştirmiş olacağız. Bu konuda birçok yüksek tirajlı ulusal yayın bile harekete geçmemişken MECMUA için gelecek adına önemli bir gelişme olacaktır diye düşünüyoruz.

Sizce "amatör ruh" nedir? Bu ruhu kaybetmemek için ne yapar MEC?

"Amatör ruh"u hep klişe olarak kullanırız topluluk içinde de biri önemli bir konuda heyecanlı olmamız gerektiğini anlatacağı zaman cümleye hep "Amatör Ruh, Profesyonel İş" diyerek başlar. Bizce amatör ruh yaptığımız işe duyduğumuz heyecandır. Sonuçta bu yapılan işten kimse somut bir sonuç almıyor. Maaş almıyor, ders notları yükseltilmiyor, farklı somut bir kazancı da yok. Buna rağmen çok ciddi bir şekilde zamanlarını harcayarak arkadaşlarımızın, bizlerin bu kadar uğraşması bizim için amatör ruhun tanımı diyebiliriz. Bunu kaybetmemek için de yani heyecanımızı kaybetmemek için bizim yaptığımız bir şey yok. Ama heyecanımızı kaybetmememizi sağlayan yaptığımız işlerin geri dönüşlerinin güzel olması, organizasyonların takdir edilmesi veya birinin gelip size yaptığınız iş için teşekkür etmesi diyebiliriz.

Bilkent'te kulüp olmak nasıldır?

100'den fazla kulüp olduğu için biraz enteresan diyebiliriz. Biraz yoğun bir akademik programımız olduğu için kulüpte çok zaman harcayan, sorumluluk alan tüm arkadaşlarımızın ortalaması biraz düşüyor ama azcık. Tabi bunu diyerek belki görev almak isteyenler varsa korkutmayalım ama böyle bir realite maalesef var. Diğer açıdan da dediğimiz gibi çok fazla rakibiniz var o yüzden yaptıklarınıza çok emek verip en iyisini yapmaya çalışıyorsunuz ya da biz mi böyle istiyoruz, diğer kulüplerde çalışmadığımız için tam çözemedik bu durumu. Bir de Bilkent'in en köklü topluluğu olduğumuz için, kuruluş 1988, biraz daha rahat hareket ediyoruz. Rahat etmekten kastımız daha çok duyulmuş olmak yaptığımız işlere de daha rahat destekçi bulmamızı sağlıyor.

Daha önce kullanmış olduğunuz farklı bir pazarlama yöntemi var mı?

Biraz kendimizi övmek gibi olmazsa, bu konuda sürekli yeni bir şeyler yapmaya çalışıyoruz. Kendi işlerimizle ilgili her zaman gerçekçi davranmaya çalışıyoruz ama yeni bir çalışma yaptıysak da bunu anlatmaktan onur duyuyoruz. Örneğin MEC Business Seminar organizasyonumuz için geçen sene birkaç viral video yayınlamıştık. Bu alanda birçok örnek var ama öğrenci kulüpleri arasında ilk diyebiliriz. Şimdi ilk değilse hemen saldırırlar bize, demese miydik? :) Mesela yine aynı organizasyon için başvuru süreci sırasında acayip kar yağmıştı, biz de tüm yurtlardan görülen çimlik alana başvuru sitemizi mbs2011.com'u kırmızı boyalara kocaman yazmıştık. Güzel bir çalışmaydı. Aslında bu tür çalışmalarda en güzel taraf takım olarak çalıştığımız için birçok yeni fikir çıkabiliyor. Bu fikir de yine takımda çalışan arkadaşlarımızdan birine aitti. O an için çok güzel, yapılmamış, farklı bir çalışmaydı. Yine bir örnek daha verebiliriz. Bu bahsettiğimiz tanıtım videolarımızda başı görünmeyen bir adam organizasyona hazırlanıyordu, o an böyle bir fikir çıktığı için yapılmıştı. Sonradan bu fikri geliştirip o başı görünmeyen adam profilini MEC Adam olarak konumlandırıp farklı çalışmalarda da kullandık. Güzel olmuştu herkes ilgiyle takip etmişti.

Yenilere tavsiyelerde bulunup rakip sayınızı arttırmak ister misiniz? Neler yapmalılar neler yapmamalılar?

Rakip sayımız hiç az değil gerek yok böyle şeylere. Ama belli başlı konulara değinmek isteriz. Bir kulübe, topluluğa giriyorsanız ya da yeni bir topluluk kuruyorsanız (Bu Bilkent'te baya yaygın o yüzden söyleyelim dedik) amacınızı belirlemeniz gerekiyor. Kendi çevremizde de görüyoruz yeni bir oluşum kuruluyor adına bakınca bir amacı var sanıyorsunuz ama yapılan işler ne popülarse onu yapmak, ünlü getirip konuşturmak, parti yapmak gibi tamamen popülarite amaçlı işler. Tabii ki popülarite olmasın, sadece içerik demiyoruz biz de bir organizasyon yaptığımızda popüler olabilecek konulara, konuklara yer veriyoruz. Ama burada unutulmaması gereken ana amaç ve o organizasyonun, oluşumun ne için olduğu. Yani spesifik konularda çok güzel bir çalışma gerçekleştirebilirsiniz. Açıkçası bunu başaran arkadaşlarımız da var. Kısaca belli bir amaca yönelik çok başarılı işler çıkarmak isterseniz ve heyecanınız da varsa sizi kimse tutamaz. Ama lütfen birbirinin kopyası, popülarite amaçlı basit işler için zaman harcamayın. Yenilere tavsiyemiz bu olurdu herhalde.

Yeni Yılda Hep Birlikte

- Alper Kara

Selamlar saygıdeğer okuyucular, öyle böyle derken, berbat bi yılı daha geçmişe gömdük. Evet zaman zaman tat aldığımız nadir anları da olsa makro anlamda bildiğiniz dandikti geçmiş yıl.

Bir önceki nüshamızda “bu kez efendi efendi kutlayalım hiç olmazsa, biliyoruz zor ama hiç olmazsa deneyelim” kabilinden bişeyler söylemiştik. Fakat deli gönül rakıyla buluşunca film hiç de öyle olmuyor (sanırsın Roma’nın son günleri). Verdiğimiz parayı, gittiğimiz düğün salonundan bozma yeri, berbat yemek/mezeleri, ortada koşturan çocukları ve her fırsatta zımmey zımmey halay çekenleri, kar altında sokak köpekleri gibi titreyerek içilen sigaraları... Hepsini unutmak istiyorum. Dedim ya en güzel yanı kadehlerin sürekli dolup boşalmasıydı. Peki siz ne yaptınız? Eminim ne yaptıysanız bizimkinden daha güzeldir. Tüm gece kestiğiniz ve konuşamadığınız kız sabahın ilk ışıklarıyla herhangi bi işkembe salonuna doğru yola çıkarken yaşlı gözlerle ardından bakakaldınız. Güzel... Ya siz genç kadın, yan masadaki çocukla sigarada tanıştınız ve yeni yılda yapacağınız yeni başlangıç için güzel bi fırsat olduğunu düşünürken ve

tam da telefonunuzu verirken, belki heyecandan belki tüm gece boyunca midede hercümerç olan tüm mezelelerin içkiyle buluşmasının eseri olarak aniden istifra etmeniz? Uçup giden hayaller ve gelen tiksime... Olsun bu da güzel (kapıda beklerken vuku bulan olaylardan yalnızca ikisi). Bilmediğiniz bi semtte bambaşka bi evde mi uyandınız? Olsun o da güzel. Yaşandı bitti saygısızca diyelim (aslında skandal olamayacak kadar acıklı).

Hangi Model?

Malumunuz geçen yıl yurt içi müzik piyasasında mantar gibi çıkan her biri şahsına münhasır müzik yapan grup/vokalistlerin yılı oldu. Bu hakikaten güzel, ne kadar birbirinden bağımsız türde renk çıkarsa güzel bi bahçeye, hoş bi manzaraya dönüşmez mi hayat? Seneler önce bu memlekette “Türkçe rock olur mu?” diye konferanslar düzenlenirdi (yani öyle dikenli, utanç dolu yollardan geçtik). Bugün aklımın ermeye yetmediği onlarca türde onlarca grup var. Tabi ki bunların artık teknolojinin canına okuyacak denli elimizin altında olması, dünya trendlerini eş zamanlı takip etmek ve araştırmak gibi imkanların büyük payı var.

Model, çoğumuzun Facebook sayesinde isimlerini duyduğu, gerek konserleri gerek aniden gelen şöhretleri ve enteresan lirikleriyle dikkat çeken güzide bir grup. Okan Bayülgen'in kanatları altına da girince işler sanırım daha da kolaylaştı. Evet güzeller ve kendi hallerinde bi salınışları, bi stilleri var. Ancak sanırım bu çürümüş çilek kokuları, şekerden tabut mevzularına duyarlı davranıp bunlardan hislenme yaşını çoktan geride bırakmış biri olarak, bağışlanmamı dilerim ben anlayamıyorum. İster odun deyin, ister kalas Alper, durum böyle. Yukarıda arz ettiğimiz gibi dünya değişiyor, müzik değişiyor ve tabi ki yenilikleri desteklememiz gerekir. Ancak şahsi damak tadımıza bu çürük çilek tadı pek gitmiyor. Tabi ki bu arkadaşlarımızı hep destekleyelim, gidip yasal CD'lerini alalım, konserlerine gidelim ve hep sevelim. Ancak yeri gelmişken, bilmem kaç kez retweet/rebloglanan o ekran görüntüsünü anmadan (virgülüne dokunmadan) da geçemeyeceğiz: Turuncu bir müezzin gördüm rüyamda / Aşık müminler keşkülünden musalla taşında / Gezinirken avluda bir anda / Doldu ciğerlerim birden çürük hurma kokusuyla...

Kendileriyle eş zamanlı çıkan ve oynadığı filmle ismini duyuran Halil Sezai var. Bikaç arkadaşımın zoruyla dinledim. Çok seven, bi türlü aşk hayatı istediği gibi gitmeyen, en derin acılarla paramparça, yer ile yeksan olan ve sürekli ama sürekli ağlayan bir adam. "Yolunda perişan oldum, duman oldum, yandım bittim"... Müsaadenizle bi soru sorayım; giden sevgiliyi, biten aşkı durmadan ağlayarak kazanan oldu mu? Sağlıklı adamsın, peki neden sesin hep bi ağlama perdesinden yükselir? Seveni çok olduğuna göre bunda da kaçırduğumuz, anlayamadığımız bi nokta var kim bilir? Bahtın açık, gönlün şen olsun diyelim (gerçi hiç güleceği yok ama).

Milli İmtihan

Gelelim milli imtihanımız Eurovision'a... Çok ama çok yerinde bi karar Can Bonomo. Enerjisi yüksek, radyoculuk, oyunculuk, müzisyenlik, sunuculuk deneyimleri olan hakikaten ilginç bi müzik yapan, en önemlisi güler yüzlü bi adam. Kendine güvenen, genç dinamik insanlardan oluşan bi ekibi var.

Hem sözlükteki, hem medyadaki dangalak yaklaşımları bi kenara bırakın (isim-soyisimden türetilen aptal şeyler. Bilirsiniz birtakım yaftalamalara medyamız bayılır). Her türlü bu kervan yürür. Ben hakikaten merak ediyorum. Ha oturup o gece izler miyim? Evet bi işim yoksa hakikat izlerim bu adamı. Binlerce yıldır konuşulur bu

Örovizyon mevzusu. Kiminin hatırlamak istemeyeceği bi hayal kırıklığı, kimi için "ülkemizi en iyi şekilde temsil etme" kaygısı, kimi için de alınan harcırahla biraz rahat etme çabası. Ama ne olursa olsun, ister birinci ister on birinci olun döndüğünüzde, "bu bizde önemli sayılan ama aslında dışarıda pek de karşılığı olmayan bi yarışma. Yani pek önemli değil aslında" demenin getirdiği snobluk, tarifsiz bir krem tabaka gururu... Can Bonomo bunu söyleyecek mi bilmiyoruz ancak önemli olan şu meşhur (!) hoşgörümüzü göstererek bu genç adamı desteklemek. Sonuç hakaten önemli değil (bu arada, karşısına tüm heybetli görünümüyle Adele çıkarsa aniden ne yapar bilemiyoruz).

Her ay buradan reklam yapıp duruyoruz, bilmiyoruz aranızdan iltifat gösteren var mı? Perşembe geceleri 22:00 ile 1:00 arasında radionovo.com adresinde Closedown programında indie, garaj, post-punk, lo-fi tarzlarının nadide örnekleriyle şenleniyoruz, sizleri de bekleriz.

Tabi zaman zaman da sevdiğimiz gruplardan Stone Roses'a yer veriyoruz. Duyduk ki Ian Brown çeteyi tekrar toplamış. Efendim "kim bu adamlar?" diyenleriniz olabilir. Manchester soundun tavan yaptığı yıllarda selefleri Happy Mondays ile birlikte Britanya'yı sallayan şaane gruptur kendileri. Evet yaşlar aldı başını gitti ve çoğu SSK'dan emekli oldu ama anlaşılabilir heyecan tekrar vücut bulmuş. Tabi bu bizim gibi yaşlı bünyeler için güzel haber. Tabi o eski tadı verirler mi bekleyerek göreceğiz. Bir başka sevindiğimiz olay da bikaç sene evvel hakikatli bir albüm yaparak kalbimizi kazanan Miles Kane ve Alex Turner'dan gelen yeni The Last Shadow Puppets albümü sinyali oldu (albümün yayını yazı bulur sa- nıyoruz).

Amma mavra yaptık, durduk yere gene canınızı sıktık. Halbuki yeni gözdemiz Lana Del Ray'den bahsetcektik. Arada zaman makası artınca dolayısıyla paylaşacaklarımız iyice birikmiş. Sağlık olsun. "Yeni yılda şöyle yapcam, böyle yapcam, sigarayı bırakcam yoga'ya başlaycam, yeni manita yapcam, yüksek paralarla şaane işler çevircem"... Böyle cümleler kuran arkadaşlarımızdan lütfen uzak durun. "Peki napcaz lan!?" dersiniz "bu yıl da topa gelişine vuralım" derim. Tabi siz daha iyi bilirsiniz, her zaman olduğu gibi...

Ne diyodu o çocuk şarkısı? "Eski yıl sona erdi, yepyeni bir yıl geldi / Yeni yılda hep birlikte, yeni yılda looy looy". Esen kalın saygıdeğer okuyucular...

Dali ile Gerçeküstü Bir Gün

Gökten düşüveren dahi ressam Dali'nin sergisiyle İstanbul'a gerçeküstü bir hava da yayıldı. Diyet reçelin bulunmadığı bir menü, Dante'nin dünyası ve Dali'nin sürrealizmi şaşırtıcı derecede ilgi topladı. Toplamaya da devam ediyor. **-Gözde Karahan**

Salvador Dali, ikinci kez İstanbul'da; ilkinde Sabancı müzesinde ağırlanan Dali bu sefer Mimar Sinan Üniversitesi'nin konuğu oldu. Tophane-i Amire'deki sergi tam 6 ayda hazırlanmış ama değmiş doğrusu. Sadece 1 ayda sergiyi 51700 kişi gezmiş ki sergi 2 ay sürüyor. Gerçi siz bu yazıyı okurken son 10 günü kalmış, hatta bitmiş olacak. Zira sergi 23 Aralık ile 26 Şubat tarihleri arasındaydı, bunu da belirtmek gerek. Serginin ev sahibi MSGSÜ ama eserlerin derleyicisi ve serginin yürütücüsü Rene Magritte ve Andy Warhol gibi pek çok ünlü sanatçıyı koleksiyonunda barındıran In-Artis ve Kült işbirliği. Sergide tam 121 eser var ve 3 farklı başlıkta toplanmışlar.

İlk bölüm "İlahi Komedy"; bu bölümde Dali, Dante'nin Cehennem, Araf ve Cennetini resimliyor. Eserlerin ço-

ğu bu bölümde bulunuyor. 100 çalışma, hepsi ahşap baskı tekniğiyle uygulanmış. İkinci bölüm "Sürrealizm İzleri" ile bir kez daha "Ben sürrealizmin kendisiyim" diyor Dali. Üçüncü bölüm "Gala ile Akşam Yemeği"nde ise hep aççı olmak isteyen Dali'nin bir nebze hayaline ulaştığını görüyoruz. Son iki bölümdeki çalışmalar taş baskı. Dali'nin fırcasından çıkmış eserler değil belki ama yine de memnun oluyorsunuz, hissediyorsunuz.

İlahi Dali, İlahi Komedy

Sergide en sonda (ya da doğruca karşınızda) İlahi Komedy yer alıyor. Ama tabii eser sayısı nedeniyle en sonda demeye gönül el vermiyor, zira sergi alanının yarısını İlahi Komedy'nin 100 eseri kaplamış durumda. Dali bu bölümde Dante'nin meşhur ve uzun ilahi komedyasını önce resmetmiş sonra kendi gözetiminde basılmasını

sağlamış. Zaten bizim gördüklerimiz de bu baskı örnekleri. Bu bölümün oluşmasının üstünde yine duracağız zaten ama önce bir Dante'ye ve İlahi Komedyaya göz atalım. Çünkü her ne kadar çizimler, içinde bulunulan dünya ve renk kullanımları zaten Dali'nin sanatına yeterince hayran bıraksa da; bu bölümü anlamak için şiiri de biraz anlamak gerekiyor.

İtalyanca adı La Commedia olan ve İtalyan Edebiyatı'nın en ünlü epik şiiri sayılan eser, yazıldığı 14. yüzyıldan beri dünya edebiyatında da çok önemli bir yer tutuyor. Komedyada Dante ölüm sonrası sırasıyla Cehennem, Araf ve Cennet'te seyahat ediyor. Evet, hikâyenin kahramanı da anlatıcısı da kendisi Dante'nin. Ayrıca bir ekleme daha yapmak gerek, Orta Çağ'daki komedyamız bildiğimiz komedyaya değil, sonu iyi bitiyor hikâyenin, güldürü unsurları, şiir bu nedenle komiklikler filan taşıyor.

Dante, şiirinde Aristoteles'ten de esinlendiği bir evren kurar. Şiir 100 kantodan oluşur ve 1 adet giriş kantosu hariç, 33'er kantoyu Cennet, Araf ve Cehenneme ayırır. Bu sayıların bile anlamları vardır. Örneğin 33, İsa'nın öldüğü yaş iken 100 Hıristiyanlık'ta mükemmelliğin sayısıdır. Zaten bu nedenle sonradan eserin başına 'ilahi' kelimesi eklenmiş ve eser böylece daha da Hıristiyanlaştırılmıştır. Şiire göre içinde yaşadığımız dünyanın altında Cehennem vardır. Huni şekilli bir dehliz biçimindedir ve merkezinde isyankâr melek İblis vardır. İblis hem arzın hem de kâinatın merkezindedir, ama aynı zamanda da Cennet'ten en uzaktaki yaratıktır. Araf Dağı ise Cehennem'in içinden çıkar. Araf Dağı'nın zirvesinde de Âdem ve Havva'nın kovulduğu Cennet vardır.

Dali'nin resmettiği işte böyle bir dünya. Ama tüm resimlerinde olduğu gibi gerçekle hayalin birbirine geçtiğini bu resimlerde de özellikle görüyoruz. Arada resimlerin gerçekliğini kaybettiğimizde Dante'nin bir satırıyla bizi yeniden dünyamıza geri döndürüyor sergi. Zaten Dante'yi resmeden ilk ressam Dali değil; Botticelli, Flaxman, Blake, Delacroix ve Rodin gibi isimlerin de bulunduğu birçok sanatçı bu dizeleri resme dökmüş. Dali'nin daimi ilham perisi Gala haricinde, gerçek anlamda etkilendiği ve sanatının hem gelişimini gördüğümüz hem de dönüm noktası olan eserleri bunlar. 1950'li yıllarda İtalyan hükümeti, Dante'nin 700. doğum günü şerefine Dali'den İlahi Komedyayı resimlemesini ister. Bu durum zamanında büyük skandallara yol açar gerçi ama bu skandallar Dali'nin kariyerindeki en önemli eserleri olarak gördüğü bu çalışmayı tamamlamasına engel olamaz. Dali bu 100 suluboya resmi yapar hatta çoğaltılması sırasında da bizzat işin başındadır. 3000'den fazla ahşap blok ile resimler yeniden üretilir ve Dali'nin projeye manevi bağlılığının yüksekliği, maddi nedenlere ağır basarak bloklar baskı sonrası yok edilir. Sergide karşılaştığımız eserler böylesine yoğun duygularla yapılmıştır, Dante'nin ötesine geçip artık Dali'nin dünyasını göstermeye başlamıştır. Dali resimlerine biraz aşına olanlar, bu bölümdeki resimlerde de Dali'nin kendi imgelemlerini kullandıklarını fark etmişlerdir. Bunun en net görüldüğü örnek, Cehennemi anlattığı tabloların biri olan Yalancılar'dır. Etrafları bir grup zebani ile çevrili Dante ve Virgil, en büyük organı olan

dili dışarıya çıkmış bir halde kayalara sıkışan bir hilebazla karşılaşmışlardır. Buradaki hilebazın yüzü çok açık bir şekilde Dali'nin 1929'daki The Great Masturbator ve 1931'deki The Persistence of Memory isimli eserlerindeki mutasyona uğramış garip kafaya benzemektedir. Virgil tüm resimlerde maviler içindeyken, Dante çoğunlukla kırmızılar giymiştir. Dante'nin büyük aşkı Beatrice ise net bir şekilde Dali'nin Gala'sını andırırdı bana. Zaten Dali'den Gala'sız, Gala'yı andırmayan seri görmek açıkçası şaşırtıcı olurdu.

Bir ömrün hayali, Gala ile Akşam Yemeği'nde

Hem garip canlılara, hem muhteşem kızarmış yiyeceklerle, hem Dali usulü servis edilmiş balıklara rastlıyorsunuz, hem de her resmin altına imza niyetine atılmış, hepsinin bir menü altında bulunduğunu gösteren o çizime takılıyor gözleriniz. Rengârenk tabakların, sebzelelerin, özellikle bezelyelerin altında iki sopa arasına konulmuş bir kaşık, altında etekleri tutulan bir kraliçe... Ama Dali özellikle belirtiyor bu menünün anlamını ve içeriğini "Gala ile Akşam Yemeği tamamen haz almaya adanmıştır ve diyet reçeteleri içermez" diyerek.

Çocukluğundan beri aşçı olmak istemiş Dali, 68 yaşında da efsane restoran ve aşçıların menülerini ve tariflerini kullanarak oluşturduğu sürrealist gastro-estetik hikâyelerini, bu seride tuvale geçirmiş. Bu seride de özellikle renk ve ışık oyunları göze çarpıyor, bir gölge veya bir ışık patlamasından resmin (yahut yemeğin mi demeliyim?) bambaşka bir özelliği fırlatıyor. Seri için Dali "Yemeklerin tümüne muazzam estetik ve ahlaki değerler ithaf ederim... Özellikle de ıspanağa" dese de ben bu seri sonrası et yemeklerine, özellikle de balığa acayip estetik bakmaya başladığımı belirtmeliyim.

Resimlerinde kullandığı yemek öğelerinin bile birçok anlama gittiği açıkça görülüyor. Freud düşüncesine gönderme yaparak kadın ve erkeğin birbirlerine duydukları isteğin, yemek yeme gibi temel bir duygu olduğuna insanı inandırıp, bunu da en güzel "Ben Gala'yı Yerim" eseriyle sergiliyor.

Sürrealizmin kendinden; Sürrealizm İzleri

Girişte sağa yöneldiğimizde de Sürrealizm İzleri ile karşılaşyoruz. Yine Dali'nin kendi sözleriyle başlıyor sergi: "Ben sürrealizmin ta kendisiyim". Sergiyi gezerken haklı olduğunu bir kez daha anlıyorsunuz. Yine tüm tablolarında kendine özgü imgelerini kullanmış: Örneğin yumurta, Dali'nin kullanmayı özellikle sevdiği bir metafor, içinde hayat var ve kabuk kırılıp, içinden doğuluyor. Koltuk değnekleri özellikle dikkatimi çekenlerden. Yine Freud'a gönderme yapıyor Dali ve insan desteksiz yaşayamaz diyor. Bir de kelebek var tabii; hem güzel hem de yeniden doğuşun temsilcisi. Sergide bunların hepsiyi karşılaşıyoruz. Ama asıl ilgimi çeken hep olduğu gibi bu sergide de aynıydı. Leylek bacaklı filler; hem güçlü hem kalıcı olmak anlamında Dali için... Bir de uyuyan kafalar, aslında rüyanın pek çok gerçeği barındırdığını anlatıyor.

Dali 2. kez geldi İstanbul'a, yine sanatseverleri büyüledi. Benimse aklımda hayranlığın yanında türlü sorular var. Dante'nin dünyasına, Dali'nin gerçeküstücülüğü-

ne, Freud'un bilinçaltı bakışına ve tüm bunların Dali'nin resimlerinde yansımalarına dair. Dali, gökten düşen da- hi, sürrealizmin kendi ve döneminin en önemli ikin- ci ressamı; İstanbul'un bir kışına imzasını attı. Hem de Avrupa'nın en büyük top dökümhanesinde...

Dali'nin Hayatı

1904-1989 yılları arasında yaşamış Katalon sanatçı Dali'yi, birçoğumuz "Eriyen Saatler" (The Persistence of Memory) resmiyle tanıyoruz. Sadece resimle değil, hey- kel, fotoğraf ve filmcilikle de ilgilenen Dali'nin 85 yıl- lık ömrü boyunca ürettiği 1500'den fazla eser bulun- yor. Sadece eserleri değil, yaşam tarzı, giyimi, davranış- larıyla da oldukça dikkat çeken sanatçının renkli bir hay- yat yaşadığı aşikar.

Çiftçi bir ailenin çocuğu olarak büyümesine rağmen, ba- basının otoritesine karşı annesinin desteğiyle özel bir re- sim okuluna giden Dali yeteneğini küçük yaşlarda ortaya koymaya başlayarak, ilk sergisini 15 yaşında açtı. 1922 yılında Madrid'e taşındığı dönemde ürettiği eserlerin- de kübizm ve dadaizm etkileri açıkça gözlenmeye başla- dı. O dönemde yaptığı eserler bir anlamda hayatına yön verdi. Daha sonraki yıllarda Paris'e giderek orada, bü- yük hayranı olduğu Picasso ile tanışması, eserlerinde bü- yük bir etki yarattı. 1929'da Luis Buñuel ile çektikleri "Bir Endülüs Köpeği" adlı film sayesinde şöhreti yakaladı ve hayatı renklenmeye başladı. Bu dönemde André Bre- ton ve Paul Eluard'la tanıştı. Eluard'ın karısı Gala'yı ilk gördüğü dakikada ona ilgi duymaya başladı. 1929 yılında Gala ile birlikte yaşamaya başlayan Dali, 1934 yılında bu aşkı evliliğe dönüştürdü. Gerçek ismi Elena Ivanovna Di- akonova olan Gala, ilk gördüğü anda bir sanatçının yete-

neğini fark etme yetisine sahip, dönemin birçok sanatçı- sıyla ilişkisi olan bir kadındı. Dali'nin Paris'e ikinci gidi- şinde, onunla tanışarak aşık olması, hayatının sonuna ka- dar birlikte olacaklarının işaretiydi.

1931'de en ünlü eseri "Eriyen Saatler"i yaptı. 1937'de komedyen Marx kardeşler için bir senaryo yazdı ve 1938'de Sigmund Freud'la tanıştı. Sürrealist bir sanatçı olarak bilinçaltıyla ilgilenen Dali'nin Freud'la arkadaşlı- ğı, eserlerine de yansdı.

1936'da başlayan İspanya İç Savaşı'nın sona ermesinin ardından faşist rejimi desteklediğini açıklaması ile sür- realistlerin arkasını döndüğü Dali, kendisine yöneltilen tepkilere "Sürrealizm benim!" cevabını vermekte gecik- medi. 1940'ta İkinci Dünya Savaşı sebebiyle Gala ile bir- likte ABD'ye kaçarak, 1949'da yurdu Katalonya'ya döne- ne kadar orada kaldı. Ülkesinde işlerinin değer görmesi, aynı zamanda babasının onun Gala ile, boşanmış bir Rus kadınla birlikte olduğu düşüncesini kabullenmesini sağla- dı. ABD'de bulunduğu sürede Alfred Hitchcock ile Spell- bound filminin yapımında çalıştı.

O dönemde Hiroşima'ya atılan bombanın etkisi eserle- rinde görüldü ve hologramlar, optik yanılgılar, stereosko- pi gibi teknikleri kullanmaya başladı. 1960'lı yıllarda Fi- gueres belediye başkanının ön ayak olmasıyla "Dali Ti- yatrosu ve Müzesi"nin restorasyonuna büyük zaman har- cadı.

1982'de çok sevdiği eşi Gala'nın vefat etmesiyle da- ha sakin bir hayat sürmeye başlayan Dali, aynı yıl Pubol Markisi ilan edildi ve buna karşılık krala "Avrupa'nın Ba- şı" adlı çizimini hediye etti. Eşinin gömülü oluğu Púbol Kalesi'ne yerleşmiş olan Dali, burada son eseri "Serçenin Kuyruğu" adlı tabloyu yaptı. Daha sonra Figueres'e dö- nerek kendi adını taşıyan müzede yaşamaya başladı ve 1989'da kalp yetmezliğinden hayata veda etti. -**Merve**

Bilinçlenme Yolunda

Şehrin sokaklarında görmeye alıştığımız sokak hayvanları, her zaman ilgiye ve yardıma muhtaç. Belediyenin barınakları deseniz, pek çoğunda durumun vahametinin farkında olmamak mümkün değil. -Merve Sevinç

Beni sorarsanız, hayvanlara bayılırım. “Sokak hayvanları için bugün ne yaptın?” dersiniz, bütçem çapında giderim mama alırım, köşelere koyarım, ekmek içlerini atmam üstüne biraz yoğurt ya da süt ekler kapının önüne bırakırım, sıcak yaz günlerinde sokağa bir kap su koymayı ihmal etmem, gibi gibi. Siz ne yapıyorsunuz dersem, cevaplar benzer olacaktır. Fakat maalesef, bizlerin ya da sivil toplumun uğraşları çoğu zaman yetersiz kalıyor. Bir çok çaba bireysel olduğu için, ufak bir yardımdan öteye gidemiyor. Sokak hayvanlarıyla ilgili bir bilinç yaratmak açısından sanatçıların verdiği her türlü desteğin önemi büyük.

Soğuk kış günlerinde, barınakların ihtiyaçlarını karşılamak adına, hayvanlar için ne yapabileceğini düşünmeyi bırakıp faaliyete geçen 47 sanatçı, Milk Gallery & Design Store’da düzenlenen bir sergide bir araya geldi. 12-28 Ocak tarihleri arasında açık kalan sergide fotoğraflardan çizimlere, heykellere kadar pek çok eser sergilendi. Sergiyi yaklaşık 1000 kişi ziyaret etti. Sergi sahipleri, talepten memnun...

Gelir Barınaklara Gidiyor

Serginin gelirinin hayvan barınaklarına mama, tıbbi yardım, battaniye, yani hayvanlar için gerekli olan ne varsa sağlayabilmek için kullanılması, toplumsal anlamda bir bilinç uyandırılması açısından başarılı bir adım. Çünkü maalesef bizim onlar için sokaklara yemek bırakmamız yeterli değil. Türkiye’nin bir gerçeği de hayvan barınakları. Çoğunun durumu içler acısı. Barınak görevlileri için bile şartlar o kadar zorken, hayvanların halini düşünemiyor musunuz? Satılan eserlerin geliri 16 bin liraya ulaştı ve bu hayvanlar için oldukça faydalı olacak bir miktar.

Düşünmekten pek hoşlanmıyorsanız, sizlerin de bu tür oluşumlara destek vermesi gerekiyor. Onlar da bizim gi-

bi canlılar, bu hayatı yaşayacaklarsa ve bizlerin desteği olmadan bunu başaramayacaklarsa, bunu görmezden gelmemeliyiz. Atacağımız her adım, bir hayvanın hayatını kurtarabilir. Sokaklarda bu kadar bilinçsiz insan varken, hayvanların barınağa gitmesi daha mantıklı gelir bana. Orada burada yedikleri bir tekmeyle yaralanmalarındansa, onları bir kafese kapatmak... Düşünmesi ne kadar kötü olsa da, maalesef bunlar yaşanıyor. O yüzden bu yazının sizleri biraz dürtmesini, akıllarınızda yer etmesini istiyorum. Aynı sergideki sanatçıların, hayvanların sesi olarak, sizlere seslenmeye çalışması gibi. Serginin düzenlenmesinde bir diğer amaç, İstanbul dışındaki diğer illerin de dikkatini çekerek, hayvanlar için daha fazla faaliyet yaratılmasını sağlamak. Bu şekilde etkinliklerin çoğalması, hepimiz için bir umut. Hatta Bursa’dan bir talep var, daha fazlası için ise bekleniyor...

Katılan Sanatçılar

Hayvansever pek çok kişinin katılarak destek olduğu sergide eserlerin konusu tabii ki yine hayvanlar oldu. Onların içlerinde buldukları her türlü durumu yansıtan eserlerin sahibi sanatçılar; Gaye Su Akyol, Murat Başol, Ezgi Genç, RAD, Ece Kalabak, Murys, Emrah Özhan, Emre Parlak, Ayşen Karakaya, Emrecan Erol, Ece Gökalp, Nalan Yırtmaç, Eser Epözdemir, Rafet Arslan, Oytun Yılmaz, Dilan Bozyel, Cins, Bahadır Baruter, Canavar, Sena, Wicx, Özgür Erman, Bora Başkan, Sedat Girgin, Büşra Üzgün, Bîmar Efendi, Can Pekdemir, Duygu Bircan, Fulya Hocaoğlu, Dünya Atay, Güçlü Polat, Mert Papik, Mert Ülkümen, Nermin Toy, Melis San, Gözde Türkkkan, Burak Beceren, Merve Morkoç, Caner Uyanık, Canavar, Çağlar Bıyıkoğlu, Esk Reyn, Fulya Çetin, Korgün Akgün, Mehmet Akçakoca, Nuka, Erkin Gören.

Ehlikeyif Öğlen Yemeğinde

Metin Solmaz'ı bir yönüyle tanıdığınızda, tanıma süreci devam ettikçe karşınıza daha bir sürü yön çıkar, siz de şaşırılmaya devam edersiniz: Müzik yazarı Metin Solmaz, internet girişimcisi Metin Solmaz... DJ, garson, barmen Metin, genç rakı erbabı Metin, gezgin Metin, patron Metin, proje insanı Metin, baba Metin, Metin baba... Boo! kadrosunda geçmişte Metin Solmaz'la birlikte çalışmış olan Aslı ve müzik üzerine yazdıklarını yayınladıktan yıllar sonra keşfedip hatmetmiş Alper olunca bu röportajın gerçekleşmesi kaçınılmaz oldu. Dağ gibi sorular birikti, bir saatten uzun bir süre anlattı Metin Solmaz. 6 yıllık Boo! tarihindeki en koyu muhabbete buradan buyurun, sayfalarca okuyun. -**Aslı Alkan & Alper Demirci**

Bir sahaf gezintisinde üç ayrı eserine birden rastlayınca (Çalıntı, Müzik, Rock Sözlüğü) seni esasen bir müzik yazarı olarak tanımiştık, ama müzik yazarlığını da kapsayacak şekilde sana “proje insanı” demek daha uygun galiba. Çevrendekiler seni hangi unvanlarla çağırır?

Çevremdekiler unvanla çağırıyor Allah'tan ama, herhalde uzun zamandır artık internet girişimcisi falan filan diye konuşuyorlar arkamdan. Ama Türkiye'de öyle bir şey ki bu, bir şeyi yaptın mı bir müddet, o üzerine yapışıyor. Müzik yazarlığı da yapışmış durumda. Hani biri öyle biliyor biri böyle biliyor, bir kısım arasında böyle gezgin mezgin diye bilen de var. En çok onu seviyorum ama, “nasıl anılmaktan hoşlanıyorum” dersen...

Ehlikeyif gezgin...

Tabi ondan kralı yok. Ama uzun zamandır bu patronluk fena yapıştı üstüme, öyle bir “internet girişimcisi”... “Girişim” lafına da gıcık kapıyorum da, öyle deniyor herhalde.

Çocukluk yıllarındaki Ankara'yı nasıl hatırlıyorsun?

Ben Ankara'da büyüdüm, Ankara'nın varoşlarından başladım. Uzun bir süre Keskin'de yaşadık mesela, şimdi Kırıkkale'ye bağlı bir kasaba. Böyle baya tozlu, boktan bir kasabadır. Sonra Üreğil'de yaşadık, o da bildiğin varoş. Geçen sene annemle gittik hala öyle. Yani Üreğil de hala aynı böyle varoşluğuyla, tozlu topraklılığıyla duruyor. Sonra Kurtuluş, artık Ankara'nın içinde... İlkokul

4'te büyükşehir gördüm, sonra da büyükşehirden hiç ayrılmadım. Ben Ankara milliyetçisiyim, hala öyleyim, önceden de öyleydim. Bugün de çok severim Ankara'yı. Ama tabi çok klişe laflar edicem bunda, o da herkes için sıkıcı olacak. Ankara'da muhabbet iyidir, deniz yoktur, gidersin kara kurudur...

Bir de senin büyüdüğün dönemlerde daha da güzeldir, şu anda çok cazip değil açıkçası bizim meslek için de...

Şu anda benim için de çok cazip değil. Yani hala zaman zaman Ankara'ya gittiğimde çok eğleniyorum. Ama ben mesela 96'da taşındım İstanbul'a, iki sene boyunca her hafta sonu eğlenmek için Ankara'ya gidiyordum. Dalga geçiyorlardı "İstanbul'dan Ankara'ya eğlenmeye adam mı gider?" diye. Ankara şeydir, çok münevver bir yerdir, entelektüel, düzgün bir yerdir. İstanbul'un fikri insan kaynağı da orasıdır esas itibarıyla. Bir de Ankara'da, bilenler işlerini çok iyi bilir. Mesela Ankara'da kitapçıları... Bizim Erhan vardı, hala da var Dost Kitabevi'nde, İletişim'deydi, sonra Tolga vardı, bunlar şöyle adamlardı: Giderdim, "ya geçen gün kahverengi bir kitap çıkmıştı, şu kalınlıktaydı" filan deyip elimle gösterirdim, "geçen"inden kastımın ne olduğunu anlardı. Ha bir de ne bileyim, "bilmem ne ile ilgiliydi" derdim. Mesela "kahverengi ve İstanbul'la ilgili şu kalınlıkta bir kitap çıkmıştı geçenlerde" derdim, o sıralarda çıkmış bu özelliğe sahip bütün kitapları koyarlardı masanın üstüne. Veritabanı gibi çalışırlardı sanki, internetten alışveriş yapar gibi. Bunu İstanbul'da hiçbir kitapçı yapamaz mesela, görmedim, gelecekte de göreceğimi zannetmiyorum. Ya da ne bileyim Süleyman hala var, Shades, Tunalı Pasajı'nın alt katında... Ona gidip "abi Roy Buchanan'ın ilk albümünde çalan davulcu şey yaptı diyorlar, işte albüm yaptı diyorlar" demek yetiyordu. Adam doğruca çıkarıp masanın üzerine koyuyordu o albümü. Bunun İstanbul'da benzeri de yok. Ankara'da ne arıyorsan her şeyin yeri vardır, o yerleri yapanlar iyi yaparlar işi, bilinirler, hep oradadırlar. Bir de insanların da öyle yerleri vardır, takıldıkları yerler... Ankara'da telefon edip "Ben geliyorum" demek yok, bunlar İstanbul alışkanlıkları. Ankara'da gidersin zaten, herifin nerede olduğunu bilirsin oraya gidersin. Bunları çok özlüyorum tabi. İstanbul'da zaman çok hızlı geçiyor. Ankara'da bir de daha yavaş da geçer. Daha çok şey yaparsın. Ben İstanbul'a geldiğimde kimse bana çalışmıyor gibi gelmişti. O an o manada, kötü anlamında İstanbullu olduğumu oradan anlıyorum, artık zaman yavaş gibi gelmiyor bana çünkü biz Ankara'da çok iş yapıyorduk, aynı anda 5-10 iş beceriyorduk yani. Burada bir işi biraz yapınca bile ruhum kararıyor.

Rock ile ilk defa ne zaman tanıştın? İlk aldığın kaset neydi mesela?

Valla, orta ikide filandım, üst kattan bir Deep Purple sesi duydum, o zaman tabi duyduğum sesin Deep Purple olduğunu bilmiyordum. Sonra oradaki tuhaf abi, kim bilir kaç yaşındaydı, adı neydi herifin onu bile hatırlamıyorum, o bana bir plakta Who Do We Think We Are albümünü dinletti Deep Purple'ın. İlk şarkısı da Rat Bat Blue diye böyle sert bir şarkıdır... Rat Bat Blue'yu duyduğumda ilk defa distortion gitarı duymuştum ve tüyletim diken diken olmuştu. O ana kadar hiç öyle bir mü-

zik duymamıştım. Orada kirlendim, bir daha da iflah olmadım. Sonra hatta Gillan'la da kanka olduk, rakı sofrasına oturduk. İlk kasetimi hatırlıyorum, ABBA 44 diye bir kaset almıştım. 44 neyi anlatır hiçbir fikrim yok ama Ankara'da modern çarşı vardı korsanın merkezi, oradan annemle beraber gitmiştik, ilkokuldaydım muhtemelen. Oradan almıştım, ABBA'nın en bilinen şarkıları vardı içinde.

Müzik üzerine yazmaya nasıl başladın? Müzik dinlemeyi çok seviyordun herhalde, ABBA kaseti aldığına göre...

Tabi, şimdi öyle müzik dinleyemiyorum. O zaman hakikaten kalabalık bir komünite olarak her şeyi takip ederdik. Bir albüm çıkardı, ona ulaşmak için 20-30 kişi 20-30 koldan saldırırdık. Şimdiki gibi Google'a gir, albümün adını yaz Enter'a bas indir öyle bir şey yok. O arada da tabi bir yığın şey öğrenirdik. Çok şey konuşarak gittiğimiz için çok masif bilgi edinirdik. Çok şey biliyorduk, hepimiz çok şey biliyorduk. Ben değil sadece...

Çünkü ulaşmak bu kadar kolay değildi, onun da etkisi vardır.

Olmaz olur mu? Zaten ulaşmak kolaylaştıkça iletişimin kudreti de azalıyor. O zamanlar her mahalle bakkalı Hürriyet Gazetesi'nin muhabiriydi. Şimdi internet var, bütün haberlerini ajanslardan alıyorlar. Şu anda o kadar muhabiri yok böyle bir iletişim ağı varken. Velhasıl kelam, böyle uzun saçlı bir ekip Ankara'da eve doluşup yaşıyorduk. Benim duyduğum tek işgal ev hikayesi, Kocatepe Camii'nin otoparkı için yıkılmak üzere olan binalardan bir evi işgal etmiştik. Orada uzun bir süre yaşadık mesela. Bu yadırganıyordu tabi ister istemez. O zaman uzun saçlı filan yoktu, küpeli kimse yoktu ve bezmişim, gençlik de var serde, "Yurtdışında mı yaşasak, burada mı yaşasak" filan gibi dertler vardı, bir yandan garsonluk yapıyordum Pizza Tek diye bir rock barda. Sonra Avrupa'ya gittim 1989'da, baktım Avrupa'da yaşamak hiç bana göre bir şey değil.

Nereye gittin?

Almanya'ya gittim. O zamanlar Türk kızları ile arkadaşlık zordu, çok daha tutucuları kendileri. Benim hep Alman olurdu sevgililerim. Seke seke gezdim Almanya'da. Hollanda'ya da gittim ama büyük oranda Almanya'daydım. 3 ay, bunun herhalde 20 gününü 1 ayı Amsterdam-Utrecht civarındadır, geri kalanı Almanya'nın her yerindedir. Çok eğlendim, çok güzel vakit geçirdim 3 ay ama tabi orada yaşamının bana göre olmadığını anlayınca döndüm ve bir yandan mahalle baskısı da var, bizim ailede herkes üniversite mezunu. Ben üniversite okumamışım, askerlikten kaçıyorum, onları değiştirip duruyorum, üniversite okumanın manası olmadığını düşünüyorum, ama git bunu anneme anlat. Bir yandan sosyal olarak etiket beklemeleri bir yana "en azından garson olma" diyorlardı. Ben çok eğleniyor olmama rağmen biraz bundan etkilendim başka bir şey olayım bu hayatta dedim. Bir de hakikaten de garsonluk insanın gençliğinde yapması gereken bir şey, hayat boyu yapmasınlar. O arada hani ben ne yaparım, hiçbir şeyden anlamam bildiğim kadarıyla, ki garson dediğime bakma, o kadar sene simit satsan çok iyi yapman lazım. Ben o kadar sene garsonluk barmenlik yaptım, bir tane

kokteyl hazırlamayı bilmem. Doğru düzgün servis yapmayı bilmem, eğleniyorduk bira içiyorduk orada temel olarak. Bir de ben bardayken beni seyretmeye gelen müşteriler vardı sadece, o kadar eğleniyorduk ki içeride.

Ama güzel zamanlardır eminim.

Tabi canım çok güzel, rahat battı işte zaten. Sonra şey yaptım, analitik düşünen bir adam oldum. “Bu hayatta ben ne yapabilirim?” dedim, müzikten anlıyorum, en iyi bildiğim şey müzik. Rock müzik... Ama gel gör ki bir halt çalamıyorum ve yeteneksiz beceriksiz olduğumu da çok iyi biliyorum. “Başka ne yapabilirim müzikte” dedim, müzik yazma fikri geldi aklıma. Ama hayatımda ne müzik yazısı okumuşum, ne yazmışım, mektup bile yazmamışım.

Ama okuyordun muhtemelen...

Evet yani, genel olarak okurdum. Cahil birisi olmadım hiç de, okulda yazma konusunda da, lisede bütün kompozisyon ödevlerinde ben yazmadan okurdum. Defterin boş sayfası önümde açık olurdu, ben orada yazılıymış gibi okurdum. O da bir nevi o an yazmaya girer neticede. Neyse, bu arada ilkokulda roman yazmaya kalkıştım, abuk subuk şeyler de oldu. Hani yazma konusunda bir şımarıklık da vardı. Sonra bir anda iddialı gireyim, bir anda herkes beni tanıсын, kendimi kabul ettireyim, ne yapayım, ben rock tarihi yazayım diye bir şey yaptım. Fakat İngilizcem yok denecek kadar az. Proje sahibi bir sosyal adam olarak arkadaşlarımı bir örgütledim, gittim kitaplar topladım, Amerikan Kültür’e kapattım kendimi. O metinleri arkadaşlarıma dağıttım. Onlar çevirmeye başladılar. Bir kısmı sesli çeviriyordu kaydediyordum, bir kısmı yazılı çevirip getiriyorlardı. Neymiş, “Metin kitap yazacak”... Sonra bir arkadaşın vasıtasıyla Tanıl Bora ile tanıştım İletişim Yayınları’ndan, Tanıl tabi bu zevzek ve enerji dolu herifi, yani beni görünce sevdi. Tanıl zaten çok mülayim bir adamdır. Biraz tokatladı, yazı öyle yazılmaz böyle yazılır dedi, öğretti. Sonra “Birikim’e yazar mısın?” dedi, ben böyle kalakaldım. Birikim benim için çok özel bir dergi, aldığım tek dergi. Hala aldığım tek dergi neredeyse. “Ne diyorsun abi, ben kim Birikim’e yazmak kim?” diye alttan alayım dedim fakat, “Yoo, deli misin? Hem Birikim için de iyi olur” gibi Tanıl her zaman ki nezaketiyle girince ben şımarıklık dozunu bir ton arttırdım. Birikim’de yayınlanan o ilk yazı ile birlikte müzik yazarı oldum. Bu arada Tanıl İletişim Yayınları’nın o kitabı basacağını söyledi. Yayın kurulu toplandı, geçti, ama ben o kitabı hiç yazmadım tabi. O kitap bir şeylere atlamak için bir araçtı. Baktım ona gerek yok Türkiye’de o kadar da ince hesap yapmaya gerek yokmuş yani, rock tarihi yazmaya filan. Zaten o kitabın notlarından Rock Sözlüğü çıktı işte. Sonra Birikim’deki ilk yazımda... Bu arada soruların bir kısmını birden cevaplıyorum sanırım değil mi? Neydi soru ben onu da unuttum ha...

Nasıl başladığındı, bir sonraki de Çalıntı’nın kuruluşu. Nasıl katıldın, bir de sanırım uzaktan genel yayın yönetmenliği yapmışsın, nasıl bir çalışma ortamı vardı?

Şimdi Suat Bilgi diye bir adam yaşar bu hayatta. Suat tanıdığım en inatçı adamlardan birisidir. Suat o zaman Stüdyo İmge’de çalışıyordu, bir gün bana telefon etti. Benim Birikim’deki yazılarımı çok severek okurmuş

kendisi. “Metin” dedi, “böyle böyle” dedi, “dergi çıkarmak istiyorum ben, başına geçer misin?”. Ben de “neye benzeyecek dergi?” filan dedim. Anlattı bir şeyler, sonra Ankara’ya atladı geldi. Suat’ı sevdim, projeyi sevdim, daha doğrusu proje hamdı henüz Suat’ın kafasında. Projeyi tamamladık beraber. Ve ben o gençliğin enerjisiyle bir yığın insana, 45 kişiye filan yazı yazdırdım. Bir kısmı hayatının ilk müzik yazılarını yazdı oraya. İsmi ni, Çalıntı’nın, Kemal Can buldu. Mesela Kemal Can müzik yazısı yazdı Çalıntı’ya. Ondan sonra Tanıl Bora müzik yazısı yazdı benim gazım ve ricamla. Birçok kıymetli ismi bir araya getirdik, tabi bende şımarıklık tavan yaptı böyle, her yere yazıyorum filan. Bir de o zaman daha idealist de bir heriftim, mesela Tanıl üzerinden genellikle yeni insanlarla tanıştım. Bir gün bir blues yazısını Nokta’ya vermemiştim mesela. Birikim’e yetişmemişti, Tanıl demişti ki “Nokta’ya verelim bunu”. Ben “Nokta’da blues yazısının ne işi var” falan filan gibi bir artistikle vermemiştim o yazıyı. Şimdi olsa öyle şekiller yapmazdım yani. Velhasıl, ben İstanbul’a geliyordum Çalıntı’yı bağlayacağımız zaman, bir hafta burada kalıyordum, çıkarıyordum. Ama tabi fakir adam dergi çıkarıyor, hem az satıyor, hem dağıtımını biz yapıyoruz, hem grafiğini hem yazarını biz buluyoruz... Üç sayı mı ne çıkardım ben, dedim “Pes!”. Tabi Halil Turhanlı da vardı ekipte. Halil müzik yazarlığından da müzikten de benden çok daha iyi anlayan bir adam. “Halil gibi bir adama yayın yönetmenliğini bırakmak zaten şeref verir” deyip bıraktım Halil’e genel yayın yönetmenliğini. Ama güzel de iki sayı yaptı yani. Sonra Suat azmetti, o baya bir çıkardı ara ara ama tabi bambaşka bir şey olmuştu artık.

Bir de özel bir sayısı vardı Çalıntı’nın, heavy metal.

O zaman da olan, bugün de üç aşağı beş yukarı aynı şekilde olan bir problem var, Türkiye’nin gençlik hayatında. Gençlik hayatı normalde özerk bir hayattır, aileden bağımsızdır. Gençliğin ailesine bağı, tamam paraya ihtiyacı vardır, bakıma ihtiyacı vardır, bağlantıya ihtiyacı vardır. Ama bunun bir yandan da bir haysiyeti vardır, kendisi bir alt kültürdür, bir kişiliği vardır. Türkiye’de bu yok. Türkiye’de gençlik özerk bir yapı değil. Gençlik annesinin babasının kölesi burada. Çünkü böyle gizli bir anlaşma var, mesela hepimiz biliyoruz ki, atıyorum, üniversitelerde bakire kız pek az. Ama hiçbir anne baba, çocuğuna konduramaz onun birileriyle mütemediyen sevişiyor olduğunu. Şimdi bu Türkiye gibi geri kalmış ülkelerde böyle. Mesela İran’da böyle değil. İran’da kızlar gayet ailelerine delikanlılık yapıp “bu benim sevgilim, biz bununla yattık” diyebiliyorlar. Türkiye’de yapmazlar.

Çok haklısın, ben de İranlı bir kızla tanıştım yayın zamanında. Çok doğru bir gözlem.

Ama şimdi burada genç dediğin bir insan sokakta bir kılığa bürünür, ağzından yüzünden bir şeyler fıskırır, yani demir parçaları bilmem neler, bu bir başkaldırıya, isyana tekabül eder, akşam eve gelir Mehmet Ali Erbil seyrediyor. O zaman da yaklaşık bu örneği vermiştim, bu örnek bugün de geçerli. Bu benim hep problemlili olduğum bir şey. Bu da heavy metalin yapısına çok uygun bir şey. Heavy metalin de asiliği aynı Türkiye gençliğinin asiliği gibi sahte. Yani ortada bir asilik yok, saçma sapan bir distorsiyon var. Heavy metali ben hiçbir zaman rock’n’roll

olarak görmedim. Benim için heavy metal AC/DC’de ve Black Sabbath’ta biter. Hal böyleyken olayın bir de müt-hiş bir asılık söz konusuymuş gibi pazarlanması filan da-ha tabi sinirimi bozuyordu. Dolayısıyla döndük, şey yap-tık, heavy metal sayısını. Baya da ses gelmişti o zaman-lar. Bilmem açıklayıcı olmuş mudur?

Önceki iki sayının yazılarında yazarların heavy metali Anthrax, Sacred Reich gibi örnekler hari-cinde takdir etmedikleri anlaşılıyordu ama dergi-de neden böyle bir şey yapma ihtiyacı duyulmuş-tu? Birtakım yerinde eleştiriler olsa da genelinde bir karalama ve nefret kusup stres atma çabası görüyorum o sayıdaki yazılarda.

Ben gazetecilik yaptığım için özellikle heavy metali ka-ralamak üzere yola çıkmadım. Ama bu fikirleri ben böyle yazacağımı söyledim. İnsanlar da, diğerleri de öyle yaz-dılar. Şimdi ben Aptül ve Çağlan ile söyleşi yaptım, Ap-tülkadir Elçioğlu ve Çağlan Tekil’le. Çağlan Laneth di-ye çok güzel bir dergi çıkarıyordu. Aptül’ün de Grup Pe-rişan diye çok güzel bir köşesi vardı. İkisini de çok sevi-yordum, hem insan olarak, hem de köşelerini. Ama he-avy metalle ilgili fikirlerini beğenmiyordum tabi ki. O da söyleşiden ister istemez belli oldu. Hatta Çağlan Aptül’ü aramış sabah, “Oğlum şunların, kaç basıyor bunlar? Yarı-sını sen al, yarısını ben, kimsenin eline ulaşmasını” demiş hahahah! Geyik tabi... Söylediğim aynı yani, ben heavy metal hala sevmiyorum, hatta komik buluyorum. Ama mesela Sex Pistols’a bayılırım, distortion sevmiyor deği-lim. Alice in Chains fanatığıydım bir zamanlar, şimdi ona da o kadar bayılmıyorum.

Çalntı’da editörlüğünün devam etmeyişinde, uzaktan idare etmenin haricinde bir neden var mıydı?

Parasızdık, çok zordu, kendim parasızdım, dergi para-sızdı. O yani, Sultanahmet’teki rutubetli bir evde çıka-rıyorduk, orada kalıyorduk çıkardığımız zaman. Çok zor oluyordu, o yüzden. Yoksa çok da iyi gidiyordu, satışla-rı iyi gidiyordu, tepkiler çok iyi geliyordu. Başka bir se-bep yok.

2-3 yıl kadar sonra Müzük dergisi başladı, onun kuruluşu nasıl gerçekleşti peki?

Biz Siyah Beyaz diye bir gazete çıkarmaya başladık Ankara’da. Ben kültür-sanat editörüydüm. İşte solcu ga-zete oluyordu fakat patronlar ne kadar solcu gazete ya-pabileceğimiz konusunda fikir sahibi değillermiş. Pro-va baskılar yapmaya başlayınca gördüler. Tırstılar. Son-ra müdahale ettiler. Müdahale edince de biz oradan top-lu halde istifa ettik. Bir anda böyle ortada kaldık. O sı-rada da Alper Fidaner ile Murat Meriç “Hadi sapasağ-lam adamlarız, dergi yapalım” diye verdiler gazı. Aslın-da o da şöyle oldu, o da komik: Bir gün bizi ODTÜ’ye ça-ğırdılar konuşmacı olarak, Alper’i, Murat’ı ve beni. Biz gittik, ODTÜ’nün kapısından içeri giremedik. Ben de si-nirlendim kapıda, konuşmuyoruz dedim. Herifin yanında afiş asılı, adımız yazıyor afişte, kapıdaki herif “Alamam sizi içeri, kimliğiniz yok”. “Sen manyak mısın” diyorum, “buyum ben, bu da bu!”. Sonra, girmiyoruz dedik. Çık-tık, sabahın köründe kaldık Ankara’da. Tenedos diye bir kafe var, Ankaralılar bilir, hala çok güzel caz konserleri olur, oraya gittik. Bir de ben proje istemiyorum diye dö-

nüp duruyordum, Alper’le Murat kıvrana kıvrana “bak bir projemiz var bizim, hadi yapalım edelim” diye ısrar edi-yorlardı. Ben de “Valla, Kemal olur derse olur” diye üs-tümden atmak için bir laf ettim. Rastlantıya bak, Ke-mal yoldan yürüyordu o sırada, Kemal olduğunu anlayın-ca “Hişt Kemal!” dedim. Kemal Can geldi o da verdi ga-zı. Sonra işte Müzük oldu, ama yine aynı hikayeler ya-ni. Yine sattı ama yine hem biz dağıtıyoruz, hem grafiği-ni biz yapıyoruz hem bilmem n’apıyoruz, hem karşılığını alamıyoruz. Bir de Ankaralı olmanın musibetlikleri de var tabi, Ankara’dan sesini duyurmak da kolay değil. Derken Müzük’ü de 6 sayı mı ne yaptık işte, kapattık onu da. Ama Müzük iyi bir dergi-ydi.

Müzük’ün çizgisini elimdeki tek sayıya bakarak; Çalntı gibi, ama ondan daha geniş bir müzik yel-pazesini kapsayan bir halde görüyorum. Senin aklındaki şeyler nelerdi bu çizgiyi belirlerken?

Çalntı’da tabi daha bir gençtim, bir entelektüel danga-laklık vardı bende. Hani ağır dergi olsun, uzun yazılar fa-lan filan... Müzük’te ise işi öğrenmiştik. “AC/DC’den Ne-şet Ertaş’a her müziğe yer var burada diye bir slogan-la çıkmıştık. Çok güzel işler de yaptık. Mesela Neşet Ertaş’la yayınlanmış ilk söyleşiyi ben yaptım Müzük der-gisinde, çok şahane bir söyleşiydi.

Müzük’te de, Çalntı’da da, hatta kitaplarında da vitrinden uzak, sorgulayıcı müzik yazıları görüyo-rum. Bu, senin o dönemde amaçladığın, idealle-rindeki yayıncılık anlayışında özellikle dikkat et-tiğin bir şey miydi?

Ana akım olsun, olmasın, onunla bir derdimiz yoktu. “Müzik ikiye ayrılır; iyi müzik-kötü müzik” diye düşünü-yorduk. Müziğin kültür işi olduğunu, biraz bilmek gerek-tiğini de iddia ediyorduk ki hala öyle düşünüyorum. Yani öyle “kulağıma iyi gelen her şeyi dinlerim” gibi zevzek-lilere hiçbir zaman prim vermedim. Zahmet ister mü-zik, müzik dinlenen bir şeydir. Yani “kitap okurken müzik dinliyorum” gibi olmaz. Müziği açarsın dinlersin, bu bir iştir yani. Bu işi yaptığında da zaten Yılmaz Morgül din-leyemezsin o zaman. Dolayısıyla biz bunu yaptık koyduk masanın üstüne. Şimdi, Kadir mesela Stüdyo İmge’yi çı-karıyordu, Kadir Çöpdemir de benzer bir şeye kalkışmış-tı ama o çuvallamıştı. Çünkü o hakikaten böyle, magazinel dengeleri tutturmaya çalışıyordu. Ben mesela David Bowie yazmıştım, bir açtım David Bowie’dan sonra, bi-razdan adını söyleyeceğim, çok saçma bir popçunun bir yazısı var. Biz bütün gün tartışmıştık. “Bu adamın ne işi var burada?” diyorum ben, “ben böyle bir yazı çıkacağını bilsem yazmazdım”. O da “o adamı göreceksin, o bir ef-sane” dedi, ki zaten “Bir Efsane Doğuyor” diye yazmış. Ozan Orhon’dan bahsediyor, yani bunu “her müziğe yer vereceğiz” derken Müzük’te tutturulan şey, mesela Roll da aynı şeyi tutturdu bizden sonra... Ama Stüdyo İm-ge Ozan Orhon’a efsane diyordu, Dawid Bowie’dan sonra Ozan Orhon koyuyordu.

Yani “geniş yelpaze” derken çok da geniş olma-malı.

Yelpaze dışı o bir kere zaten. Yani bir müzik yazarının skopuna Ozan Orhon gibi bir adamın girmemesi lazım. Ne alakası var, müzikle bir ilgisi yok ki adamın benim ka-naatime göre. Bir de şey vardı o zamanlarda, şimdi daha

iyi durumda, yazılar çok zor olurdu, ağır olurdu. İnsanlar anlamadıkları yazıları severlerdi, eziyet etmeye bayılırlardı kendilerine. Biz öyle de olmasın istiyorduk, yani “en derin konuları bile rakı sofrasında konuşur gibi yazabiliriz, derginin işi budur zaten akademik olmadığı sürece” filan diye düşünüp öyle yapıyorduk. Fena da olmu-yordu sanki, ben her zaman çok sevmişimdir. Bir de Mü-zük kapandı, hemen arkasından Roll çıktı, o da çok gü-zel oldu, gözümüz çok arkada kalmadı hani. Bizden son-ra bizden daha iyi, daha uzun soluklu bir şey çıktı orta-ya. Roll’da da zaten bizden çok adam oldu mesela, Ulaş Özdemir, Murat Meriç olduğu gibi orada devam etti. Biz-de yazan başka isimler de orada devam etti filan.

Türkiye’de müzik dergileri dikiş tutturamamala-rıyla meşhur...

E kötü yapıyorlar çünkü. Roll dikiş tutturdu işte yani. Biz de Müzik’te eğer dağıtım sorunlarımız olmasaydı... Biz iş adamı da değildik ki, bir yığın alacağımız vardı, göz-leme yiyorduk sabah akşam açlıktan. Bir baskı oluyor-du, ihtiyaç olduğu kadar para tahsil edebiliyorduk. Biz dergiyi kapattığımızda hala dünya kadar alacağımız var-dı, alamadık da. İyi yapılmış dergilerin satmamasına ola-nak yok. Rolling Stone gibi bir muhteşem derginin Tür-kiye baskısını bile kötü yapmayı becerdiler yani. O der-giler tabi ki satmaz, ama bunun okurla filan alakası yok. Bu ülkede Erkekçe yüzlerce bin sattıysa, Nokta o kadar yüz bin satabildiyse müzik dergisi de hala satar yani, iyi yapılınsın yeter ki.

Peki, müzik dergilerinin satışlarını arttırmak için poster vermesini nasıl değerlendirirsin?

Biz Çalın’tı’da çok güzel posterler vermiştik mese-la. Bizim Vecdi yapmıştı hatta, şirketteki Vecdi var ya, Clash’in bir şarkı sözünü poster haline getirip vermiştik. Müzik dergisinde çok güzel fotoğrafları postere dönü-ştürmüştük. Poster versin tabi dergiler, poster iyi olduğu zaman çok sevdiğim bir şey benim.

Üniversitede birbirinden çok farklı bölümlere 4 kez başlayıp bırakmışsın. Nasıl zorluklar yaşadın, ileride tamamen farklı bir meslek yapsan da bu bölümlerin ne gibi bir faydasını gördün?

Bu konu karışık biraz, top biraz ortada. Şöyle ki, ben önce bir matematikçi olmaya karar verdim, Hacet-tepe Matematik’e girdim. Sonra baktım Hacettepe Matematik’te matematikçi olmak isteyen bir ben va-rım, 10 gün sonra bıraktım okulu. Zaten para kazanı-yordum bir yandan. Evden bir “mühendis ol” baskısı vardı fakat bir mühendisin nasıl bir hayatı olduğuna şöyle ba-kıp o hayatı kendi üzerime yakıştıramadığım için onun olmayacağını... Yani mühendisleri aşağıladığımdan de-ğil haşa da, okulu bitiriyorsun üç üç otuz paraya giriyor-sun, sabah akşam çalışıyorsun filan. Ben o parayı zaten barmenlikten, garsonluktan, DJ’likten kazanıyordum. Sonrasında da, askerlikten kaçayım diye kayıt yaptır-dım. ODTÜ Fizik’e girdim sonra. En uzun Ankara Üniver-sitesi Hindoloji bölümünde okudum. O da şöyle oldu, ha-ni madem askerden kaçıyorum, gitmesi kolay bir üniver-site olsun dedim. Dil-Tarih-Coğrafya Sıhhiye’de. Okuması eğlenceli olsun dedim, baktım Hindoloji şahane. Girdim Hindoloji’ye, dersleri seçerek alıyordum. Ben 7-8 yıl ka-yıtlı kaldım orada, atıldığımda hala birinci sınıftan ders

alıyordum. Ama dördüncü sınıftan da ders alıyordum fi-lan. Öyle saçma bir hale gelmişti. Zor da attılar zaten. Öyle yani, askerden kaçma şeyi yüzünden dört tane üni-versite değiştirdim.

Peki ailenin tepkisi nasıldı?

Aile dediğin zaten, aslında annemden ibaret bir ailem var. Kardeşim yok, babam yok. Annem de hemen hemen peygamber gibi bir kadındır. Benim şimdi çocuğum var, onun beni nasıl büyüttüğünü ara ara dinleyip hala “ha-kikaten keşke ben çocuğuma öyle bakabilsem” diyorum. Yani annem çok iyi baktı bana. Bunlar olurken de hep çok üzüldü üniversite okumuyor oluşuma, bildiğimi oku-yuşuma... Yıllarca uyku tulumunda yaşadım yani, bir an-ne için endişe verici bir durum. Ama destek oldu genel olarak, “ne olacak bu herifin hali” demedi, hep inandı bir taraftan.

1996 sonlarında Ideefixe’i yönetmek için Ankara’yı bırakıp İstanbul’a taşınmışsın. Bunda Çalın’tı’yı uzaktan yönetmenin zorluklarını yaşamış olman etkili miydi?

Gazeteci olarak isim yaptıktan sonra zaten İstanbul’dan mütemediyen iş teklifleri geliyordu. Fakat “Ankara’yı terk etmeyeceğim” diye kasıyordum. Ankara’da free-lance gazetecilik yaparak yaşıyordum. Bir de nemrut bir adam olarak öyle her işi kabul etmiyordum, her işi yaz-mıyordum. Dolayısıyla hiç stabil olmayan bir gelirim var-dı. Gurme yazıları bile yazdım yani. Et yemiyorum, et yenilen lokantayı yazıyorum. Hayatımda pilav yapma-mışım pilav yazısı yazıyorum. Hayatımda karavan bin-medim, karavan turizmi yazısı yazdım. Bir noktada ar-tık açlıktan ağzım kokar hale geldi. Bir yandan garson-luk vesaire, İstanbul’a gitmeden önceki son işim DJ’likti Ankara’da. Bir de DJ’lik o zamanlar şimdiki gibi para ge-tiren bir iş de değildi. Şimdi anladığım kadarıyla iyi pa-ra kazanıyorlar. 1996’da ben Ankara’nın en büyük kulü-bünde DJ’dim 3-30 para alıyordum ki bana verdikleri pa-ra “selebri”yim diye, onlar için çok iyi bir paraydı. Ama İstanbul’da 15 katına başladım, düşün yani öyle bir ar-tış, 1’e 5 değil yani. Bu hale geldikten sonra, sevgilim Ece ile evlenmek üzereydik, daha doğrusu birlikte yaşı-yorduk ama o İstanbul’u çok istiyordu. Hazır o da çok is-tiyorken, benim de açlıktan ağzım kokuyorken “Hadi İstanbul’a geleyim” dedim. İstanbul’da da önce reklam-metin yazarlığı işi buldum, benim için astronomik paraydı. Tabi sonra İstanbul’a gelince o paraların hiç astrono-mik olmadığını gördüm ayrı da, o zaman öyleydi yani. O işe başlamak üzereyken bir ortak arkadaşımız, hatta iki ortak arkadaşımızla idefix projesi oldu. Pop müzik kita-bı yeni çıkmıştı, Müzik dergisini yeni kapatmıştık. Ondan sonra geldim, patronculuk oynamaya başladım. Metin yazarlığı işini reddettim, daha doğrusu işi kabul etmiş-ken özür dileyerek bıraktım çünkü öbürü çok tahrik edi-ci bir projeydi. İşte çevrimiçi kültür ürünleri mağazası-nın başına geçmek, internet gizemli bir şey, bakalım ne-ye benziyormuş falan.

Zaten Türkiye’nin ilk internet girişimcilerinden birisin di mi patron?

Eh sanırım öyleyim evet. Tam 1996’ydı.

1999’da kısa süreliğine Kıbrıs’a yerleşmişsin, o

günleri nasıl hatırlıyorsun?

İstanbul bana çok ağır geldi bir kere, İstanbul'daki hayatı sevmedim. Hala böyle düşünüyorum, burada insanlar muhabbet etmeyi bilmiyorlar. Şöyle, biliyorlar hiç kuşkusuz, İstanbulluya muhabbeti anlatacak halim yok da dediğim gibi bizim Ankara'da herkesin yeri bellidir, ne yaptığı bellidir, muhabbetler kuruludur, gidersin o muhabbete iştirak edersin. Şimdi ben bunu İstanbul'da yapmaya başladığımda zaten çok acayip geliyordum insanlara. Mesela bizim eve gelen kalıyordu, "lan niye gelip kalıyor bunlar böyle" diye şaşırıyordum. Sonra fark ettim ki sıkılıyorlar, İstanbul'da çok sıkılıyorlar insanlar. Biz o kadar sıkılmazdık, şahane hayatımız vardı. Buradaki hayat bir baydı beni. Üniversitelerden seke seke de bitti tabi, askerlikten kaçış da kalmadı 30 yaşına geldim. Hem bu hayat baymış, hem askerden kaçmak için artık üniversite kalmamış değiştirecek, başka bir yere yerleşeyim dedim. Bir de Türkçe konuşulan bir yer olsun. Zaten Türkçe konuşulan yer olarak çok fazla seçenek yok. İşte Kuzey Kıbrıs var, oradan gazetecilik işi buldum. Ben bir de bütün işleri böyle buldum, Kıbrıs'ta hangi gazetenin çıktığını sordum, "Kıbrıs Gazetesi" dediler, "Kim onun yayın yönetmeni?" dedim şu dediler, aradım onu "ben böyle böyle işe girmek istiyorum, oraya taşınacağım" falan... Kıbrıs 1 sene sürdü, 6 ay gazetecilik yaptım. Orada gazetecilik de çok gıcık bir işti. Onu da bıraktım, 6 ay da öyle bir ehli keyif öğretmenlik hayatım oldu, saçma sapan bir şeyler öğrettim bir bilgisayar kursunda. Deniz de akademisyenlik yapıyordu, Deniz'le beraberdik. 1 sene Deniz'le kaldık, sonra bedelli çıktı. Kıbrıs'ta da baktık "Ulan burada 20 sene sonra da hayat böyle olacak". Önce bir gezdik 3 ay falan, sonra tekrar İstanbul hayatı başladı.

Ehlikeyfin Günlüğü nasıl ortaya çıktı?

Valla o hayatımın herhalde en keyifli projelerinden biriydi. Şurada, o zaman dışarıya masa atabiliyorlardı, Fikret'le nereye gidelim diye konuşurken, "Amerika'ya gidelim" dedik, Fikret dedi daha doğrusu. Ben de kabul ettim ama benim çocukluğumdan beri bir tribim var, hayalim var "Blues rotasını yapalım" diye. Bizim Ankara'da ayınlerimiz olurdu, şimdi Bodrum'da demin konuştuğum kız var ya, onun kocası rock davulcusuydu, Stay Free diye bir grubu vardı Ankara'da. Mesela biz onunla, Crossroads diye bir film vardır, Robert Johnson'ın kayıp bir şarkısını ararlar, 61 numaralı karayolunda geçer büyük oranda. Biz o filmi seyrederek seyrederek içerdik, ağlardık, baya 20-30 kere 40 kere seyrettik iğrenç Betamax videodan. Ve o zamandan beri bir Highway 61 vardı, onu söyledim. Fikret'in de çok hoşuna gitti orada sürtmek. "Ulan bu çok seksi bir proje" dedi. Şimdi o projeye seksi diyince bir iş haline getirelim bunu maden, bir blog mlog kuralım, sponsor bulalım, rakı içelim orada derken Yeni Rakı ile konuştuk. Onlara da çok ilginç geldi proje. Ve yani Fikret'le hakikaten dillere destan bir, bir aya yakın zaman geçirdik o yolda. İnanılmaz arkadaşlarımız oldu. Ne bileyim, Muddy Waters'ın kardeşiyle tanıştık, T-Model Ford'un kendisiyle tanıştık, juke jointlerde mütemadiyen rakı içtik, bira içtik, viski içtik, çok blues dinledik, bir yığın lokal arkadaşımız oldu. Hakikaten çok eğlendik. Blogu da takip etmişindir belki.

Tabi ben Büyük Keyif'te yazmaya başladığımda

bakmıştım.

Bir süre sonra da Meksika'ya gittik, o da çok güzeldi. Sonra yavrulayınca da durdu şimdilik, Ehlikeyif yollarda değil.

Ama devam edebilir...

Eh devam edebilir tabi, oğlan biraz daha ele avuca gelsin. Kırımın üzerinde çok oturamam genelde.

BüyükKeyif.com, İstanbul Meyhaneleri ve Balık Lokantaları ve Rakı Ansiklopedisi'nden sonra rakıyla ilişkisinde bir sonraki aşama ne olacak?

Çok proje var valla. Şimdi bir Türkiye Meyhaneler Rehberi yapacağız, çok şahane bir şey olacak. Baya memleketin dağ tepe bütün meyhanelerini yazmayı hesaplıyoruz. Bir Rakı Gastronomisi kitabı hazırlıyoruz. Türkiye'nin meze kitabı, nerede ne yapılıyor, hangi bölgede filan, bunlar hep ehil insanlar tarafından yazılacak şeyler. Rakı Ansiklopedisi'ni iki katına çıkarıyoruz, yeni baskısı hazırlanıyor. Bir tane bağ kitabı hazırlıyoruz, rakı dışı olacak. Baya 2013'te yayıncılık yapacağız. Yayıncılık iyi iş zaten, severim yani.

Son projen uzuncorap.com'a değinelim. Fikir oluşumunda Ali İlyas'ın doğumunun etkisi oldu mu?

Olmaz olur mu? Yani benim atipik bir hayatım oldu sanırım ortalama birisine göre. Onda sürekli şöyle, "Bu herif niye böyle?" diye kafaya takan tipler oldu hep, aileden de, civardan da. Onda da hep şöyle şeyler duydum, mesela işte "12-13 yaşındayken bir reşit ol, sonra görürsün", sonra "30'una gel görürsün", sonra "bir sorumluluk sahibi ol görürsün", "40'ına gel görürsün", bilmem "iş sahibi ol görürsün"... Bunların hepsini oldum hiçbir şey görmedim. Yalnız bir tek "çocuğun olsun görürsün" diyorlardı, hakikaten bir çocuğum oldu gördüm yani. Görecek şeyim varmış. Çocuk yetiştirmek benim gibi biraz böyle detaycı bir adam için de şey bir iş, fazla daldım mevzuya. Bu kadar dalınca da bir sürü şey birikti, bunları da bir siteye dökelim dedik. Bir de İlyas'ın çok şahane bir doktoru var Barbaros İlıkkan, ona gittik.

O da yazıyor galiba...

Zaten bütün doktorlar, uzmanlar onun kontrolünde. O da böyle çok devrimci fikirleri olan, atipik bir doktor, rahat bir doktor. Türkiye'de çocuk doktorları genellikle şeydir, işte ne bileyim egzaması var kremi verir, ateşlendi hemen parasetemolünü, olmadı antibiyotikini bilmem nesini... Bu hemen hemen hiçbir şey vermiyor ve çok iyi bir çocuk oldu İlyas. Soğukta yatıyor mesela, çok hayrını gördü bunun. Bir sürü batıl inanç var bizim doktorda olmayan ve ortalıkta olan. Barbaros'la da bu kadar iyi anlaşınca döndük, eh benim de bir yığın birikmiş fikrim var. Aslında bir şey öğrenmek gerekmediğini öğrendik. Bunu anlatmaya çalışıyoruz orada da. İnsanlar dört buçuk milyon yıl önce ağaçtan inmişler, o zamandan beri yavruluyorlar. Sevişmeyi de biz bulmadık, çocuk yapmayı da biz bulmadık ama herkes de kendisi bulmuş gibi davranıyor şu anda. Hal böyle olunca da abuk subuk bilgilerle dolu ortalık. Yani üşütmek diye bir şey var bu hayatta, kimseye anlatamıyorsun. Üşütmek diye bir şey yok, bu viraldir. Soğuk algınlığıdır, griple virüsle geçer. Üşütünce olmaz bu yani. Bu basit gerçekleri bile kimseye anlatamadığın bir yerde yaşıyorsun. İnsanların çocukları adam yerine

koymadığı bir yer burası. Herkesten önce yedirilir, kaldırılır çocuk ayakaltında dolanmasın diye. Ama çok severler bir yandan da. Hakikaten çok seviyorlar. Her şeyini kısıtlarlar, karışırlar. Bir de işin suç boyutu da var. Biliyorsun daha el kadar çocuğa 20 tane devlet şeyi tecavüz etmiş, arkasından hakim sokağa salıyor bu adamları. Yani yargı filan da çocuğun karşısında.

Çocuk aslında yalnız...

Çocuk hem yalnız hem muktedir değil. Aslında çocuğun iktidarı çok korkunç bir iktidar, ondan sorumlusun. Ben mesela bir başka doktor arkadaşşıma sünnet ettirdim İlyas'ı, çok pişmanım şimdi. "İleride travma olabilir" dedi eğer ileride sünnet isterse diye. Ama şimdi pişmanım. Çünkü o çocuğun aslında adil bir dünyada beni mahkemeye verme hakkı var. "Sen ne hakla benim vücudumun bir parçasını bana sormadan kesersin?" diye. Hani edecek çok kelam var bu konuda. O yüzden biz de bari bir site yapalım, orada cümlelerimizi kuralım dedik. Büyük niyetlerimiz var ama ticari bir proje değil o. Gönül işi.

Hiç "bu proje hayata geçmez artık" deyip ümidi kestiğin bir projen oldu mu?

Çok oldu. Benim her yanım proje dolu olduğu için... Rafterta milyon tane proje var. Beceremediğim, yarım kalmış, olmamış... Ama ben genel olarak bir projenin nasıl yapılacağını biliyorum sanırım. Onun için o benim içime sinmedi mi durur. Mesela Bir Bilen projesi, İngilizce projesi duruyor, onda istediğim şey gelmedi ondan durur, yatar.

Stüdyo İmge'nin üçüncü dönem sayılarından anladığım kadarıyla, 90'ların ilk yarısında müzikseverler arasında bir radyo coşkusu vardı ki, senin de Ankara'da program yapmışlığın vardı. O yıllardan bu yana hayatımızdaki radyo olgusu nasıl değişti, radyo kültürünün günümüzdeki etkinliğinin azaldığını düşünüyor musun?

Radyo çok devrimci bir format. Radyo başka hiçbir medyaya benzemiyor. Radyo çok sahici bir şey. Radyo hakikaten çok haysiyetli bir şey. Orada ucuz prodüksiyonla çok şey yapabiliyorsun, mesela efsanedir Hollanda'da bisikletle yayın yapan bir radyo vardı, bir anarşist radyo. Kapanmamak için, yeri belli olmasın diye sürekli yerini değiştiriyordu.

The Boat That Rock diye bir film vardı, izledin mi onu? Korsan radyo, gemide. O aklıma geldi, aynı mevzu.

Yoo izlememiştim. Eminim çok güzeldir. Radyodaki ilişki de çok sıcak dinleyiciyle ama şimdi benim hayatımın en güzel işlerinden birisi Radyo Arkadaş projesiydi Ankara'da. Ben radyonun yönetimindeydim ve radyo çok özgür, çok rahat, çok şahane bir radyoydu. Yani hayatımda o kadar iyi vakit geçirdiğim başka bir işim olmadı mudur bilmiyorum, hakikaten çok eğleniyorduk. Çok güzel programlar yapıyorduk. Biz kendimiz eğlenince dinleyici zaten o elektriği alıyordu bir şekilde. Ankara'nın en çok dinlenen üçüncü radyosu filan da olmuştuk yani. Ben radyoculuğu çok sevdim ama sonrasında hem devam etmedim hem radyo dinlemiyorum. Çünkü şöyle, Ankara'ya gittikçe hala Radyo ODTÜ dinliyorum. Bence o hala çok güzel bir radyo, çok şahane programlara denk geliyorum onda. Ama burada mesela Açık Rad-

yo çok iyi bir proje, Ömer Madra çok muhterem bir insan, program yapan insanların ciddi bir bölümü arkadaşım, defalarca konuk oldum ben Açık Radyo'ya, onlarla da çok iyi vakit geçirdim. Ama Açık Radyo'nun bana göre sanki bütün albümlerin en sıkıcı şarkılarını bulup çalması farzımsı gibi, böyle bir yüksek kültür unsuru olma derdi var gibi geliyor bana. Radyoda olmaması gereken ilk şey bu, radyo dediğin biraz kıro olacak. Benim kanımı ısındıran ilk Radyo Arkadaş toplantısından çıktık geldik, evde bir açtım (taşra şivesiyle) "seksen sekiz nokta dört radyo arkadaş" diye bir ses duydum, o kadar sempatik geldi ki o adamın öyle konuşuyor olması orada... Yani aksanlı konuşsun sunucular demiyorum ama hakikaten öyle bir kaliteyle yüksek kültürü karıştırmamak lazım. Bunlar ayrı şeyler. Kaliteli, ama aşağılardan bir yerlerden bakması lazım ve öyle bir radyo yok benim bildiğim gördüğüm, tanıdığım. Ama Açık Radyo'yu beğeniyorum, NTV Radyo'yu beğeniyorum, şimdi Eray bir radyonun başında Rusya'nın bilmem nesi radyosu, Eray Erkin. O radyoyu beğeniyorum ama bunların hala hiç biri... Bir de ben Radyo Arkadaş gibi bir tecrübe yaşamışım. Yani ben şöyle şeyler yapardım; mikserin bir kanalında Sex Pistols, bir kanalında Orhan Gencebay, bir kanalında alakasız sekiz tane müzik, sırayla bir şeyler anlatarak, açıp kapatıp açıp kapatıp bir şeyler yapıyordum mesela. Burada fazla profesyonel, belki ona gıcık kapıyorum. Velhasıl kelam radyo sevsem, bir tane bulsam yine radyoculuk yapmayı çok isterim ama benim dinlediğim radyo şu anda ne yazık ki last.fm eheheh. Bir de Tuneln Radio diye şahane bir şey var dünyanın radyolarını dinleyebiliyorsun. Oradan arada dalıyorum, Özbekistan radyosu, Tacikistan radyosu, acayip acayip şeyler dinliyorum. Yok yani şu anda radyoyla bir ilişkim.

Şu sıralar kimleri dinliyorsun? Güncel müziği takip eder misin?

Eskisi gibi takip etmiyorum tabi ki. Bir de şöyle, eskisi gibi bir çevrem de yok artık. Öyle insanlarla oturup müzik konuşamıyorum ne yazık ki. Ama takip tabi ki ediyorum. Bir tane dergi var aldığım, işte Little Blues dergisi o da yeni geldi sayısı. Başka müzik dergisi de almıyorum. Ha Rolling Stone alıyorum iPad'den onu okuyorum, oralardan takip ediyorum. Şu sıra bir Wagner'e daldım. Çok ihmal etmişim, belki Hitler'le kankalığından filan, Hitler'i çok seviyor olmasından mı gıcık kaptım niyeyse, meğer dahiymiş herif. Genç bir yetenek keşfettim Wagner diye eheheh. Tavsiye, ileride çok ünlü olacak! Blues hep zaten devam ediyor, yeni çıkanlara bakıyorum.

Bu arada blues rock seversen The Black Keys diye bir grup öneririm, ben de albümünü yazdım dergide hatta. Çok güzel yani.

Evet bence de güzel grup. Şu sıra müzik dinlemek biraz İlyas'ın sevdiği şeyler üzerinden gidiyor. Herifin çok şahane bir müziğe tepkisi var, çok hoşuma gidiyor onu test etmek. Bütün zamanların en sevdiği şarkısı, Muppet Show'dan Bohemian Rhapsody ile Mahna Mahna. Mesela Mahna Mahna'yı telefonda birine "İlyas Mahna Mahna'yı çok seviyor" diyorum, oradaki Mahna Mahna'yı duyup oynamaya başlıyor. Onun dışında Bonanza'yı çok seviyor şarkı olarak. Beatles'ı seviyor Yellow Submarine'di filan. Ben Sizin Babanızım'ı çok seviyor, Barbaros Hayrettin'in. Sertap Erener'in Kumsalda'sını çok seviyor. AC/DC'yi

sevdirmeye çalışıyorum ama henüz başarılı olamadım. Halbuki eşşoğlueşşek anasının karnındayken AC/DC konserine gitti Bulgaristan'da. Türkü seviyor, zaten bir ara sabahları sürekli türkü ile uyanıyordu. Onun da babası gibi karman çorman bir müzik zevki olacak herhalde bu gidişle, maruz kaldığı şeylere.

Zeki Müren de sever eminim.

Zeki Müren seviyordu, epeydir dinlemiyor. Zeki Müren iyi fikir, epeydir dinletmiyorum bakalım sevecek mi.

Favori grupların arasında en devrimsel olduğunu düşündüğün 5 ismi sebepleriyle birlikte anlatabilir misin?

Bence The Clash çok şahane bir grup. Yani Joe Strummer Ankara doğumlu diye demiyorum, ama her çok şahane şeyin altından bir Ankara izi çıkabilir. The Clash hem şarkı sözleriyle hem müziğiyle bence dahiyane bir grup. Bir onu sayarım. İki Roy Buchanan'ı sayarım. Roy Buchanan dünyanın en iyi gitaristi bence. Bir de ben gitar seven bir adam olarak bence en iyi blues gitaristi. Bir de böyle haysiyetli bir hayat, hapishanede kendini asma gibi böyle efsane unsurlar da var adamda. Tabi ki Jimi Hendrix, şimdi gitar diyince onu üçüncü isim olarak anmadan olmaz. Beatles, bütün zamanların en iyi grubudur bence. Her şeyi bir yana koyalım, The Clash de bir yana, hepisi bir yana Beatles öbür yana. Şimdi sonuncuya kimi koyarsam ki, o son sigarayı içmicektik... Sonuncuya kimi koyabilirim, yani böyle Zappa filan demeyeceğim de... Bir de ben Zappa'yı çok sevdiğim için sürekli Zappa dinliyorum gibi bir intiba oluşuyor ama çok dinlemem yani. Kimse Zappa'yı o kadar çok dinleyemez. Sürekli Zappa dinleyen adam manyaktır yani. Ama herifi sevmemek mümkün değil, o ayrı. Bob Dylan, pardon, muhteremi anmak olur mu? Ben ilk kitabımda da şey yazmıştım, "Bir gün Bob Dylan hakkında yazılmış kitabı ben yazacağım" demiştim ama olmadı tabi. Bob Dylan şahane bir herif bence.

Müzik yazıları yazmak, müzikle ilgili üretmek üzerine bir özlem duyuyor musun? Kafadaki yeni projelerin arasında müziğe ne kadar yer var?

Eh duyuyorum tabi ki, duymayabilir miyim? Yani aslında hep kalbimin bir köşesinde bir yerlerde yazmaya... Bir de eskisi gibi şey de yok, "lan nereye yazayım n'olur m'olur"... Bir yığın yazacak yer de var, internet de var, zart var zurt var ama tembellik de var herhalde ne bileyim. Bir de bir yerden başlasam yürür gider herhalde. Bir gün tekrar müzik yazacağım o kesin de, şu günlerde değil yani.

Sıradaki kelimeler sana neyi ifade ediyor?

Beat akımı: Ben Beatleri hep çok sevmişimdir. Ama Beat denince ilk akla gelen Lawrence Ferlinghetti, Allen Ginsberg, Jack Kerouac filan bunların şey sorunları da var gibi gelmiştir hep bana. Kerouac'ı ayıralım o erken öldü gitti bir de. Bunlar o kadar büyük bir şey yarattılar ki, sonra biraz o yarattıkları şeye bağlı kalmak zorunda mı hissettiler kendilerini, n'aptılar bilmiyorum. Mesela Brautigan'ı daha çok severim, kenardan beat yazarı ama beat akımı dünyanın en önemli akımıdır bunun ötesi be-risi bence yok. Her daim çok sevdim ama dediğim gibi... Mesela Kerouac'ın 50 kere evlenmiş olmasını hiç yakıştı-

ramam ona yani. Sen öyle dağlarda yaşa, orman bekçileriyle börek aç, bilmem ne yap, bu kadar düzen karşıtı bir şeyle kendini koy, sonra düzenin en ana akım faaliyetinin içinde ol, hem de bilmem kaç kere yani. Ama tabi ki beat severim.

Rakı: Rakı'ya ne diyeyim ki, kutsal su. Bütünüyle en sevdiğim içki.

Kafkaesk: Ben "Kafkaesk" kelimesini cümle içinde hiç kullanmadım hayatımda. Kafkaesk lafını sevmiyorum ama Kafka'yı çok seviyorum. Kafka'nın müthiş bir herif olduğunu düşünüyorum. Bir de ben kendisi için yazan bir insanın bu kadar güzel yazabileceğine Kafka ile ikna oldum. Ben insanların kendisi için yazdığına inanmam. İnsanların yazdıkları okunduğu sürece muteber şeylerdir. Kafka istisnası hariç. Kafka'yı ben ilk okuduğumda paniğe kapılmıştım. Amerika'yı okudum ilk, herif romanı bitiremeyecek diye tırsmıştım ve kesmiştim, beş tane Kafka okumamış arkadaşşıma okutmuşum, o sayfada kestirtmişim, sonra beraber tartışıp devam edelim okumaya diye. Sonra onlar bitirmek üzereyken, ben sarhoşken bitirdim. Ama o günü hatırlıyorum, aldım kitabı bir cesaretle, meğer bitirmiyormuş herifin romanı. Kafka çok etki-leyici bir adam, ama Kafkaesk lafı bana bir şey ifade etmiyor.

Takım elbise: Liseyi bitirdikten sonra üç kere giydim. Çok seviyorum takım elbise giymeyi, şaşırtıcı gelecek sana. Ama hakikaten çok zahmetli, olmaz yani. İnsan o eziyeti çekmez yani. Ben de üç kere giydim toplam.

Motosiklet: Şimdi motosiklet 92'den beri kışıma yapışık bir şey zaten. Motosiklet çok insani, dünyanın en insani aracı. Hem yormuyor seni, hem yürüyor gibi. Hem az zararlı. Hem mobilite sağlıyor, trafik yok park yok bilmem ne yok, motosiklet iyi ki var yani. Ama öyle Harley marley sevmem yani, artist artist şeyler... Piaggio benim motorum. Arabam da var ne yazık ki ama 8 yılda kırk bin kilometre yapabildi yani.

Ian Gillan'la Rakı Sofrasında

Metin Solmaz'ın müzik yazarlığının ilk yıllarında, senelerden 1992 iken Ian Gillan İstanbul'a konsere gelmişti. Dönemin rock medyası (Aptülka, Laneth tayfası...) ile birlikte havaalanında Gillan'ı karşılayan Metin, ezelden Deep Purple fanatıklığı ile diğer gençleri gerisinde bırakıp daha destur demeden röportaja kalkışmış, Gillan'ın sakinleştirmesiyle Gillan'la aynı şiseden viski içmişti.

Konseri düzenleyen Major Organizasyon'un ayarladığı karşılama yemeğine Metin'le ve grubu ile beraber katılan Gillan orada sıkılmış olacak ki Metin'e mekan sorup üç gün boyunca kendisini onun rehberliğine bıraktı. Ertesi gün Müzik adlı bir mekana geçen iki kafadar, o gece rakıya ve muhabbete doydular! Bu anıya bir de Metin'in kaleminden şahit olmak isterseniz buyukkeyif.com adresine girip tepedeki arama çubuğuna "gillan" yazmayı ihmal etmeyin.

Sosyal Medya Hep Yıldız Doğurmuyor

Avustralyalı üç üniversite öğrencisi garajlarında müzik yapmak istedi. Ancak yıllar sonra değil birkaç ay içinde tanıştık onlarla. Bunda hem Youtube tanrılarının hem de bağımsız müzisyenlerden haber almanın kolaylaşmasının etkisi var. Albüm bitene kadar Youtube'dan her iki haftada bir yeni parça yayınlayarak takip edilmeyi başardılar. Bunun üzerine biz ulaşalım bir röportaj yapalım dediğimizde kırmadılar bizi. -Mert Serim

Grubunuzun adı olan Eversham ismi nasıl doğdu?

Joshua: Eversham bizim soyadımız. Joel, Mitchell ve ben lise yıllarımızdan beri birlikte çalışıyoruz. Lost Pioneers isimli grubumuzda çalarken vokalizim gruptan ayrıldı. Biz ise o andan sonra ne yapmak istediğimizden emin değildik. Daha sonra farkına vardık ki elimizde çok sayıda enstrümantal kaydımız var. Ve bunun üzerine entrümantal bir grup kurduk. İsminin ise aile adımız olmasına karar verdik, Eversham.

Aranızda grup ile ilgili yazılı bir anlaşma var mı? Zaten ihtiyacınız yok gibi görünüyor.

Joshua: Joel ve ben kardeşiz. Ve Mitchell'i de liseden beri tanıyoruz. Zaten oldukça yakınız. Bu nedenle böyle bir şeye ihtiyaç duymuyoruz. Bizim ortak amacımız gurur duyabileceğimiz parçalar yaratmak. Geri kalan her

şey bunu takip ediyor.

Belirli bir hayran grubunuz var mı? Örneğin ben sizinle Nisan 2011'de Youtube aracılığı ile tanışmıştım.

Joshua: Sınırlandırma ihtiyacı duymuyoruz. Herhangi biri veya hiç kimse olabilir. Kontrol edebileceğimiz bir yapı değil.

Kendi şarkılarınızı mı yazıyorsunuz?

Joshua: Tüm şarkılarımızı biz yazıyoruz. Müziğimizi çok farklı yollar ile şekillendiriyoruz. Fakat yeni parça yazarken sıklıkla kullandığımız iki yolumuz var. Birimizin aklına bir riff, bir melodi veya kafasında oluşturduğu bir yapı ile fikrini paylaşıyor geri kalanlarla. Böylece bu fikir üzerinde grup olarak çalışmaya başlıyoruz. İkinci yöntemimiz ise kendimizi stüdyoya kapatıp saatler-

ce çalışıyoruz. Yaratıcı fikirler oluşmaya başladığında ise “Bunları kullanarak nasıl bir şarkı oluşturabiliriz?” diye düşünmeye başlıyoruz.

Yeni bir parça yaratırken nelerden esinleniyorsunuz?

Joel: Esinlenmekten ziyade tesadüfler ve karşılaşılacak durumlar etkili oluyor. Bazı zamanlar parçada sadece entrümanlara takılı kalırsınız. Bazen gitarın, bazen piyanonun, kimi zaman da davulun çevresinden dinliyoruz. Bunun sonucunda da farklı perspektiflerden yaratmış oluyoruz parçalarımızı. Bu yapı oluştuktan sonra parçayı geliştirip bitirmek bir iki günümüzü alıyor sadece. Ardından birkaç gün boyunca stüdyoda birlikte çalışıyoruz bu yeni parçaları. Geriye ise sadece oturup yazmak kalıyor. Bu süreç içerisinde de gerçek esinlenme yerini sıkı çalışmaya ve müzik yapmanın sevgisi ile gelen enerjiye bırakıyor. Aslında yaratıcılığın içindeki bu süreç ile birlikte gerçek esinlenme karşımıza çıkıyor.

Şarkılarınız ne hakkında?

Joel: Hiçbir şey ve her şey. Çoğunlukla müziğin kendine doğasına adanarak yazıyoruz.

Dinleyicileriniz parçalarınızı dinlerken neler hissetmelerini bekliyorsunuz?

Joel: Aslında dinleyicilerimizden böyle bir beklentimiz bulunmuyor. Çünkü parçanın genel seyrine göre ve müziğin doğasındaki entrümental yapıyı görmelerini umuyoruz. Çünkü bu ahenk bizim müziğimizde de var ise bu bizi mutlu eder.

Yaptığınız müziği insanlara nasıl açıklarsınız?

Joel: Post Rock Enstrümental müzik.

Müzikal olarak etkilendiğiniz kişiler veya gruplar kimlerdir?

Joel: Üçümüzü birden etkileyen ve büyük yere sahip beş grup var diyebilirim. Led Zeppelin, Tool, The Mars Volta, Sigur Rós ve Trent Reznor bizim müziğimizde izleri bulunanlardır.

Şimdi biraz müzik dışına çıkalım. Facebook sayfanızda Skyrim oynadığınızı görmüştüm. Nasıl bir karakter oynuyorsunuz?

Joel: Two Handed Warrior oynuyorum. Irkım ise Nord.

Ana senaryoyu bitirdiniz mi?

Joel: Evet, günler süren oyun maratonumdan sonra bitirdim. Hatta sadece ana senaryoyu değil, Companions, Thieves Guild, Mages College, Dark Brotherhood ve Imperial/Stormcloak görevlerini de bitirdim.

Genellikle ne tür video oyunları oynuyorsunuz?

Joel: FPS ve eski usül rol yapma oyunlarını oynuyorum.

Bu türler içerisindeki favorileriniz nelerdir?

Joel: Call of Duty, Halo, The Elder Scrolls.

Müzik ile uğraşmadığınız günler nasıl geçiyor? Sıradan bir gününüzden bahsedebilir misiniz?

Joel: Josh çiçeği burnunda bir ekonomi mezunu. Bol miktarda boş vakti olduğu için de kütüphanede kitap okumaya, doğa yürüyüşlerine ve kamp kurmaya gidiyor. Ve tabii piano çalıp beste yapıyor. Ben ise Ekonomi ve Analitik Felsefe öğrencisiyim. Okulda olmadığım zamanlarda ise Xbox’ımla ve dışarda arkadaşlarımla geçiriyorum. Mitchell ise göçebe gibi yaşadığı için nerede yaptığını söylemek biraz zor. Çoğunlukla surf gezilerine Avustralyanın doğu kıyılarına gidiyor. Birkaç sefer de kuzey Avrupa ve İstandinavya seyahate gitmişti.

İlk albümünüz ve Josh’un mini albümü bir süre önce yayımlandı. Peki, şimdi ne yapmayı düşünüyorsunuz?

Joel: Albümün sadece kayıtlarını bitirdik. Ancak henüz istediğimiz gibi değil. Şu anda ise mix ve master işlemleri sürüyor. Eğer planladığımız gibi devam ederse birkaç ay içinde tamamlanmış olacak. Esasen kayıtlara başladığımız an sadece gürültü ve ses karmaşası oluyor. Ardından bu sesler agresifleşiyor ve belirli melodik yapıya giriyor. Bu her ne kadar sıradan olsa da müzisyen olmanın güzel hislerinden birisi. Bu süreç sonuçlandığında ise parçalar kendi kendine gelişimini sürdürüyor. Çünkü aklımızda sürekli olarak düşünüyoruz ve daha iyi nasıl yapabileceğimizi tartıyoruz. Bu nedenle de stüdyoda kayıt yapmak bizim için organik ve doğal bir süreç teşkil ediyor. Ve son fikrimiz ise ortaya çıkandan parçadan daha iyi yapamayacağımıza emin olmamız. Bu şekilde daha iyisini yapmaya devam edebiliriz.

Vokalist Yok Derken Enstrümantal Müzik İlahı Olmak

2006 yılında Almanya'da kurulan Long Distance Calling, post rock ve enstrümantal çevreleri arasında önemli bir yere sahip. Gerek müziğe bakış açıları, gerek albümlerinin özgünlüğü bu koltuğu sağlamlaştırıyor. Almanya ve çevre ülkelerde sıkça konser veren grubun, Easternbull Entertainment tarafından Türkiye'ye geleceğini duyduğumuzda heyecanlanmadık desek yalan olur. Konser beklentileri fazlasıyla karşılarken biz de kuliste sohbet imkanı bulduk. -Mert Serim

Grubun kuruluş aşamasını dinleyebilir miyiz, nasıl bir araya geldiniz?

Jan: Janosch çalıştığım yere uğramıştı birkaç defa, bir-birimizi tanıyorduk. Sonra David ve Flo ile tanıştık, bir kaç defa beraber çaldık. Anlayacağınız çok doğal bir oluşum süreciydi.

Janosch: Grubu ilk kurduğumuzda bir vokal arayışındaydık ancak yaşadığımız yerde gruba uygun iyi bir vokal bulamadığımız için bu şekilde devam ettik.

Grup logonuzdaki kuşun özel bir anlamı var mı?

Jan: Belli bir anlamı yok. İyi bir logo arıyorduk, bir arkadaşımız da grafik tasarım türünde şeylerle uğraşıyordu. Bize kuştan bahsetti, biz de grubun adıyla uygun olacağından onu kullandık.

Janosch: Bir kuş sınır tanımaz, istediği her yere uçabilir. Bu grubun adına çok iyi uyuyordu.

Albümleri oluştururken kullandığımız temalar nelerdir?

Jan: Bizim için her şeyden önce müzik önemli. Müzikten sonra işin içine albümleri yaparken yaptığımız düşünceler giriyor. Avoid the Light'ı yaparken kafamızda karanlık düşünceler vardı ve şarkılar da buna göre oluştu. Son albümü yaparken ise uzay-zaman ikilisinden yararlandık.

Bize en çok esinlendiğiniz grupları söyleyebilir misiniz?

Jan: Eh, şimdi grupta herkes farklı şeyler dinliyor çok fazla grup sayabiliriz.

Grupça en çok esinlendiğiniz diye soralım o zaman?

Janosch: Herhalde hepimizin en çok sevdiği ve içine düştüğü grup Pink Floyd'dur. Bu müziği yapmamızdaki temel sebep bile olabilir.

Müziğinizi post-rock olarak değil de, enstrümantal olarak tanımlıyorsunuz. Ama post rock dendiğinde de “hayır biz post rock yapmıyoruz” demiyor, kabul ediyorsunuz. Buradaki asıl sebep nedir?

Jan: Bence tipik post rock gruplarının çoğu çok sessiz, sakin, yavaş şeyler yapıyorlar. Bizim müziğimiz daha rock ağırlıklı, daha ağır öğeler kullanıyoruz. Şarkılarımızda metal arkaplanları ve hepimizin bir metal geçmişi var. Asıl sebep bu yani.

İlk albümünüzde Peter Dolving (The Haunted) ile, ikinci albümde Jonas Renkse (Katatonia) ve son olarak Long Distance Calling’de John Bush (Armored Saint, Anthrax) ile beraber şarkılar yaptınız. Bu beraberlikler çok iyiydi, vokallerin hepsi de çok kuvvetli seslerdi. Bir sonraki albümünüz için kimi düşünüyorsunuz, aklınızda bir liste var mı? Belki Robert Plant veya Maynard James Keenan? (burada bütün grup gülüyor)

Jan: O çok iyi olurdu. Aklımızda bir liste var tabii. Şu an gelecek albüm için 2 misafirimiz var, 2’si de tek bir şarkıda söyleyecekler. Tabii bunu bir sır olarak saklamak istiyoruz, çünkü sonraki albümümüz yaklaşık 1 sene içerisinde çıkacak. Eylül gibi stüdyoya girmeyi, 2013 Şubat’ında da albümü çıkarmayı düşünüyoruz.

Son albümünüzde çok fazla stoner rock esintisi mevcuttu. Bu tek albümlük bir şey miydi yoksa sonrakilerde de devamını görebilecek miyiz?

Jan: Bunu göreceğiz, son albüm cidden çok fazla rock ağırlıklıydı. Stoner rifleri, klasik hard rock rifleri kullandık. Çok doğal bir albüm oldu bizim için. Bir sonraki albüme belki daha ağır şeyler yaparız, belki de daha sakin. Bunu şu an bilemeyiz. Ama gelecek albümümüz muhtemelen hem ağır, hem de sakin şarkıların bulunduğu dengeli bir albüm olacak.

Grubunuz şu güne kadar Türkiye’ye gelen sayılı enstrümantal/post rock gruplarından ve kötü havaya rağmen birçok insan olacak. Türkiye’ye gelmeden önce düşünceleriniz nasıldı?

Jan: İlk başlarda haritamızda yoktu, Türkiye’yi bir heavy metal ülkesi olarak duymuştuk (gülüşmeler). Bu kadar modern bir şehir bulmayı beklemiyordum ve çoğunlukla şaşkınlığa uğradım. Düşündüğümüzden çok daha farklı bir şehirmiş burası.

Janosch: Facebook’tan insanlar “İstanbul’a gelin” diyorlardı, her zaman aklımızda olan bir şeydi. Böyle ülkelere gelmek bize ufak maceralara çıkmış gibi hissettiriyor. Önce Rusya, şimdi Türkiye, yarın da Yunanistan’da olacağız. Daha önceden gitmediğimiz ülkelere gitmek çok güzel.

Jan: Türklerin çok hırslı ve tutkulu olmalarını bekliyorum.

Rakı deneyebildiniz mi?

Jan: Hayır henüz içemedik belki konserden sonra denebilir. Ama Türk tütününü harika tabii.

Bize zaman ayırdığınız için teşekkürler.

Jan: Biz teşekkür ederiz, konserde görüşürüz.

2011'den Müzik Notları

2011 bitti. Yaşasın 2012! Yeni başlangıçlar, keşfedilecek yeni isimler, yeni albümler için beklentideyiz. Fakat orada bir dakika duralım! 2011'i de müzikal anlamda kimlerle meşgul olduk, kimleri dinledik, yükselişe geçen isimler kimlerdi, bir düşünelim ve yakın mazimize bir göz atalım birlikte. -Gülin Enüst

Kimleri keşfettik?

2011'ün güzel sürprizleriyle başlamak istiyorum yazıma. Yazılarımdan da anlayacağınız gibi, yeni keşfettiğim isimleri genellikle tesadüfen radyodan duymuş oluyorum ve aceleyle not aldığım isimleri ve şarkı sözlerini daha sonra vaktim olduğunda araştırıyorum. İşte ilk bahsedeceğim ismi de aynen bu şekilde keşfettim. Kasım ayının sonlarına doğru, işten yorgun argın eve dönerken radyoda değişik bir ses, uykulu halimden sıyrılmamı sağladı. Eski bir kayıt gibi hafif cızırtılı, arka planda arp sesleri olan bir şarkı ve buğulu, bir blues şarkıcısına yakışacak türden bir ses. Tahmin edenleriniz vardı, **Lana Del Rey**'den bahsediyorum. Bilirsiniz, güzel ve

daha önce hiç duymadığınız bir şarkıyı keşfetmenin verdiği haz çok başkadır. Video Games'in üzerimde bıraktığı etki tam olarak buydu. Daha sonra Blue Jeans, Born to Die gibi şarkılarını da dinleyip albümünün edinilmesi gereken önemli isimlerden biri olduğunu düşündüm Lana Del Rey'in. Bu arada hemen satır arası bilgi olarak verelim, albüm ben bu satırları yazarken henüz piyasaya çıkmadı, 27 Ocak'ta çıkması bekleniyor.

Lana Del Rey'e geri dönersek, pop ve rock arasında gidip gelen melodileri, biraz vintage sosuna batırarak dönemdaşlarından farklı bir yol izleyen ve bu nedenle de rakiplerinden sıyrılan bir stile sahip. 40'ların havası-

nı 2000'lere uyarladığını düşünebilirsiniz, kendisinin resimlerine biraz bakarsanız. Ayrıca, Lana Del Rey takma adıyla piyasaya adım atmadan önce gerçek adı olan Lizzy Grant adıyla bir albüm yayınlamış olduğunu da belirtiyim fakat stiline şimdikiyle pek de alakalı olmadığını da bilin. Bu sene ve önümüzdeki senelerde adını daha da sık duyacaksınız, takibe almaya değer bir isim.

Bahsedeceğim ikinci isim ise, İngiltere çıkışlı grup **The Vaccines**. İngiltere'de 2011 yılının en çok satan çıkış albümü olan *What Did You Expect from the Vaccines* albümleri ile oldukça iddialı bir şekilde piyasada sağlam bir isim edindiler şimdiden. Eğer kendilerini hiç dinlemediyseniz, Arctic Monkeys ve Arcade Fire gibi gruplara yakın bir çizgide olduklarını söyleyebilirim. Benim için grubu ilgi çekici kılan şey ise şu, albümlerindeki her şarkıda farklı dönemlere ait izler bulabiliyorsunuz. 50'ler ve 60'ların rock'n'roll melodileri ve 70'lerin punk dönemini hatırlatan değişik bir çizgileri var. Bu nedenle eğer bu dönemlerle ilgiliyseniz, The Vaccines'e bir şans vermelisiniz. Enerjik şarkıları size Ramones'u hatırlatabilir, vokal ise bana bazen Ian Curtis'i hatırlatmıyor değil. Başlangıç için *Wrecking Bar Ra Ra Ra* ve *If You Wanna* isimli şarkılarını önerebilirim. Diğer bir isme geçmeden önce kendilerinin başarılarını sürdürmelerini gerçekten istediğimi belirtmek istiyorum. Biliyorsunuz, The Strokes için zamanında inanılmaz yorumlar yapılmış, fakat sonra medya balonu fazla şişirdiğini düşünüp balona şişi kendisi saplamıştı. Bu konuda hala haksızlık yaptıklarını düşünüyorum, evet belki ilk albüm kadar iyi ve yenilikçi değil belki ama Strokes iyi albümler çıkarmaya devam etti ve umarım da edecektir. Dileğim şu ki, medyanın bir anda yüceltip sonra alaşağı ettiği isimlerden olmasın The Vaccines. Dinleyin ve kendilerine bir şans verin.

2011 yılında yıldızı parlayan isimlerden biri de, aslında öncesinde çıkardığı albümlerle kendine bir dinleyici kitlesi edinen fakat 2011 yılıyla birlikte gerçekten de zirveye oturan **Adele** oldu. "Güzel olan her şey adadan çıkıyor" diye düşünmeden edemiyor insan. 24 Ocak 2011'de çıkardığı albümü "21", Adele'in kariyerini çok farklı bir boyuta yükseltti. Albümün Aralık ayına kadar yalnızca Birleşik Krallık'ta 3.4 milyon satması, size İngilizlerin bu

yeni yıldızlarına ne kadar ilgi duyduklarını anlatmaya yetecektir. Adele'i benim gözümde farklı kılan noktalardan biri, şarkılarını gerçekten söylerken hissediyor olduğu izlenimini vermesi. Güçlü bir ses elbette çok önemli fakat güçlü ve soğuk bir ses dinleyiciye hiç bir şey ifade etmeyebiliyor. Adele'in ise hem çok etkileyici bir sesi, hem de üstün bir şarkı yazma yeteneği var. 21 adlı albümünde bunu çok net olarak görüyorsunuz. Peki, 2011 yılında bu albümden hangi şarkıları dinledik? Ben kendi adıma en çok *Rolling in the Deep*'i dinlediğimi söyleyebilirim. Blues, günümüz pop tarzıyla birleştirildiğinde ortaya güzel bir sonuç çıkmış, tabii şarkının düzenleyicisinin de bunda etkisi büyük. Ayrıca bir şarkıyı dinlerken o şarkının samimiyetini anlamaktan çok büyük keyif alıyorum ve Adele bende bu hissi bırakıyor. 2011'in en önemli çıkışını yapan isim kendisi bence ve bu sene de adını çok duyacağız.

Nelere Üzüldük?

Yeni keşiflerin verdiği mutluluk önemli tabii ama geçtiğimiz senenin üzüldüğüm olayları da yok değil. Öncelikle, **R.E.M.**'in dağılması, beni gerçekten üzdü. Çok sevdiğim ve diskografisinin her bir parçasından ayrı zevk aldığım bir gruptu. Gerçi 80'lerden günümüze pek çok değerli albümleri oldu ama, yine de devam etselerdi keşke...

Amy Winehouse'un ani ölümü, gelecekte çok güzel şarkılar üretebilecek önemli bir yeteneğin kaybolması müzik dünyası için üzücü bir olaydı. Ani bir ölümdü fakat beklenmedik bir ölüm değildi, Amy Winehouse'un madde bağımlılığı sağlık durumunda ciddi ve gözle görülür bir düşüşe sebep olmuştu, hatta Türkiye konseri iptal edildi. Elimizdeyse dinleyebileceğimiz 2 güzel albüm ve genç bir yeteneğin kaybının üzüntüsü kaldı.

İptal olan konserler demişken, bu senenin hayal kırıklıklarından biri de **Duran Duran** konserinin iptal olmasıydı. Konser tarihi 28 Temmuz 2011 olarak belirlendiğinde büyük bir beklenti içinde biletlerin ne zaman satışa sunulacağını düşünürken, bir anda konser iptal haberi geldi. Simon Le Bon'un ses tellerindeki rahatsızlık sebebiyle belirsiz bir tarihe ertelenen konserden hala bir haber yok. Yetkililere duyuralım: Duran Duran'ı istiyoruz!

Hakan Özfatura

Fotoğraftan önceki hayatın nasıl geçti?

1982 yılında Almanya, Stuttgart'ta dünyaya geldim, yaklaşık 6 sene kaldıktan sonra Türkiye'ye kesin dönüş yaptık ve İzmir'e yerleştik. Yurt dışında doğmama rağmen "nerede doğdun?" dediklerinde hep İzmir demişimdir, 1 ay ayrı kalsam şehri özleyenlerdenimdir. İnsanı ve sosyal yaşantısı bana çok şey katmıştır. Selma Yiğitalp Lisesi'ni bitirdikten sonra Güzel Sanatlar ve Spor Akademisi gibi özel yetenekle girilen okulları tercih ettim. Hayatımın dönüm noktalarından biridir, yaklaşık 4 sefer deneme rağmen yeterince yetenekli olduğumu düşünmediklerinden olsa gerek üniversite hayatıma Açık Öğretim İşletme'den devam etmek zorunda kaldım.

Fotoğraf çekmeye nasıl başladın?

Ortaokul yıllarımda filmleri bir fotoğraf makinem vardı,

hobi olarak ara ara çekimler yapıyordum, ama malum öğrencilik yılları olduğundan film ve tab ettirme benim için baya masraflı bir hobi idi ancak güzel bir başlangıç oldu. Asıl mesleğim web ve grafik tasarım üzerine. Yaklaşık 10 seneden fazla süredir lisede hobi olarak başladım, daha sonrasında mesleğim oldu. Web arayüz tasarımı, grafik tasarım ve web programlaması üzerine kendimi zamanla geliştirdim. 2008 yılında yine hobi amaçlı bir dijital SLR fotoğraf makinesi aldım, aslında aldım da denemez, oldu bittiye getirildi. Bu konuda tecrübeli bir arkadaşıma danıştım, bu maliyete nasıl ne almalıyım, nereden filan derken 1-2 gün içinde ben ikinci el bir makine buldum. Parayı göndermemi söyledi, şaşır-dım, maddi olarak o kadar hazırlıklı değildim ama gözümü karartarak tüm birikimimi gönderdim, böylelikle ilk makinem olan Pentax k20d ile buluşmuş oldum. Ho-

bi olarak başladığım her iş zamanla mesleğim haline geldi. Önceleri DSLR fotoğraf makineleri konusunda çok bilgim olmadığı için bilinçsiz çekimler yaptım. Daha sonrasında baktım bu böyle öğrenemeyeceğim, manuel bir lens aldım, makinemi de manuel ayarlarına alarak fotoğraf çekimlerime böylelikle başladım. Yaklaşık 1 sene ISO, diyafram, perde hızının mantığını çözmeye ve bol bol araştırma yaparak, mevcut ortamda doğru ayarlarda doğru fotoğrafı çekmek üzerine çalıştım. Her amatör gibi ne görürsem onun fotoğrafını çekiyordum ilk başlarda, sokaklarda portre fotoğrafçılığı yaptım, zamanla ilgim modellenli konsept ve moda çalışmalarına kaydı. Kadrajın içinde insan olan her kompozisyonu seviyorum.

Sergilenmiş hangi projelerin var? Kurması en keyifli sergi hangisiydi?

Genelde çekimlerimi internet ve dergiler üzerinden sergilemeyi tercih ediyorum, daha fazla kimseye ulaşabiliyorsunuz. İzmir içinde sergilemem için teklifler geldi ama benim için sergi ustalık sonrası keyif çıkarma noktasıdır, ben kendimi fotoğraf konusunda kalfa olarak görüyorum. Her gün üstüne bir şeyler katmaya ve bilgimi arttırmaya çalışıyorum. Bu işe büyük emek vermiş ustalara saygısızlık etmek istemem. Henüz kendimi öğrenim ve geliştirme aşamasında buluyorum. Sergi açmak için ustalık dönemimi beklemeye niyetliyim.

Ekipman senin için ne kadar önemlidir?

Bir yerde bir söz görmüştüm, “Yeni başlayanların derdi para, amatörlerin derdi ekipman. Profesyonellerin tek derdi ışık” diye. Ben şu anda ekipman ve ışık arasında bir yerlerdeyim. İyi bir fotoğraf elde etmenin temelinde ışık kullanımındaki başarı yatıyor bana kalırsa. İlk başladığım zamanlarda pek de masraflı bir hobi olarak gözüküyordu. Ama zamanla kendinizi geliştirdikçe ekipman ihtiyacım da ortaya çıkmaya başladı. Lens, ışık ve diğer ekipmanlar için binlerce para harcadım. Zamanla gelişen fotoğraf makinesi gövdeleri, ISO performansları ve ışığı yönetme arzusu ile her gün bir ihtiyacım ortaya çıkıyor. Dış mekanda strobist tekniğiyle çekimleri gerçekleştiriyorum. Bu sebeple ekipman, çekim tekniği ve kadraj başarısının ardından gelse bile benim için yine de önemli bir mevzu. Türkiye’de özellikle müşteriler ne çektiğinden çok ekipmanın gösterişine kapılıyorlar. Ben bunu, abes olarak benzetmek gerekirse, kebab yemek istediğinizde kebabın lezzetinden çok yanında gelen garnitürde-

ki çokluğa takılan ve onu metheden insanlara benzetiyorum. Gösterişi seven bir milletiz, her konuda olduğu gibi fotoğraf mesleğinde de bu böyledir.

Fotoğraflarını izlerken en çok etkilendiğin fotoğrafçılar kimler?

Elbette takip ettiğim birçok fotoğrafçı var, Asıl mesleğim olan grafikerlik ile gelen renkle ilgili bir tarzım var, canlı ve masalsı renkler tarzımı belirlerken büyük rol oynadı. Bu sebeple Türkiye’den Akif Hakan Çelebi ve Metin Demiralay takip ettiğim ve beğenerek izlediğim Türk fotoğrafçılar. Yurt dışından ise Dave Hill ve Emily Soto, strobist tekniğini kullandığım için teknik açıdan Dustin Diaz, David Hobby ve Zack Arias beğendiğim ve takip ettiğim diğer fotoğrafçılar.

Fotoğraf çekme eylemine özel anlamlar katanlardan mısın, yoksa “sadece severek yaptığım bir uğraş” demek yeterli mi?

Ben anlam katanlardım, teknik açıdan kusursuz olsa bile fotoğrafta bir konusu, bir anlamı kısaca bir mesaj vermiyorsa, fotoğrafı izleyende bir duygu hissettirmiyorsa benim için hiçbir anlamı kalmaz. Günümüzde “fotoğraf sanat mı sanat değil mi” diye tartışılıyor, dijital fotoğrafçılık geliştikçe artık herkeste yarı profesyonel veya profesyonel makineler yaygınlaştı. “Her fotoğraf çeken sanatçı mı?” sorusu geliyor aklımıza. Bana göre fotoğrafta fark ve sanat katan fotoğrafçıları zamanla toplumumuz beğeniyor ve ön plana çıkarıyor, toplum fotoğraf sanatçıları kendileri seçiyor. Önceki sorunuzda saydığım insanlar bana göre fotoğrafı sanatsal yönden ele alıyorlar. Eğer estetik ve görsel bakışı bakımından yetenekliyse insan, belli bir süreç ve ürettiği çalışmalarla bir gün fotoğraf sanatçısı olabilir.

Fotoğraf çekmekle ilgili geleceğe dair hedeflediğin bir şeyler var mı?

Şu anda ikinci mesleğim olarak gördüğüm fotoğrafçılığı ilerde birinci mesleğim olarak yapmak istiyorum. Bunun için her gün çalışıyorum ve kendimi geliştirmeye çalışıyorum, maddi olarak hazır olduğumda stüdyomu açarak önce Türkiye çapında, daha sonra da dünya çapında barışı hedefliyorum. Şu anda moda, düğün ve stok konularında fotoğraf yaşantımı devam ettiriyorum.

hakanozfatura.com

1 Çocukluk Yaptım

Onlar 80'lerin abur cuburları; kimi artık yok, kiminin ambalajı değişti kiminin ise tadı... Deseler inanır mıydınız seneler sonra bir cikletin, bir gazozun bir şekerin içinizi burkabileceğini? **-Ceyda**

Zeynep Koyuncu

1 Ciklet: Tipitip

Kokusu muydu, üzerindeki oluk görünümlü çukurları mıydı, karikatürleri miydi Tipitip'i özel yapan? Çiğnemedi önce koklardı kimisi, kimisi azar azar parça parça ısırarak çiğnerdi kimisi bir çırpıda birkaç tanesini ağızına atardı, şekeri bitti mi hemen yenisi açılırdı. Sakızların, gerçi bu -lar eki çok da doğru olmadı çünkü hepi topu bir Turbo vardı bir de Tipitip, en parlak dönemiydi o yıllar belki de. Bakkala özellikle ve sadece sakız alma-ya giderdi çocuklar.

Kent Gıda'nın 1974'te üretmeye başladığı sakızın için-

den çıkan koca burunlu, her soruna bir çözümü olan, sakar ama neşeli, her daim umutlu Tipitip'in karikatürleri özenle okunur düzeltilir bazen de biriktirilirdi. Hiçbir şeyin çok fazla çeşidinin olmamasından, her şeyin bugünkü kadar kolay bulunamayışından mıdır bilinmez o dönemin çocukları pek çok şeyi biriktirirdi; sakızlardan çıkan karikatürleri, araba resimlerini, parmakla düzeltilen çokomel ambalajlarını, pulları, mektup kâğıtlarını...

Daha sonraları yanına karısı Tipitoş, kızı Tipicik ve köpekleri Tipitop'un katılmasına rağmen Tipitip hiçbir zaman erkek çocukları için Turbo kadar cazip olamadı. 2-3 erkek çocuğu yan yana geldi miydi Turbo sakızından çı-

kan araba kartları ile saatlerce oynayabilirdi. Sonra günlerden bir gün bambaşka bir sakız çıktı ortaya; Big Babol. Ne kadar büyük şişirilirse şişirilsin patlayıp elinize yüzünüze yapışmayacağına vurgu yapan reklamlarıyla bir anda Turbo ve Tipitip'i geri plana itti. Tipitip karikatürleri, Turbo araba kartları daha pek çok çocukluk hatırasıyla birlikte özenle kaldırıldı küçük metal kutulara, gün gelip bu denli özlenecekleri, değerlenecekleri hiç akla getirilmeden...

1 İçecek: Uludağ Gazoz

Ona gazoz deyip geçmek haksızlık olur hele de çocukluğunuz Bursa'da geçtiyse. O bazen anne zoruyla gidilen Hüsnü Güzel Hamamı'nın sıcaklık bölümünden çaktırmadan kaçılan soğukluk bölümünde kana kana içilendir, bazen Kültürpark Göl Çay Bahçesi'nde bileğimize bağlanan uçan balonunuza bakarken içmek yerine içindeki kâğıt pipeti ile oynadığınızdır, okul kantinlerinde cam şişede ayrılarla birlikte satılan, balkonda arkadaşlarıyla Turbo sakız araba oyunu oynayan ağabeyin içtiğinin içine kaşla göz arasında kesme şeker atılıp köpürtülen, Mudanya çay bahçelerinde aroması deniz kokusuna karışandır.

Uludağ A.Ş.'nin tarihi 1877'ye kadar gider. Padişah 2. Abdülhamit Han'ın zamanında Keşiş Dağı Maden Suyu İşletmesi'nin kurulmasıyla başlar her şey. Askerliği, doktorluğu, tıp tarihçiliğini, besteciliği, milletvekilliği, yazarlığı aynı koltukta taşımayı başaran Bursalı lakaplı Osman Şevki Bey 1925'te Bursa'da Coğrafya Encümen Azası ile birlikte 2545 metre yüksekliğindeki Keşiş Dağı'nın zirvesine çıkarak Cumhuriyet tarihinin ilk tırmanışını yaptığı gezi sırasında dağın heybetinden çok etkilendiği için dağın isminin "Uludağ" olarak değiştirilmesini önerir, önerisinin Mareşal Fevzi Çakmak tarafından kabul edilmesiyle 1926'da Keşiş Dağı Maden Suyu İşletmesi'nin adı da Uludağ Maden Suyu olarak değiştirilir. 1934'te Soyadı Kanunu'nun çıkmasıyla da Osman Şevki Bey "Uludağ" soyadını alır.

Bir dönem ambalajı değiştirilip sevenleri hüsrana uğratılsa da daha sonra Uludağ'ın karlı zirvesinin basılı olduğu cam şişelere geri dönmüştür. Şişesi artık aynıdır ya tadı? Kâğıt pipetlerin yerini plastik pipetlere bırakmasından mıdır, birlikte içilen kimi sevdiklerimizin artık yanımızda, kimilerininse hayatta olmamasından mıdır, yüzlerin, sokakların, mevsimlerin değişmesinden midir bilinmez kim ne derse desin tadı hiçbir zaman eskisi gibi olamayacaktır.

1 Yiyecek: Patlayan Şeker

Patlayan şekerler, köy bakkallarını hatırlatmaz mı? Para çikolatalar, düdüklü şekerler, çatapatlar, cam bilyeler, sulugözler, leblebi tozları, şemsiye çikolatalar ve daha

pek çok acayip, eğlenceli yiyeceği ve oyuncuğu bir arada bulabileceğiniz biraz izbe, bakımsız, tozlu ama insanda kaç yaşına gelirse gelsin acayip bir merak uyandıran sürprizlerle dolu köy bakkallarını. Onlar artık yok, aynı tüm zamanların en mutluluk veren şekeri gibi ve biz 30'lu yaşlarına gelmiş bir grup insan hala ısrarla onu arıyoruz, paketinden çıkan küçüklü büyüklü parçacıkları dilimizin üzerine koyarak aynanın karşısına geçip nasıl oluyor da çıtı pıt çıtı pıt patlıyor bu şey diye incelediğimiz yıllar epey geride kalmış olmasına rağmen aklımıza düşünce "Nereden bulabilirim? Nerede satılır?" diye birbirimize soruyoruz. Siz de "Diyorlar ki falanca çikolatanın içine koymuşlar, hala var ama markası değişmiş filanca olmuş, o eski günlerdekinin yerini tutar mı? Tutmaz" diyenlerdenseniz doğru yazıdasınız. Hala o eski zamanlardaki patlayan şekerlerden satan yer neresi? Sorun, (ceyzeykoy@hotmail.com) cevabı e-posta adresinize gelsin.

1 Parodi: 1 Alışveriş 1 Fiş

80'ler, 90'lar; herkesin deli gibi fiş topladığı yıllar, tuhafiyeden bile "ya dışarıda maliyeden biri varsa göster fişini derse" diye fiş almadan çıkmaya korkan insanlar, doldurula doldurula bitmeyen vergi iadesi zarfları, ev ahalisi içinde vergi iadesi zarfı doldurmak üzere yapılan görevlendirmeler, "Bir şeyler yapalım mı?" diye soran eşe dosta "Olmaz, akşamları vergi iadesi dolduruyorum" diye verilen matbu cevaplar, vergi iadesinden gelen parayla getirilen ay sonları... 2007'de vergi iadesinin kaldırılmasıyla birlikte hepsi tarih oldu, aynı Ayşegül Atik-Ali Atik çiftinin oynadığı bir zamanlar TRT tarafından aklımıza kazınacak sıklıkta yayınlanan 1 Alışveriş 1 Fiş parodisi gibi.

Ayşegül Atik'in saf bir sekreteri oynadığı parodide her şey patronun sekreteri akşam eve gelecek misafirler için alışverişe gönderme girişimiyle başladılar. Patron tek tek alınacakları izah eder ve eklerdi "Ne alırsan al önce alışveriş sonra fiş, önce alışveriş sonra fiş". Sonraki bölümde hızlı çekimde Ayşegül Atik'i deli gibi caddenin bir o tarafına bir bu tarafına geçerken görürdük. Aldığı her kuruyemiş çeşidinin ardından gidip elektrik fişi aldığı, patronun "Kızım ben sana bu fişlerden al demedim ki... Satış fişi al dedim!" sözleriyle öğrenirdik ve bir anda o saf, geç anlayan sekreter gider, içindeki bilinçli vatandaş ortaya çıkıp "E ama bunu söylemenize gerek yok ki! Ben yapınca alışveriş, zaten alıyorum satış fişini" deyiverirdi.

Bir nesil böyle büyüdü, 1 Tipitip aldı 1 fiş istedi, 1 Uludağ gazoz aldı 1 fiş istedi, 1 patlayan şeker aldı 1 fiş istedi, kim bilir mahalle bakkallarının yavaş yavaş ortadan kaybolmalarının bizim çocukluk dönemimizin sonlarına rastlaması belki de tesadüf değildi.

Modern Dünyanın Sömürüsüne Tek Kişilik Bir Direniş

Doğduğu günden itibaren yazgısal dahiliğinin yarattığı açmazlarla boğuşmuş, büyük başarılarla ulaşmış, bilime tutkuyla adanmış mütevazı bir hayat... Aslında insanlar ve toplumla ihtilafı ve savaşı olmayan, fakat onları uyandırıp, üzerlerindeki ölü toprağıını atmaları için hayatındaki her şeyi bir kenara bırakıp radikal eylemlere başvurarak ses getirmeye çalışmış, modern zamanların yanlış anlaşılmiş antagonistik bir “Robin Hood” karakteri; Theodore John Kaczynski. -Ant

Uğurdağ

Hayattaki mücadele insana yaşamının her döneminde farklı yanılsamalar yapar. Kimi insan çocukluk ve ilk gençlik yılları, kimileri ise orta yaş veya yaşlılık döneminde kaldıramayacağını düşündüğü şeylerin başına geldiğini aklına getirir. Bu genelde hayatta olan her insanın en az bir veya birkaç kez aklından geçirdiği bir durumdur. Fakat bazıları vardır ki onlar diğerlerinden dolaysız ve net olarak ayrılırlar. Doğuştan sahip oldukları yüksek toplumsal farkındalık seviyelerinin, aldıkları iyi eğitim ile harmanlanması sonucu; hayatı ve olguları herkesten çok daha farklı anlamlandırır. Theodore John Kaczynski bunlardan sadece birisi. Kendisi UNABOMBER (Üniversite ve Havayolları Bombacı) lakabına sahip olup, matematik teorisyenliği ile eylemci ve anarşist paranoyak şizofren kimliğiyle tanınmasına rağmen, hayret verici hayat hikayesine bir göz at-

makta fayda var.

Varoluş sancıları

22 Mayıs 1942 Chicago, Illinois’de Polonya asıllı Amerikalı bir ailenin çocuğu olarak dünyaya geldi. Entelektüel açıdan daha ilkökul çağında girdiği testlerden, 167 IQ puanı ile dahi seviyesinin üzerinde sonuç aldı ve bunun üzerine ilkökulda birkaç sınıf birden atladı.

Çocukluğunda sosyal ilişkiler açısından oldukça zayıf olduğu, insanlar ve bina gibi yapılardan oldukça çekindiği, diğer yaşlılarıyla beraber oynamaktansa onların yanında kendi halinde oynamayı tercih etmesi annesini oldukça endişelendirmiş ve oğlunun otistik çocukların sosyal rehabilitesine katkı sağlayan bir eğitim almasını karar vermişti.

Lise eğitimi sırasında ise matematik konusunda ardıllarından farklı olarak, oldukça başarılı olmuş ve lise matematiği kendisine oldukça kolay gelmişti. Bu matematik ilgisi takıntı derecesine ulaştıktan sonra, kendisini odasına kilitleyip saatlerce diferansiyel denklemler üzerinde çalışıyordu. Lise son sınıfa geldiğinde yaşitlarını artık çoktan solda sıfır durumda bırakmış durumda olan Kaczynski, “Laplace’in Dönüşüm Denklemleri” ile uğraşıyordu. Akabinde matematikte çok daha ileri seviyelere ulaşmasına rağmen, entelektüel açıdan kendinin hala daha yetersiz olduğu hezeyanına kapılmıştı. 15 yaşına geldiğinde ise liseyi bitirmişti ve Harvard Üniversitesine kabul edilmeyi umuyordu. 1958’de 16 yaşındayken Harvard Üniversite’sine kabul alarak öğrenciliği başladı. 1962’de Harvard lisans eğitiminden mezun oldu. Daha sonra Michigan Üniversite’sinde matematik doktorasına kabul aldı. Uzmanlık konusu, geometrik fonksiyon teorilerinin kompleks analizleri üzerinedi. Yetenekleri, konuya odaklanışı ve şevki ile diğer doktora öğrencilerinden bariz olarak farklı olan öznelilikleri sayesinde profesörleri tarafından da fark edilmişti. Michigan Matematik Profesörü George Piranian onun hakkında: “Alışagelmüş bir kişi değil, diğer öğrencilere benzemiyor, işine aşırı odaklanıyor. Matematiksel gerçekliği keşfetme yetisine sahip ve ona dahi demek bile yetmez.” demiştir. Michigan Üniversitesi’nde yayınladığı makaleler ve yaptığı çalışmalar sonucu Sumner B. Myers’in 100 dolarlık ödülünü kazanarak, okulun yılın en iyi matematikçisi seçildi.

Michigan Üniversitesi’nden mezun olunca Ulusal Bilim Vakfı bursuna layık görüldü ve 3 yıl lisans öğrencilerine ders verdi. Matematik dergilerinde yaptığı çalışmalarla ilgili iki tane makalesi yayımlandı ve Michigan Üniversitesinden ayrılırken dörtten fazlası daha yayımlandı.

Tarihler 1967 sonlarını gösterdiğinde, Kaczynski Kaliforniya Berkeley Üniversitesinde yardımcı profesör unvanına nail olmuştu ve lisans öğrencilerine, geometri ile cebirsel hesaplamalar dersi vermeye başlamıştı. Kaczynski, Berkeley tarihinin en genç profesörü olmuştu. Fakat oldukça kısa zamanda içinde, ders verdiği öğrencileri; Kaczynski’nin derste sınıf önünde oldukça gergin ve rahatsız tavırlar içinde olduğu ve kekeleyip, mırıldanarak konuştuğu ve danışma saatlerinde onlara karşı aşırı kayıtsız kaldığı gibi şikayetlerde bulundular. Bunun üzerine 1969 yılında apar topar hiçbir açıklamada bulunmadan görevinden istifa etti. Üniversitenin o zamanki matematik bölüm başkanı J. W. Addison bu gelişme karşısında “Ani ve beklenmedik bir istifa” derken, bölüm başkan yardımcısı ise “Kendisi bugün fakültemizde çok daha yüksek seviyede bir öğretim görevlisi olabirdi” dedi.

Başkaldırının filizlenişi

1969 ortalarına gelindiğinde Lombard, Illinois’ye, ailesinin yanına taşındı. İki yıl sonra Lincoln, Montana’da kendi inşa ettiği doğa içinde ve toplumdan uzak, az bir parayla, elektrik ve suyu olmayan daimi sığınağı olacak kulübede kendi imkanlarıyla doğayla bütünleşik olarak yaşamaya başladı. Yaptığı gündelik yarı-zamanlı küçük işler ve ailesinden aldığı maddi destekle onlardan giz-

li, kulübesinin bulunduğu alanı satın aldı. Böylece bombalama eylemlerini gerçekleştirdikten sonra barınacağı yer sorunu da kalmamıştı. Bombalamadan ziyade asıl amacı kendine yeter şekilde bağımsız bir münzevi hayatı yaşamaktı. Hayatta kalmak için kendi kendine ilkel yay matkabı tekniğiyle ateş yakmayı, yenilebilir bitkileri bulmayı ve avcılığı öğrenmişti. Bulduğu alanla ilgili keşifler ve doğa gezintileri yapmayı da ihmal etmedi. Doğayla bütünleşerek ruhunu arındırmış ve küstüğü sanayileşmiş dünya düzeninden uzakta, etliye sütlüye karışmadan ve (her ne kadar başta doğada yalnız başına hayatta kalmakta zorlansa bile) kendine de karışılmadan yaşamının memnuniyetini yaşıyordu. Ancak bu mutluluk fazla uzun sürmedi ve kulübesinin yakınlarına yol yapılmaya başlandı, bu da yetmezmiş gibi fabrikalar arazi bölgesinin etrafını sarmaya, bunun akabinde insan toplulukları ise peşi sıra gelmeye başladı. Kaczynski kaçtıkça onlar geliyordu! Onlar istilacıları!

Radikal eylemler yapma kararını verdi. Doğayı koruyacaktı ve bu özüne yabancılaşmış endüstriyel toplumsallaşmaya bir dur diyecekti! Sosyoloji ve siyaset felsefesi kitapları okuyarak düşüncelerini iyice şekillendirmeye başladı ve şiddet eylemleri planlarını uygulamak için hazırlıklara başladı. Ona göre insanı tutsaklaştıran, benliğinden uzaklaştıran, teknoloji ve endüstrinin kölesi yapan bu sistem üzerine tahakküm kurmak ve reformlarla sistemi insan için daha zararsız ve özgür hale getirmek mümkün değildi, kurtuluş vakti için artık iş işten çoktan geçmişti. Yapılacak tek şey insanı sülük gibi emen bu sistemi topyekun yıkmaktı! Kulağa çılgınca gelen bu fikirler, zihninde iyice yer etti. Ona göre, bireylerindeki sistemin insan ruhunu emen bir karabasan olduğunun farkında olduğu, ancak kitlelerin hatırı sayılır miktarda farkındalığa sahip olsalar bile bu sistemden kurtuluşun ve külliye yıkılmasının mümkün olmadığına dair büyük önyargıya inancına sahip olması tek problem-di. Yapılacak bilinçli çabalar sonucu birçok insanın gündelik yaşamını terk edip kendisi gibi bir münzevi hayatı sürmek için düz platolar ve ormanları, kısacası tüm doğal alanları mesken tutacağına idealist bir tutumla inanmaktaydı.

Sistematik bombalı eylemlerin başlangıcı

1978’de yaptığı el yapımı ilkel bir bombayı patlatması sonucu FBI’ın dikkatini çekmiş ve hakkında suç dosyası açılmıştı. Ardından gelen 17 yıl boyunca üniversiteler, ünlü bilim adamları, lüks teknolojik ürünler üreten fabrikalar, havayolları gibi alıcılara posta yoluyla veya uzunca bir yürüyüş sonucu kulübesinden şehre ulaşarak içinde bomba düzeneği bulunan paketleri elden hediye gibi ulaştırarak eylemlerini yaptı. Yaptığı 16 bombalı eylem sonucu 3 kişiyi öldürdü, 23 kişiyi yaraladı. Kurbanlar arasında bilgisayar bilimi profesörü, genetik profesörü, bilgisayar mağazası sahibi gibi çeşitli yüksek mevkiilerde insanlar vardı.

Bombalarını odun, pil, barut ve çivi gibi metal kaynaklı materyaller ile iptidai koşullarda kendi elleriyle oluşturdu. Gönderdiği mektuplar üzerindeki parmak izleri ile tüm bombaları üzerindeki gizli durumdaki parmak izleri nedense eşleşmiyordu. FBI ajanlarını kasıtlı olarak uğraştırmak ve yanıltarak kimliğinin de ortaya çıkmasını

önmek için böyle bir yöntem izliyordu. Bomba yapma işinde öyle ustalaşmıştı ki, bir tanesinde Sloan Wilson'ın "Ice Brothers" romanının içine gömülü olan bir düzenek yapmıştı. Enteresan biçimde her bombasına "FC" işareti ni koymaktaydı. Bunun açılımı "Freedom Club" idi, daha sonra yayınlayacağı manifestosunda "Biz Freedom Club üyeleri..." diye bahsettiği tanımlama budur.

Saldırıları sona erdiren tek manifesto

1995'te tüm bu bombalama eylemlerini bırakma vaa-diyle Washington Post ve New York Times gazeteleri ile önemli dergi yayıncılarının merkezlerini arayarak eylemlerini bırakması karşılığında "Unabomber Manifestosu" ya da "Endüstriyel Toplum ve Geleceği" isimli sayfalarca uzunlukta yazısını yayınlamalarını istedi. O dönemde televizyonlarda uzunca bir süre hararetle tartışılan bu istek, sonunda kabul edildi ve manifesto yayınlandı.

Manifestoda, endüstriyel sistemin yıkımının modern insan için büyük bir çöküntü yapacağına farkında olunmasına rağmen bu sistemin devam etmesinin ise, daha vahim ve geri dönüşü olmayan bir çöküntü yaratacağını iddia ediyordu. Devletin insanı otokontrole aldığını ancak asıl daha korkunç sonuçların ileride genetik gelişmelerle insana doğrudan müdahale edilmesiyle ortaya çıkacağını belirtiyordu. İnsanın doğasında bulunan ancak modern hayatında katalizlediği küçük hırsızlıklar yapma, hak gasp ederek bir yerlere gelme, insanların arkasından konuşmak, çıkar güdücülük yapma gibi davranışların "aşırı toplumsallaşan bireyler"de görülmediğini belirtiyordu. Ona göre modern solcular ve liberaller ile (19. yüzyıl Hristiyanlığı'nda da var olan) en büyük sorun, bireylerdeki "aşğılık kompleksi" ve "aşırı toplumsallaşma" idi. Aşırı toplumsallaşma sonucu bireyin toplum tarafından tasmandığı ve özgür iradesinin baskılanarak silik bir bireye dönüştüğü açıkça ifade ediliyordu. Şu anki toplumların endüstri ile doğaya hakim olduğu ve kitle-sel anlamda büyük bir içsel açmaz içinde olduğunu, sadece eski tarımsal toplumlarda doğa hegemonyasının hakim bulunmasından dolayı bireysel özgürlüklerin bu denli kısıtlanıp, sevgi, inanç, aşk, çocuk yetiştirme, aile kurma, gelenekler, eğitim gibi normların bir şekil veya kalıba sokulmaya çalışılmadığı bir sistemle işlediğini ve in-

sanın mutlu, tatminkar olarak yaşayabilmesi için doğru olan sistemin bu olduğunu söylüyordu. Teknolojinin gelişmesi, idare ve denetleme mekanizmalarının insanı iyice gözlem ve kısıpaca alması sonucu, insan kanunlar önünde hür olarak addedilse bile monarşi altındaki insanlardan daha özgür değildir, çünkü bu tarz yönetimlerde bu kadar küçük ölçekte kontrol mekanizmaları ve erkleri bulunmuyordu. Aynı ölçüde medya ve internet kanalıyla eylemlerini gerçekleştirmenin yetersiz olduğunu çünkü medyaya parayı verenin istediği haberi yaptırma imkanına sahip olduğunu ima etmişti. Bombalı eylemlerin ise toplumun dikkatini çekmek ve bir direniş reaksiyonu oluşturmak için gerekli olduğu, eylemler sonucu ölen ve yaralananların asıl amaca hizmet eden bu etkinlikler uğruna verilmiş zaruri kurbanlar olduğunu ifade etmişti.

Yayınladığı bu manifestoyu gören erkek kardeşi David, onun gençliğinde yayın organlarına gönderdiği, kendi uslubuyla örtüşen bu yazıyı kardeşinin yazdığını düşündü ve özel bir dedektif tutarak gerekli araştırmaları yaptırdı, FBI'ı da durum hakkında bilgilendirdi. Takip sonucu, kulübeden sığınağında yakalanan Kaczynski'nin savunması için tutulan avukat, zehirli iğne ile idam cezasının verilmemesi için kendisinin ruhsal dengesinin yerinde olmadığı yönünde bir savunma yapmasını istese de, Kaczynski bunu kesinlikle reddetti. Psikolog ve psikiyatlardan oluşan gözlem grubu kendisine paranoyak şizofren teşhisi koysa bile, hapisnede gözetim altında olduğu süre zarfında onu inceleyen meslektaşları herhangi bir ruhi bozukluğu olmadığı konusunda hem fikirdiler. Kaczynski'nin cezası şartlı tahliye ihtimali olamayacak şekilde ömür boyu cezaya çarptırıldı.

Geriye baktığımızda, hele hele böyle başarılı bir akademik kariyere sahip olup bu denli sıra dışı bir yaşam tarzı ve protest bir kimliğe bürünmek, günlük mütevazı yaşamını yaşayan bir insan için cesaret edilecek gibi gözük-mese de, Kaczynski; büyük olasılıkla önce kendi benliğini, ardından ailesi, yaşadığı toplumu ve devleti adeta hiçe sayarak, kendince doğru kabul ettikleri uğruna karşısına aldı. Bütün günahını ve sevabını bir kenara koyarsak; yasalara göre suçlu olsa da belki de o modern zamanların yeni Guy Fawkes'i idi, kim bilebilir ki?

İki Uzun Saçlı Uzun Adam

“Adam olacak çocuklar” büyüdü, pek çoğu da adam oldu. Ya da adam olamayanlara bakınca biz, adam olduğumuzu sanar olduk. Dişlerimizi fırçalamamızı söyleyen anne babamızdan daha çok Barış Manço’nun söylediklerini bilir bilmez belleyip, sonuna kadar uyduk biz. “Tamirci Çırağı” ile başlayan efsaneyi “Resimdeki Gözyaşları”yla büyüttük ve sonunda bizim dilimizden de aynı sözler döküldü: “Bence artık sen de herkes gibisin”. Günler, günlerin gerisinde kaldı ama biz adam olduysak biraz da onlar sayesinde olduk! **-Melis Mine Şener**

Bazı zamanlar var, çok şanslı olduğumu düşündüğüm. Boyumu aşan karlara bata çıka okula gitme eğlencesine, Türkiye’de ikinci TV kanalının, ilk özel kanalın açıldığı yıllara, necefli maşrapaya, saat 10 hep beraber İstiklal Marşı’na, beslenme çantasına, yerli malı haftasına, sadece çocuk kalbiyle duyulacak o sevgilerin içinde Allah’ı, Atatürk’ü ve Barış Manço’yu sevmeye... Bizim dönem öyleydi galiba, bizim oralarda öyleydi yani. Bu üçünü bi’ ayrı severdik cidden biz. Atatürk resimlerinden bizi izler, Allah Baba gökyüzünden bize bakar ve Barış Manço hep “on puan, on puan, on puan” verirdi bizden az küçük çocuklara. Sonra Cem Karaca’yı, Kemal Sunal’ı yaşarken kanlı canlı görme sevincine erişmiş çocuklardık. Kıymıl zararlısı ile mücadele yöntemlerinin anlatıldığı “Bu Toprağın Sesi” çoğu zaman bizim en büyük eğlencemizdi. Bir de annele-
rin eski çoraplarından pas pas örüp kavanoz kapakları-

na pötikareli süsler yapan ev ekonomisi programları vardı gerçi. Kışın sobanın üstünde mandalina ve portakal kabukları, anne görmeden soba üstüne püskürtülen kolonyanın alevi, elektrik kesilince oynanan oyunlarla o yok zamanları var edebilen umutlu, sabırlı bir nesil olarak büyüdük.

Bu büyümenin içinde hep var olan (dedim ya işte, ilk üçteki adamdan biri idi) Barış Manço, uzun saçları, bıyıkları ve yüzükleri ile püsküllü kıyafet ve çizmeleriyle bizler için oldukça farklı ama anne babaların deyişiyle “iyi”, “efendi”, “beyefendi”, “kibar” bir sanatçıydı. Belki bizim neslin onu sevmesinin sebebi, biz geldiğimizde onun çoktan “burada” olmasıydı. Annelerimizin de onu seviyor olmasıydı. Hatta babalarımızın bile ters bir laf etmeyişiydi sözü geçince. Evde kasetlerinin olmasıydı. Eğlenceli şarkılar söylüyor olmasıydı bir de.

İlk hatırıma düşen, annemin anlattığı, vaktiyle çok büyük bir trafik kazası geçirip ölümden döndüğü, o yüzden de yüzünde gözünde olan yara izlerini kapatmak için saçını bıyığını uzattığıydı. Kaza geçirmiş halini de niyeyse uzun saçlı hayal ederdim ben Manço'nun, tek filmi olan "Baba Bizi Eversene"deki, Meral Zeren'in peşinde dolaşan, Hulusi Kentmen'den gizlice onunla evlenip çocuk sahibi olan halini.

Bir de incecik dal gibi duruşu, kocaman kolormatik gözlükleri, büyük şapkaları, yelekleri, koca bıyıkları ve dik kat çeken sesi ile Cem Karaca vardı. Hani şu küçümen kadın Toto Karaca'nın oğlu Cem Karaca. Annesiyle (ona öyle sevgi dolu bakarken ki bir fotoğrafıdır aklımda ilk imgesi) ikisini ayrı severdim. Babam da severdi çünkü onu. Keyfi yerinde olunca, eşlik ederdi ona: "Bugün sen çok gençsin yavrum, hayat ümit, neşe dolu. Mutlu günler vaat ediyor sana ömür boyu". Hem zaten öyle gürültülüydü ya, Barış Manço'ya da benziyordu, uzun saçlı, bıyıklı, bir de daha güzeli kocaman kara gözlükleri vardı üstüne, heyecandı bir çeşit Cem Karaca. İşte bu ayın misafir sanatçılarından bahis açma şansı da bana düştü.

Hem uzak hem yakın iki adam

Rivayet edilir ki Cem Karaca ve Barış Manço bir gün İstiklal Caddesi'nde karşılaşır. İkisi de uzun saçlı, dönemin ayırt edilir tipleri. Şahsen hiç tanışmamışlar o güne kadar. Barış Manço sormuş, "sen o musun?". "Evet, oyum" demiş Cem Karaca. "Sen de o musun?", "Evet oyum" demiş Barış Manço. Doğrusu yanlışı, dönemin iki sıra dışı adamının benzer hikâyelerle teğet geçip oldukları hayat kesitleri aslında. 1943'te Barış Manço, 1945'te Cem Karaca doğar. İkisi de sanatçı annelerin çocuklarıdır. Birinin annesi meşhur tiyatrocunun Toto Karaca, diğerininki Zeki Müren'in hocası olan Türk müzik sanatçısı Rikkat Uyanık. Birisi ailenin ortancası, birisi tek çocuk. Biri yurt dışına eğitim için gider, diğeri sürgüne. Ama her ikisi de küçük yaşında müzikle haşır neşir iki çocuk.

Barış Manço'nun Türkiye'deki ilk "Barış" olduğu söylenir, İkinci Dünya Savaşı'ndan bunalan ailenin bir umut ışığı olarak ikinci çocuklarına "Barış" ismini verdikleri. Barış Galatasaray Lisesi'nde başladığı müzik hayatına Özel Şişli Koleji, Lion, Paris, Belçika yolculuğunda da devam eder. Ne tesadüftür ki kendisinden 2 yıl öncesinde bir dev daha adını atmıştır Galatasaray Lisesi'ne ki o da başka bir yazının konusu olmalı: Erkin Baba. Cem Karaca ise Robert Kolej'de okurken hoşlandığı kızı tavlamak için müziğe başlar rivayetlere göre.

Barış Manço lisede "Barış Manço ve Kafadarları" ile başlayan aktif müzik hayatını sonrasında "Harmoniler" ile, yurt dışında "Vahşi Kediler" ve plak çalışmalarıyla, yurda dönüşünde de Mazhar ve Fuat'la "Kaygısızlar" da, sonra "Moğollar" ile ve en sonunda da "Kurtalan Ekspres" ile sürdürürken uluslararası müzikten yavaş yavaş evrensel müziğe (ki aslında kendisine göre müzik zaten her şekilde evrensel) dönüştürerek Anadolu'nun deyimlerini, döneminin en yeni teknikleri ve aletleri ile bir araya getirip yediden yetmişe herkesin keyifle dinlediği şarkılara imza atar. Cem Karaca ise "kız uğruna"

girdiği müziğe gönlünü verir ama onun Anadolu'ya dönüşü askerliğini yaparken tanıştığı saz sayesinde olur. Nitekim askerlik dönüşü "Apaşlar" ile başlayan ödüllü kariyeri, Almanya'da "Ferdyn Kleiner Orkestrası" döneminden sonra "Kardaşlar", "Moğollar", "Dervişan", "Edirdahan" ve nihayetinde "Kurtalan Ekspres" ile devam eder. Gerçi bir dönem Türkiye'de yaşayamadığı yasaklı dönemi ile Türkiye'den uzak kalsa da, bas sesiyle uzaklardan da yetmiştir memlekete.

Çocukluğumuz, gençliğimiz, hayaller ve biz

Artık daha iyi anlıyorum "Ner'de o eski bayramlar?" diye yakınan büyüklerimizi, zira zaman geçtikçe elden kayıp gidenlere yanıyormuş onlar. Biz çocukken bayram sabahları TRT FM'de, ki başka radyo da yoktu, "Bugün bayram erken kalkın çocuklar" derdi Barış Manço illa ki ve biz yeni kıyafetlerimiz olmasa da illa ki, mesut olurduk bu şarkıyı dinlerken. Bayram harçlıklarımız Avrupa tatillerine gönderemezdi bizi, hepimiz alacağımız bir oyuncak bebek olsaydı, dünyalar bizim. Yaş 15'e erinceye dek, diş fırçalama, ıspanak yeme ve "10 puan 10 puan 10 puan" repliklerine, "Arkadaşım Eşek", "Domates Biber Patlıcan", "Nane Limon Kabuğu", "Süper Babaanne" şarkılarına kulak verdik. Sonrasında bir de baktık ki, "Kol Düğmeleri" varmış, meğer "Gül Pembe" bambaşka bir şarkıymış. "Domates Biber Patlıcan" bile başka şeyler söylüyormuş. "Sakız Hanımla Mahur Bey" varmış, "Ben Bilirim" varmış, "Dönence", "Dağlar Dağlar", "Gibi Gibi" ve tabi ki "Cacık" (buraya smiley koymak istedim, hey gidinin cacığı...). Sonra "Tamirci Çırağı" varmış ve "Resimdeki Gözyaşları"... Sanki bir uyanış, bir kimlik bulma, bir "ben olma" zamanıymış. "Adiloş Bebe" varmış, "Allah Yar"... Bir "Ceviz Ağacı" varmış, çocukluğumuzun hayvanat bahçesi, Gülhane Parkı'nda ve "Bu son olsun, bu son" derken Cem Karaca, biz hep hayal kırıklarımızı geçirir olmuşuz içimizden.

Sonra üniversiteye gelince, yeni bir dönem ya, bir uyanış, her şeye başka gözlerle yeniden bakma zamanı. İşte o zamanlar yeni yeni anlarken kimin ne anlattığını, ilk haber gelir, Barış Manço ölmüştür. Akraba, eş dost olmayıp da mezarını ziyarete gittiğim ve mezarı başında ağladığım ilk adamdır Barış Manço (Atatürk'ü saymıyorum tabi bu kategoride). Akabinde Cem Karaca'yı canlı canlı dinleme saadetine ulaşmam niyeyse bugün bile gururumdur. Öyle şanslı hissedirim kendimi, hiç olmazsa Cem Karaca'yı ve Erkin Koray'ı gördüm kanlı canlı diye...

Hikâyeler anlatılır hep sevmek üstüne...

Barış Manço'nun eşi Lale Manço ile tanışma öyküsünü bilir misiniz? İlk duyduğumda çok hoşlandığım hikâyelerden biridir bu. Lale Manço bir gün abisine gidiyor, telefon etmek için de komşuya yollanıyor. Aynı apartmanın delikanlıları malum ve her evde telefon yok. Kapıyı açan Barış Manço. "Bir telefon edebilir miyim?" diye soruyor Lale Manço, "Benimle evlenirsen, tabi" diyor Barış Manço. "Tabi," diyor Lale gülerek, "evlenirim". Aradan geçen zaman çok değil, Barış ile Lale evleniyorlar.

Cem Karaca'nın sevgisi bir başka. Öyle seviyor ki Emrah'ı, Dadaloğlu'nu, oğluna veriyor ismini Emrah diyerek. Memleket sevgisi var sonra, yıllar yılı uzak kaldı-

ğil ülkesine dönmek için araya adamlar sokup bürokrasiyi aşarak dönmek var.

Çocuklara olan sevgi var sonra, adam olacak çocuklara, “7’den 77’ye, Barış Manço, Moda”. Bir zamanlar nasıl bir şey olduğunu asla çözemediğimiz o adresi sonradan kavradık biz. Moda zaten Barış Manço idi yaşarken, “Barış Manço, Moda” yeterdi onu anlatmaya. Hep izlediğimiz o programlardan ilk aklınıza gelen değil mi sizin de, hani bir kova suyun içinde, ekvator çizgisinin sağında bir yöne solunda öbür yöne dönen kibrit çöpü? Nüfus bilgisi yazan tabelalardaki son basamağa “1” rakamını yapıştıran Barış Manço? Gittiği ülkelerde bizi anlatan Barış Manço? Biz, o zamanların çocukları, sırf Adile Teyze’imiz üzülmesin diye erken yatan, Barış Manço dedi diye dişimizi fırçalayan, biz Zeki Müren’i görüyoruz diye, o da bizi görececek sanan bir neslin romantik çocuklarıydık. Bir şekilde yurt dışına gidip orada varlığını kanıtlamak isteyen bu yürekli adamları, döndüklerinde bize verdikleri o güzelliklerle bağrımıza bastık, ama çoğunlukla dışarıda yaptıklarını çok sonraları keşfettik. Barış Manço’nun Little Darling’i, Cem Karaca’nın Die Kanaken’i keşiflerimizin arasına girdiğinde çoktan vedalaşmışlardı bizimle. Zaman içinde fark ettik, şarap gibi yıllandıkça birlikte daha kıymetli olduklarını. “Resimdeki gözyaşları”nı en esaslı “Ağır Roman” ile dinleyip, en çok o zaman sevdik. Hele “sevda kuşun kanadında” diyebilmek için epeyi olgunlaşmak gerekti. Sanki şarkılar biz onları dinledikçe içlerini doldurdu, gerçek anlamlarını zamanla kazandı.

Ölüm, bir garip oyun

Yazılacak çok şey var iki usta için de. Bir Google araması yapsanız bulacaklarınız, benim yazmaya gücümün, zamanımın ve yerimin yetmeyeceği kadar çok. 70 küsur yılı, onlarca albümü, pek çok grubu, Anadolu pop kavramını, saykodelik, senfonik ve progresif rock esintilerini, pek çok ödülü, bir dolu ilki anlatmaya benim sözlerim yeterli gelmez.

Bu iki uzun saçlı, iki kısa ömürlü adamın ayrılık vakitlerini de söylemek lazım belki. Barış Manço 1 Şubat 1999’da, Cem Karaca 8 Şubat 2004’te sevenlerini bırak-

tılar baş başa. Ama sadık dinleyicileri, gün geçtikçe çoğalan şarkıcılara rağmen, yüreklerinde ustalara ayırdıkları yeri hep korudular. Kendi adıma ben, her sevenin benzer şekilde davrandığını düşünerek ferahlık buldum. Bugün bir dost meclisinde otururken hep aynı şarkıları bilmenin, ortak bir geçmişin keyifli güzelliğinde, hep aynı şarkıları söylemenin mutluluğunda biliyorum unuttuklarımızı. Dilerim ki, böyle ustalar hep hatırlansın, unutulmasın demiyorum, hep hatırlansın. Bir nesil “bugün bayram erken kalkın çocuklar” ile büyüüp, “tamirci çırağı” aşkını anlattıysa, onların çocukları da bilsin diyorum. Saygıyla köşeme çekiliyorum.

Yeni Başlayanlara, Unutanlara Öğütler

Cem Karaca’ya başlamadıysanız daha; beş adımda Cem Karaca dersi veremem elbet ama burada bahsi geçenlere ilave, ilk elden dinleneceklerle şunları yazın derim: **Beimer Caffè**, Dadaloğlu, **Deniz Üstü Köpürür**, Edalı Gelin, **El Çek Tabip**, Es Kamen Menschen An, **Gel Gel**, Göç Yolları, **Herkes Gibisin**, Islak Islak, **İşte Geldik Gidiyoruz**, Hep Kahır, **Kerkük Zindanı**, Namus Belası, **Mutlaka Yavrum**, Nem Alacak Felek Benim, **Nem Kaldı**, O Leyli, **Obur Dünya**, Ömrüm, **Parka**, Peynir Gemisi, **Rap Rap**, Sevda Kuşun Kanadında, **Sen de Başını Ahp Gitme**, Üryan Geldim, **Unut Beni**, Yoksulluk Kader Olamaz, **Zeyno**.

Bittabi aynı şey Barış Manço için de geçerli: **2023**, Âdemoğlu Kızgın Fırın Havva Kızı Mercimek, **Alla Beni Pulla Beni**, Anlıyorsun Değil Mi?, **Ali Yazar Veli Bozar**, Aynalı Kemer, **Bal Sultan**, Bahçede Hanım Eli, **Blue Morning Angel**, Düriye, **Eski Bir Fincan**, Hal Hal, **Halakızı Zehra**, Halil İbrahim Sofrası, **İşte Hendek İşte Deve**, Küheylan, **Kara Sevda**, Little Darling, **Nazar Eyle**, Nick the Chopper, **Rüya**, Sarı Çizmeli Mehmet Ağa, **Seher Vakti**.

Altın Saçlı Tanrı

Güneşin ışıklarını anlatmak bu soğuk günlerde, bir cenaze töreninde neşeli olmak kadar zor... Kış ortasında, her şey üstümüze gelirken (ara ara olur ya öyle) güneşin aydınlığını, sıcaklığını görmeye çalışmak gerek ama. Her şeye rağmen, herkese rağmen güneş hep orada çünkü. Apollon ışıklı atlarıyla altın arabasını sürüyor çünkü yukarılarda bir yerde... **-Melis Mine Şener**

Sarı saçlı yakışıklı tanrımız Apollon, tanrılar tanrısı Zeus'tan olma, güzeller güzeli Leto'dan doğma, Ay Tanrıçası Artemis'le ikiz kardeş olup güneşin, şiirin, müziğin, sanatın tanrısıdır. Delos'ta doğması sebebi ile kâhin güçlerine sahip, geleceği gören "bilici" tanrıdır. Ne ilginçtir ki bir ölümlüden doğma ikiz kardeşlerin ikisi de çok sevilmiş, adlarına en çok tapınak yapılan tanrı ve tanrıçalar arasına girmişlerdir. Güneş tanrısı olarak bilinen Helios'u gölgede bırakıp zamanla esas güneş tanrısı olarak anılmaya başlanmıştır. Halikarnas Balıkçısı huzurla yatsın, Anadolu tanrıların apaçık örneğidir. Homeros'un söylencelerinde sık sık yer alması bunu pekiştirmektedir. Öyle benimsenmiş bir tanrıdır ki Yunan mitolojisinden (ah ki ah, Anadolu mitolojisi derdi Halikarnas Balıkçısı) Roma mitolojisine adı değişmeden geçer.

On parmağında on marifet bir tanrı olup (tanrı olup da başka türlü olması beklenemez gibi geliyor zaten ya) çobanların da hekimlerin de ustası kabul edilir. Çaldığı altın lir ile tüm dinleyenleri büyüler, attığı ok ile vurulan acısız bir ölüme kavuşur. Bastığı yerlerde yeşillik,

bereket artar ve otlattığı koyunlar daha bir besili ve güzel olur. Sanatkârlığı bilinir ya, efsanevi ilham perileri mü'lerin korosunun da başıdır. Işığın tanrısı, ki annesi Leto da "parlıt"dan gelir, zamanla güneşin parlaklığını da tanrılık pelerinine eklediğinden, gökyüzünde dört atın çektiği altın bir araba ile ışıklar içinde dolaşır. Işığının değdiği yerlere hayat verir. Işık tüm gerçekleri gün yüzüne çıkardığından Apollon dürüsttür, yalandan uzak yaşar.

Kıskançlıklardan doğan tesadüfler

Çapkınlığı dillere destan Zeus'un güzelliği dile düşmüş Leto'ya göz koyması şaşılacak değil elbet. Pek tabii ki ağına düşürdüğü Leto'yu kandırması ve ardından hamile kalan Leto'yu kıskanıp deliye dönen Hera... Hepsinin olayların doğal gelişiminde olduğunu bildiğimize göre Hera'nın Leto'ya dünyayı dar ettiğini, zavallı kadının çocuklarını doğurmak için Zeus'un yardımıyla Delos'a (bildiğimiz meşhur Mikonos adasının küçük kardeşi oluyor) gelip, kendini dar attığını da tahmin etmek zor değil. Tabii ki, bu doğumun bedeli olarak doğacak çocukların adaya sorumluluklarının olması ve Apollon'un bu

adayı sahiplenmesi de hikâyelerin genel akışına uygun olaylar. Ama işte tesadüflerin getirdiği yere bakın ki, Delos o zamanlar İyonyalılar için bir yaşam alanı. Ayrı bir söylentiye göre Patara'da doğduğu ve "Likyalı" sıfatının da bu sebeple kendisine yakıştırıldığına inanılır. Sadece doğduğu yere dair söylentilerde değil, efsanelerde de Anadolu vardır. Böylece, Leto'yu Delos'a savuran kader bizi de Anadolu'ya sürükler. Boşa değildir belki anne karnında gezgin olan Apollon'un yol ve kapıların tanrısı olması...

Defnelerle süslü Anadolu'nun beşiği

Bu "Anadolu'nun beşiği" lafı eskilerde ders kitaplarında kullanılırdı galiba. Ama gün geçtikçe kulağıma bildik gelen sözlerden birine dönüşmüş ve tam da yeri gelince kullanmak lazım. Homeros ve pek çoklarına göre Apollon Anadolu bir tanrıdır ya, Antakya civarlarında (Harbiye şelalelerini bilir misiniz? Ne güzel yemeyişildir oralar) geçen bir hikâyede boy göstermesi şaşırtıcı gelmemeli kulağa... Söylenti bu ya, ırmak perilerinden Peneus'un güzeller güzeli kızı Daphne başına geleceklerden habersiz kırlarda dolaşırken Apollon herhalde bizim memleketin havasından suyundan olacak, okçuluğu ile övünürken Eros'u küçük görür. Hedefini şaşmayan oklarını övedursun Apollon, Eros iki oku hazır etmiştir bile. Birini Apollon'un kalbine yollar ki diğer okun sahibine âşık olsun, diğerini de güzel Daphne'nin kalbine. Daphne'yi gören Apollon vurulur ilk görüşte, peşine düşer. Oysa ki Daphne bakirelik yemini etmiştir (ah bu mitolojik hikayelerde bile kadından korkan bu anlayış?) ve zaten Eros'un okuyla bırakın yemini, âlemin hafif meşrebi olsa yine Apollon'a yüz vermeyecektir. Zira Eros'un bu oku nefret okudur, aşk oku değil. Ama Apollon o yakışıklılıyla reddedilmeye de alışık değil ya, peşini hiç bırakmaz Daphne'nin. Neyse, koşturmaca uzadıkça, Daphne bakar gücü tükeniyor yakalanacak, yalvarmaya başlar toprağa, "Beni kurtar, koru beni, sakla beni" diyerek. En son gücü tükenip düştüğünde kalkmaya çalışırken anlar ki ayakları toprağa saplanmış gövdesine doğru derisi yavaş yavaş kuruyup kararmakta, odunsu bir kabukla kaplanmakta bacakları. Tam o sırada Apollon yetişir Daphne'ye ama artık yavaş yavaş bir ağaca dönüşmektedir genç kız, gözlerinden süzülen yaşlara rağmen Apollon bir öpücük kondurur dudaklarına ve sımsıkı sarılır ağacın gövdesine. Apollon'un gözyaşları Harbiye'deki o şelalelerde dökülür, ondan kelli ve etrafta yetişen defne ağaçları gibisi Anadolu'nun koynundan gayrı başka yerde bulunmaz. İşte o aşkın hatırasına, Apollon başında hep defne yapraklarından yapılma bir taç taşır.

Sevilen bir tanrı oluşu nedeniyle kendisine atfedilen iyi özelliklerden, kötü bile olsa amacı iyi gösterilerek hafifletilmiş eylemlerden oluşan bir sicili vardır Apollon'un. Attığı oklarla etrafa veba saldıran Truva savaşı örnektir buna. Garip Truvalıların tarafını tuttuğu için kızmayız veba yaymasına...

Bu hikayeden anlaşıldığı üzere kutsal ağacı defnedir. Ama palmiye ile zeytini de unutmamak gerekir. Atmaca, kurt, karga, kuğu ve yunus da kutsal hayvanları... Ve tabii ki, oku, yayı, bir de liri ile donanım tamamlanır. Parlak, ışık saçan anlamına gelen "Phoibos" da sıfatlarından biridir.

Her ne ise efendim, bu hikâyeler burada bitmez amma velâkin bize ayrılan sayfa biter. İşbu yüzden, bir sonraki sayıya kadar var olan en mükemmel düzenle, Kaos'la kalınız...

Diğer Söylencelerle Apollon

Python, Gaia'nın doğurduğu bir ejder, sonraları adı Delphoi olan merkezi de adıyla ünletir ve etrafa korku salarmış. Apollon adını Pythia kâhinlerine esinleyen Python ejderini öldürüp kenti bu beladan kurtarır. Python öldükten sonra aynı yere Delphoi Tapınağı kurulmuş ve burası bilicilerin yuvası olmuştur. Ancak Python'u öldürdüğü için Apollon suçluluk hissederek kendi kendini Thessalia'ya sürgüne gönderir ve orada 7 yıl boyunca çobanlık yapıp, tanrısal özelliklerini kullanmadan yaşar.

Bu arada Delphoi'deki tapınağın ünü de dünyaya yayılır, o zamanın dünyası ne kadar büyüktüyse artık... Bu tapınağın bir özelliği bilicilerin çoğunlukla kadın oluşu ve bu yeteneğin Apollon tarafından rahibelere bahşedilmesi idi. Bu rahibelerden bir tanesi ünlü Truva Kralı Priamos'un kızı Cassandra'dır. Söylenceye göre Apollon Cassandra'ya âşık olur ve onunla birlikte olmak ister. Eğer ki bu teklif kabul edilirse Cassandra'ya bilicilik yetisi vereceğini söyler. Cassandra bu teklifi kabul eder, ancak bilicilik yeteneği bahşedilince sözünden cayar. Bunun üzerine Apollon onu lanetler ve ağzının içine tükürerek kehanetlerine kimsenin inanmamasını ve ardından kehanetlerinin doğru çıkmasına şahit olmasını diler. Tanrılar dileği yerine gelmez olur mu? Cassandra Truva'nın düşüşünü de, kendi ölümünü de bilir, anlatır ama kimseyi inandıramaz.

Bir başka efsane de koruyucusu olduğu müzik üstünedir. Hani şu meşhur, Midas'ın eşek kulakları hikâyesine sebep, Apollon'un müzik konusundaki kıskançlığıdır. Efsane bu ya, Athena bir gün kaval çalarken bir dere kenarına düşer yolu ve dereye yansımaları görür. Yanaklarını şişirip kavalı üflerken çirkinleştiğini düşünür (kadın aklı işte, ille bir güzellik derdimiz olacak) ve sinirlenerek kavalı göle atar. Bizim Frigyalı Marsyas da neden sonra kavalı bulur ve çalmaya başlar. Gel zaman git zaman epeyce ustalaşır ve bir süre sonra kendini Apollon ile yarışacak seviyede görüp ona meydan okur. Apollon çok sinirlenir ve kabul eder. Müsler ve Frigya kralı Midas jüri olur. Her ikisi de yeteneğini sergiler. Müsler Apollon'u, Midas da Marsyas'ı seçer. Buna çok kızan Apollon Marsyas'ı öldürür ve derisini yüzerek bir çam ağacına asar. Rüzgârda sallandıkça çıkan ses, kavalının sesini hatırlatınca Apollon çok pişman olur ama iş işten geçmiştir bir kere... Bu yüzden hiç olmazsa çağladıkça duyulsun diyerek Çine Çayı'na dönüştürür Marsyas'ı. Öte yandan Midas'ı da cezalandırır ve kulaklarını eşek kulağına çevirir. Bundan çok utanan Midas insan içine çıkamaz olur, kapüşonlu kıyafetlerle kulaklarını saklamaya çalışır. Ki meşhur "Midas'ın kulakları, eşek kulakları" hikâyesi buradan gelir.

Küçük Şeylerin Hikayecisi

Bazı hikâyeler bizi anlatır. Düzdür, sıkıcıdır, incitir, kırar kimi zaman, utandırır. Sonra da hiçbir yere gitmez, öylece bırakıverir sizi yolun ortası gibi bir yerde. Ne olduğunu, nasıl olduğunu anlamazsınız, bozulursunuz, üzülersünüz biraz. İşte onlar, Raymond Carver'ın hikâyeleri olabilir, dikkatli olun. -**Melis Mine Şener**

Biyografik Bilgiler, Yani Kısaca Hayat

“Bilenler bilmeyenlere anlatsın” insanlarından biri olan Raymond Cleve Carver, Jr. 25 Mayıs 1938'de Clatskaine Oregon'da Kolombiya Nehri'ne yakın bir kasabada doğdu ve Yakima, Washington'da büyüdü. Babası bir bıçkı işçisi, balıkçı ve alkolik; annesi, garsonluk, barmenlik gibi işler yaparak ailenin geçimini sağlamaya çalışan bir kadın. Yakima'da okula gider, boş zamanlarında Mickey Spillane romanları ya da “Sports A Field and Outdoor Life” gibi yayınları okur, ailesi ve arkadaşlarıyla avcılık ve balıkçılık yapar.

1956'da liseden mezun olunca bir süre babası ile bıçkı işinde çalışır, 1957'de ise henüz 16 yaşındaki kız arkadaşı Maryann Burk ile evlenir. Çok geçmeden (zaten hamilelik yüzünden aceleyle yapılan bir evliliğidir onlarınkisi) ilk çocukları Christine La Rea doğar, ertesi yıl da Vance Lindsay dünyaya gelir. Yani 20 yaşındayken evli ve iki çocuk babasıdır Carver. Hal böyle olunca armut

dibine düşer ve ailesini geçindirmek için bıçkıhanede, pastanede, kütüphanede, kapıcı olarak (kısacası bulduğu her işte) çalışır. Aynı zamanda Maryann de garsonluk, tezgâhtarlık, sekreterlik ve İngilizce öğretmenliği gibi her bulduğu işe girerek üç kuruşun peşindedir. Senelerini iki çocuklarının ve kendilerinin geçimini sağlamak için her türlü işte çalışarak ve bir yandan da eğitimlerini tamamlamaya çalışarak geçiren çiftin hayat mücadelesi zordur.

Bir yandan geçim mücadelesi verirken bir yandan da kendi idealleri için mücadele veren genç Carver bu sırada kendisi için yazma konusunda önemli insanlardan biri olan John Gardner ile 1960'ların başında Gardner'in yaratıcı yazarlık derslerinde tanışır. Yazmaya dair temel fikirlerini Gardner ile şekillendirmeye başladığını söyler pek çok röportajında. İlk hikâyesi “The Furious Seasons” 1960'ta yayınlanır. Arkasından ailevi sebeplerle

Kaliforniya'ya taşınır ve bu sıralarda bir dergide editörlük yapmaya başlar (1967). O dönem kendisinin tarifine göre en verimli dönemidir, çocuklar biraz büyümüş, düzenli bir işi olmuştur ve yazmaya vakit ayırabilmektedir. Ama uzun süreler boyunca yazmayı hep kısa zamanlara sıkıştırmak ve çoğunlukla bir seferde yazıp bitirmek gibi bir mecburiyeti olduğu için, edindiği kısa yazma alışkanlığı değişmez. Öykülere, şiirlere ve diğer yazılara devam eder. Aynı yıl "Will You Please Be Quiet, Please?" adlı seçkisi yayınlanır. Aynı isimli öykü o yılın "En İyi Amerikan Kısa Öyküleri" seçkinde de yer alır. Carver'ın bu ilk seçkisi Ulusal Kitap Ödül listesinde yer alınca o yıl 5000 kopyadan fazla satar (dönem koşullarına göre başarılı bir rakam olsa gerek ki Türkiye koşullarında nasıl olur siz düşünün!). 1970'te yazım tarzının uygunsuz bulunması sebebi ile işinden çıkarılır ancak bu sırada üniversiteden mezun olan Maryann da öğretmenliğe başlar ve 1977'ye kadar öğretmenliğe devam eder.

Ancak yorucu hayat; çeşit çeşit düzensiz işler, çocuk sorumluluğu, yazma çabası, şehir değişiklikleri Carver'i kötü etkiler ve Carver içkiye yüklenir. Başlamak değil, alkolik olur bildiğiniz. 1973 yılı sonbaharında "Iowa Writers' Workshop"ta John Cheever ile birlikte ders verirken alkol yüzünden daha fazla devam edemeyeceğini anlar ama alkolü bırakmaz yine de. Ertesi yıl kendisiyle benzer sorunları paylaşan Cheever ile iyileştirme merkezine yatarak tedavi görür. Ancak Carver bu süreci 3 yıl daha devam ettirir. Nihayet 1976 Haziranı ile başlayan ve bir yıl süren bir dönemde 3 kez tedavi görerek içkiyi bırakır. "İkinci yaşamım" dediği bu dönemin 2 Haziran 1977'de Adsız Alkolikler sayesinde başladığını söyler.

Şair Tess Gallagher ile Kasım 1977'de Dallas Teksas'ta bir yazarlar konferansında karşılaşır. 1979 Ocak'ından itibaren beraber yaşamaya başlayan çift ancak Haziran 1988'de (Carver, Maryann'le boşandıktan 6 sene sonra ve Carver'in ölümünden sadece 6 hafta önce) evlenirler. Carver, 2 Ağustos 1988'de akciğer kanserinden ölür. Kendisi son dönemlerinde alkolü bırakarak "hayattan bir on yıl daha kazandığını" söylemiştir. Çünkü alkolü bırakmasının temel sebebi, eğer bırakmazsa 40 yaşını bulmadan öleceğine inanmasıdır.

Hayat Akıp Giderken

Tüm bahsi geçen olaylar boyunca, ilk kitabının yayınlanmasından ölene kadar, Carver çeşitli üniversite ve enstitülerde yazma üzerine dersler verir. Seminerlere ve çalıştaylara katılır. Öykülerini yazmaya devam eder. Son yıllarında şiirlere eskiye oranla daha çok ağırlık verdiğini söyler ve yazdığı her şeyi ilk önce Tess Gallagher'e okutur. Birlikte yaşadıkları evin kapı önüne zaman zaman "yazarlar çalışıyor" tabelası asarak yalnız yazmaya yöneldikleri de bilinir. Carver'in belirgin özelliklerinden biri de aynı öyküleri dönem dönem tekrar yazmasıdır. Kendi anlatışına göre bir öyküyü yazmak için önce 15-20 taslak yazar, sonra bunları şekillendirip derleyip toplayarak 30'lu 40'lu sayıdaki sürümlere ilerler. Hikâyenin kendini bulması ancak bu dönemde gerçekleşir Carver'a göre. Ancak bu dönemde yazdıklarını Gallagher'e okutur. Bu çalışmalara ait en önemli noktalardan biri Carver'a göre, bir sekreterin ve onun daktilo-bilgisayarının varlığıdır. Böylece aynı taslakların tekrar tekrar yazılması işinden

kurtulup sadece değişiklikleri yaparak sekreterine verir ve ertesi sabah son halini masasında bulur. Bu durum kendisine epey zaman kazandırmıştır Carver'a göre.

Tess Gallagher, Carver öldükten sonra Carver'ın beş öyküsünü "Call If You Need Me" de yayınlattır ve bu öykülerden biri, "Kindling" 1999'da O. Henry Ödülü'nü kazanır. Küçük insanların öykülerini anlatan bir usta adına küçük insanları anlatan bir ustaya verilen bu ödül şaşırtıcı değildir. Carver bu ödülü beş kez daha kazanmıştır: 1972'de "What Is It?", 1974'te "Put Yourself in My Shoes", 1975'te "Are You a Doctor?", 1983'te "A Small Good Thing" ve 1988'de "Errand" ile...

Bizi Anlatan Hikâyeler

Carver hakkında söylenecek en gerçekçi söz, bizi anlattığıdır. Onun hikâyelerinde bir şey olmaz pek, bizim gibi sıradan insanları anlatır (insanın sıradan olduğunu kabul etmesi de ayrı bir olgu aslında ama buna hiç girmeyelim şimdilik), hikâyelerde sıkıcı, kötücül, düzen içinde görünen insanlar da, sokakta yanından geçip bakmayacaklarınız da vardır. Hikâye bu ya, olağanüstü bir şey olsun beklersiniz, ama olmaz. Ortada bir yerde kalmış gibi bırakıverir sizi. Oysa sizi en çok bozguna uğratan da yine bu olur. Hayatın kendisi gibi, bizi yarı yolda bırakan, beyaz atlı prens, mutlu son ya da acımasız bir hüznün hissi gibi romanlara, filmlere ait o her şeyi bir sona bağlama genellemesinden uzak öyküler yazar Carver. İşte o kadar. Hayat gibi. Hayat kadar... Bizi bize anlatan, incelikli, huzursuz ama basit hikâyeler istiyorsanız eğer, adresi söyledim, gerisi sizindir.

Her Şeyim Satılık

2011'de İstanbul Film Festivali'nde izleme şansı bulduğum 95 dakikalık film Raymond Carver'in bir öyküsünden uyarlama. Dan Rush'ın çektiği film Will Ferrell'in oyunculuğu üstünden gidiyor. Ve tüm Raymond Carver hikâyelerinde olduğu gibi, filmde de aslında bir şey olmuyor!

Alkolle sorunu olan Nick Halsey bir iş gezisinde genç bir iş arkadaşıyla da beraber olunca, iş yerinden pasaportu alır. Ama bununla bitmez tabii, büyüklerin dediği gibi "misfortune never comes single". Eve gelir ki, bütün eşyaları bahçede ve kapının kilitleri değişmiş, karısı da ortada yok. Bunun üzerine iyice sıyrıran Nick, bir tembellik buhranına sürüklenir ve bahçedeki eşyaları arasında yaşamaya başlar. Haliyle bu hayata sokak sakinlerinden bazı kimseler de karışacaktır. Bazı sorunları olan karşı komşu ve sokakta kendi kendine bisiklete binip oyun oynamaya çalışan çocuk... Tabii hikâye bu kadarla bitmiyor. Bahçeyi de boşaltması ya da sokak (garaaj) satışı ile birkaç gün kazanması gibi iki seçenekle karşı karşıya kalınca Nick, her şeyini satılık ediyor.

Herkesin başına gelecek bir hikâyeyi naif, sevimli bir dille anlatıyor film, ne de olsa bir Carver öyküsü çünkü bu. İncelik, bütün eşyalarını satarak geçmişinden kurtuluyor olmasında belki. Belki de olayları dramatize etmeden akışına bırakıp hayata boş vermiş gibi durmasında.

Evrile Evrile Devrildik

Talk Talk grubu, 80'li yıllar New Wave müziğinden 90'lı yıllar Post Rock türüne uzanan 10 yıllık sürecin başından itibaren gemileri yakmıştı. Amaç ticari kaygılardan uzak bir şekilde sanatlarını icra etmekte. Bu evrim sürecinin sonunda ölüm fermanlarını hazırladılar. Ölüm fermanına rağmen, geriye dönüp baktıklarında hiç ama hiç pişman olduklarını düşünmediğim grubun bizlere bıraktığı mirası hala harcıyoruz: Post Rock -**Armağan Kanca**

Nasıl Evrildik?

Synthesizer kullanan grupları dönemin New Romantic akımına dahil etmede sakınca görmeyen medya, Talk Talk'ı ısrarlı bir şekilde Duran Duran ile kıyasladı. 80'li yılların ilk çeyreğinde, grubun solisti Mark Hollis'in abisi (Eddie and the Hot Rods'tan) Ed Hollis vasıtasıyla bir araya gelen Paul Webb (bas) ve Lee Harris (davul), bu küçük yanlış anlaşılmayı düzeltmek için yıllarını harcadılar.

Onlara göre, New Romantic sıfatıyla adlandırılmaları tehlike arz ediyordu. Çünkü New Romantic grupların ancak belirli bir dönemde kalıcı olacağını düşünüyorlardı. 'Kullan at' synthesizer grubu olmayı reddeden Talk Talk, 1982'de ilk albüm The Party's Over'ın çıkmasından sonra kafayı sıyırma noktasına geldi. Çünkü medya onları Duran Duran başta olmak üzere, The Human League, Depeche Mode ve Roxy Music gruplarıyla kıyaslıyordu. Medya etiketinin yanlış olduğunu savunan grubun solisti Hollis, 10 yıl sonra bile güzel denecek şarkılar yazmanın peşinde olduğunu ve Duran Duran gibilerin sadece davul ve bas grupları olduğunu özellikle altını çiziyordu.

Medyanın, Duran Duran kıyaslamasının altında yatan nedenler o kadar da yüzeysel değildi. Her iki grup da EMI'ya bağlıydı, yapımcıları aynıydı (Colin Thurston) ve ikisinin de isimleri bir ikilemeydi. Üstüne üstlük ismini aldıkları "Talk Talk" şarkısı Duran Duran'ın tınılarına çok benziyordu. Hollis'in bu yanlış anlaşılmadan kaynaklanan gergin halleri; kendisinin sinirli, kibirli ve iğneleyici laflar söylenen bir insan olarak görülmesine neden oldu. Peki Talk Talk'un, yapımcı Thurston'ın peşinden gitmesi Duran Duran'ın yüzü suyu hürmetine miydi? Bu sorunun

cevabı kesinlikle hayır. Çünkü Hollis'e göre Thurston'ın hayranlık yaratan yanı yapımcılığını üstlendiği Duran Duran'dan değil, teknisyeni olduğu David Bowie'nin Heroes albümünden geliyordu. Heroes'a bayılan Hollis için Thurston ile çalışmak iyi bir fırsat olabilirdi. The Party's Over ile birlikte beklenen ilgiyi tam anlamıyla göremediler. Yapımcı Thurston şarkıların daha yumuşak bir tını barındırması gerektiğini düşünürken Hollis ise daha sert olmasını istiyordu. Otis Redding ve Van Morrison gibi içten şarkılar söyleyen sanatçılara hayranlığını gizlemeyen Hollis, albümü istediği nispette değiştiremedi. Amaç, feyz aldığı sanatçıların kalibresinde bir şeyler yapmaktı.

İlk albümle o kalibreye çıkamadıkları aşıkardı. Ancak albüme 5 üzerinden 1 veya 2 yıldız vermek de acımasızlıktan başka bir şey değildi. Talk Talk ve Today şarkılarına klipler çekildi. Açıkçası bu parçalara klip çekmeleri bence yanlış bir seçimdi. Bu parçalar listelerde kendilerine belli bir yer edindiler ancak diğerleri (bence daha kıymetlileri) göz ardı edildi. Örneğin, İngiltere'deki sokak kültürünü yansıtan Another Word, giyim kuşam üzerinden kimlik belirlemeyi anlatan Mirror Man ve kötü bir olay karşısında sorumlu olmamamıza rağmen kendimizi suçlu hissetmemizi konu eden Have You Heard The News hala keşfedilmeyi bekliyor.

Gelişme Var

Turşunun iyisi limondan mı yapılır sirkeden mi tartışmaları içinde, yapımcı Thurston'ın turşusunu kuramadan kendisinden ayrılma kararı aldılar. O hengamede klavyeci Simon Brenner'ın da fişini çeken grup, her iki işten de anlayan kalifiye bir eleman buldu. O cengaverin is-

mi Tim Friese-Greene idi. Tim'in gelişiyle müzikte köklü değişiklikler yapmaya kararlı gözüktüler.

Tim'i Tight Fit ve Blue Zoo gibi synth pop ağırlıklı gruplardan tanıyan grup üyeleri, 2. albümle rüştünü biraz olsun ispatladı (new wave için fazlasıyla). 1984'teki It's My Life albümü bu tarzda hala bir mihenk taşıdır. Luke Reinhardt'ın The Dice Man romanı etkisinde yazılan ve bir adamın hayatında çezeceği yönü cebindeki bir zarla belirlediği Such a Shame (klibinde sağ üstte zar görürsünüz) ve yıllar sonra No Doubt'ın da coverladığı It's My Life parçaları albümde hak ettiği değeri görmüşlerdir.

It's My Life videosu, albüm kapağının ne anlatmak istediğini gösterir. Doğa belgeseli şeklinde geçen klip tam da Hollis'in isteğine uygun bir şekilde çekilmiştir. Hollis'in istediği grup üyelerinin ön plana çıkmadığı klipler ve albüm kapakları yayımlamaktır. Bu durumu da 'Ne yani fotoğraf makinesinin karşısına geçip sırtatılım mı?' şeklinde özetler. İyi ki de sırtmamışlar ve iyi ki James Marsh gibi bir tasarım sanatçısıyla çalışmışlardır. Marsh'ın gerçeküstü imajları, doğa figürlerinden insan yüzü yapma üzerinedir. Çizimlerinde en çok kelebek ve kuşlardan yararlanan sanatçı, 1991'deki son albüme kadar grupla çalışmıştır. Albümün gözdesi bu iki parça dışında yabana atılmaması gereken 2 parça daha vardır: Fahişelik karşıtı Dum Dum Girl ve basgitar olayını abartan Tomorrow Started. Özellikle Tomorrow Started bana göre albümdeki en iyi parçadır.

Kırılma Anı

84'te verdiği mesajda Eno'nun minimal müziğinin izlerinden gittiği anlaşılan Hollis için 1986 tarihli The Colour of Spring albümü ayrı bir anlam taşıyordu. Etkilendiği isimler arasına Coltrane gibi caz müzisyenlerin dışında Satie, Debussy & Delius gibi izlenimcileri ekledi. Ayrıca Soul & Gospel türünden de yararlanmayı ihmal etmedi. Hem Eno'yu hem de bu caz-klasik tayfayı aynı potada eritmesine daha 2 yıl vardı.

Stüdyoda pineklediği tam 1 yıldan sonra ortaya kusursuz bir albüm çıkartmak isteyen Talk Talk grubu üyeleri, 1 yılın sonunda ciddi anlamda çıldırma noktasına geldi. Albüm orkestral olarak görüldü ve haliyle orkestrayı yönetmek hiç de kolay değildi. O bakımdan 86'daki bu albüm en fazla yoruldukları albüm olarak kayda geçti. Life's What You Make It, albümde en değişik parça olarak dikkat çekti. Daha sonraları Weezer grubunun da dikkatini çekecek bu parça It's My Life videosuna benzer bir formatta çekildi (grup üyelerinin ön planda olmadığı ve doğanın hakim olduğu görüntüler). 'A Streetcar Named Desire / Arzu Tramvayı' kitabındaki bir kuştan esinlenerek oluşturulan bu parçada kuş, geçmişine bağlı kalan nostaljik bir karakterdir. Kitaptan esinlenmekten daha dikkat çekici bir şey vardır: Parçanın başından sonuna kadar parçaya hakim olan piyano bölümü. Bu formülün yeni bir şey olmadığına ısrar eden Hollis bizi çok farklı bir gruba kanalizetmiştir. O isim Krautrock türünden Can grubu.

Nasıl Devrildik?

Ne hüznüldür bir grubun en iyi yıllarında dağılması. Grup son iki albümünde o kadar farklı şeyler denemiştir

ki, gittikleri yol 90'larda kendisini olduğu gibi hissettirmiştir. Peki grup bunun mükafatı olarak ne almıştır? Lis-telerde gerileme ve kayıt şirketinden ayrılma. Saf sanatın karşılığı bu olmamalıydı.

Caz, klasik müzik ve ambient türlerini karıştırmak her babayığının harcı değildir. Bu çıkarsamadan sonra tahmin edilebileceği üzere elektronik seslerin yerini akustik seslere bıraktığı son iki albüm, haklı bir şekilde eleştirmenlerden iyi övgüler almıştır. 1988 çıkışlı Spirit of Eden albümünde uyuşturucu karşıtlığını anlatan I Believe ve In You parçası için kamera karşısına geçildi. Bu parçadan hit yaratma gereksinimi duyan grup üyeleri bil-hassa video kısmında istediklerini elde edemediler. Hollis bu durumu şöyle özetler: 'Kamera karşısında Tim Pope (genellikle The Cure videolarından tanırız) olmasına rağmen ıstırap verici bir deneyimdi'. Halbuki seçilmesi gereken şarkı, boşluk hissini daha fazla yansıtan, Eden olmalıydı. Neyse, biz de 'everyone needs Talk Talk to live by' diyip bu şarkının hakkını verelim.

1991'de satış rakamlarının istenilen düzeyde gitmemesinden dolayı EMI'dan ayrılıp bir caz plak şirketi olan Verve Records ile anlaştılar. Laughing Stock albümündeki bütün parçalar kalburüstü değerlendirilebilir ancak bol gürültü olan ve kilise orgununun eksik olmadığı After the Flood, bana göre en iyisidir. Laughing Stock'tan sonra dağılan grup arkasında post rock gibi bir hazine bırakmıştır. Türün diğer temsilcisi Slint ile birlikte 'buralar bizden sorulur' diyen Talk Talk; Mogwai, Sigur Rós ve Tortoise gibi grupların atası olarak tarihte yerini almıştır.

Nereye Müdür?

Müzikal tarzını keskin bir şekilde değiştiren birkaç grup:

Fleetwood Mac: 60'ların sonunda blues grubu olarak kurulan FM, gitarist Peter Green'in şizofreni hastalığı sonrası eski ruhunu yakalayamadı. 1975'te Stevie Nicks'in gelişiyle tamamen klasik rock müziğe yöneldi.

Genesis: Belki de en iyi progresif rock albümüne imza atmış olan Genesis, Peter Gabriel gruptayken altın çağını yaşadı. Gabriel ayrılıp meydan Phil Collins'e kalınca iyiden iyiye pop rock türünde işler yaptılar.

Talk Talk: İlk birkaç albüm new wave yaptıktan sonra Ed Hollis daha deneysel şeyler denemek istedi ve post rock müziğin temelleri atıldı.

Wire: Sadece 8 ay içinde hem punk, hem de post punk albüm yaparak ilginç bir olaya imza attı. Sonra yoluna post punkta devam eden Wire, hala kimi çevrelerce en iyi punk albümüne sahip gruptur. Böyle de ironik bir durum vardır ortada.

Adam Ant: 70'lerin sonlarına doğru post punk yapan Adam Ant sonraları müthiş bir imaj değişimine gitmiş ve new wave işler çıkartmıştır. Her iki türde de satış rakamları yüksek olan Adam Ant, belli ki new wave kaymağını daha fazla yemiştir.

Konuk Kitaplığı: Altay Öktem

Daha önce Boo!'ya iki kere konuk olan Altay Öktem'e bu kez kitaplığı ve okuma alışkanlıklarını sorduk. - **Pınar Derin Gençer**

Şu anda kitaplığında yaklaşık kaç kitap var?
3-4 bin civarında.

Aldığın her kitabı saklar mısın, yoksa kimisini takas mı edersin?

Takas değil ama çevremde okumak isteyenlere dağıtırım bazı kitapları. Yani her kitabı saklamam. Saklanması gereken, dönüp dönüp tekrar okuyabileceğim, bir de çalışmalarımıda kaynak olarak kullanabileceğim kitapları saklarım daha çok.

Kitaplığında en çok hangi tarz kitaplar yer alıyor?
Şiir kitaplığım epey zengin. Bir de kuramsal kitaplar, felsefe, sosyoloji... Yeraltı, kara edebiyat ve rock kitaplarım da oldukça fazla. Roman, öykü kısmen daha az.

Kitaplığımı sahaflar mı daha çok besler, yoksa yeni kitaplar satan dükkânlar mı?
Sahafardan aldığım epey kitap da var ama daha çok kitapçılarından alıyorum.

Koleksiyonuna en son kattığın kitap hangisi?
Birkaç gün önce Giovanni Scognamillo'nun Vampir Manifestoları'yla Dominique Laporte'nin Bokun Tarihi adlı kitaplarını aldım.

Çocukken okuduğun ilk kitabı hatırlıyor musun?
Okuduğum ilk kitabı hatırlamıyorum ama çocukken çok kitap okumazdım. Okuduysam da, çizgiromanlar dışındakileri ailemin ya da öğretmenlerimin zoruyla okumuşum-

dur. Neredeyse nefret ederdim okumaktan. İlk kez 16 yaşında kendi isteğimle kitap okuduğumu hatırlıyorum ve o andan sonra hiç bırakmadım. Aniden ayda 4-5 kitap okumaya başladım. Neredeyse bütün Rus klasiklerini 6-7 ayda bitirmiştım.

Hayalgücünü en çok beslediğini düşündüğün yazarlar kimler peki?
Kafka, Nietzsche, dönüp dönüp tekrar Kafka.

Okurken belli bir yazara tutulup üst üste, sadece onun eserlerinden gittiğin oluyor mu?
Elbette. Özellikle bir yazara başlayıp baştan aşağı bütün yapıtlarını okumaya çalışırım. Ama okurken bir konuda araştırma yapmam ya da yazı hazırlamam gerektiğinde araya başka kitaplar da girer.

“Yeni çıkanlar” listesi, okuma alışkanlığında ne kadarlık bir yere sahiptir?
Özellikle şiirde ve yer altı edebiyatında yeni çıkanları özellikle izlemeye çalışırım.

Misafirlğe gelen akrabanın küçük çocuğu bazı kitaplarını yırtsa en çok hangisi için sinirlenirdin?
Kolay kolay sinirlenmem. Çocukları kitaplardan daha çok severim.

Hiç kitaplığının da dahil olduğu bir taşınma yaşadın mı?
Evet. Hem de iki-üç kez. Felaketti. Zaten bu taşınmalar esnasında çok gerekli olmayan kitapları kitaplığında tutmama, başkalarına verme kararı aldım.

Kırası olmayan bir sahaf dükkânın olsa, başka bir şey ister misin?

Doğruyu söylemek gerekirse sahaf dükkânım olmasını istemem. Kirası olmasa bile! Gece gündüz kitaplarla iç içe bir yaşam düşünemiyorum. Kitaplara karşı saplantılı bir sevgim yok. Hatta, kitaplığımın bile büyümesi değil, gittikçe küçülmesi beni sevindiriyor. Elimde olmadan büyüyor!

Okumayı bıraktığın kitapların kaderi ne oluyor? Bir süre sonra yeniden mi başlıyorsun, okumadan kitaplığında mı kalıyor yoksa soluğu bir sahaf rafında mı alıyor?

Sahaflara kitap taşımak ayrı bir külfet. Ya eşe dosta dağıtıyorum ya da sahaflara vermek isteyenlere kolileyip, gelin evden alın, diyorum. Kitaplar üçe ayrılır; belli aralıklarla tekrar okumamız gerekenler, kaynak olarak kullanılmak üzere bulunması gerekenler, bir kez okuduktan sonra bir daha elimize almamız gerekmeyenler. En yoğunu da üçüncü bölümdekiler. O yüzden, kitap saklamak kadar, kitapları elden çıkarmanın da gerekli olduğunu düşünüyorum. Kitaplar hayatımız zenginleştirmeli. İpin ucunu kaçırırsak zenginleştirmek yerine zindan da edebilirler.

İnsan isterse geçmişten kaçabilir. Hayatınızın bir dönemini silmeden yeni bir döneme başlamanız gibi geliyor bana. Yaşamak için bazen unutmak da lazım. Ama bunu yapmak çok acılı bir şey. Peki, Altay şu an ne yapmaya çalışıyor?

Geçmişten kaçmak imkânsız. Geçmiş de geleceği de ne değiştirme ne de etkileme gücümüz var. Bütün kartları bugün üzerine oynayabiliriz ama hiçbirimizin bugünü de tamamen bize ait değil. Unutmak, doğanın bize verdiği en büyük mükâfat. Zaten o yüzden zaman en iyi ilaçtır falan derler. Beyin hiçbir şeyi silmez. Örtür. Örtülü olan kısma da “unutma” diyoruz ve üstünü örttüğümüz anılar sayesinde bugün hayatı sürdürülebileme fırsatımız oluyor. Ama olmadık zamanlarda örtü kendiliğinden kalkar, geçmiş bütün kalabalıklığıyla insanın üstüne gelir. “Felaket” sözcüğünün Türkçe tamı budur bence; geçmişin topyekun ayaklanıp üstüne gelmesi... Özellikle de ayrılıklar o yüzden çoğuldu, yıkıcıdır. Bir kadından ayrıldığında, ayrıldığı eski kadınlar da o örtünün altından çıkar, hepsi birlikte gelirler üstüne. O zaman anların beynin asıl işlevinin “unutma” değil “üstünü örtme” olduğunu. O yüzden ayrılığı kaldıramaz insan. O yüzden ayrılık öldürücüdür. Çünkü bir kişi değildir ayrıldığı; hep bir artı eskilerin hepsidir. Altay şu anda ne yapmaya çalışıyor? Sadece geçmiş değil, geleceği de sorgulamaya çalışıyor uzunca bir süredir. O yüzden, mümkün olduğunca bugünü harcamaya çalışıyor. Gündelik hayatın rutin işlerini ön plana alıp, geçmişte ön planda olan her şeyi görmezden geliyor. Bir çeşit kendini tamir etme süreci. İki yılı aşkın süredir şiir yazmıyorum örneğin. Yayınlamıyorum, dergilerden özellikle uzak duruyorum ama yazıp kenara koymuyorum. Özellikle yazmıyorum. Oldukça az ve sadece çok sevdiğim kitapları, tamamen keyif için okuyorum. Edebiyatçılarla mümkün olduğunca görüşmüyorum. Hiçbir etkinliğe, panele, söyleşiye katılmıyorum. Köpeğimi gezdiriyorum, televizyon seyrediyorum, içersem kendi kendime içiyorum, fazla sevişmiyorum... Mutsuzum ama eskisinden daha az mutsuzum.

İnsan kendini bilmiyor ama hep başka bir şey ol-

mak istiyor. Hep kavgalı kendiyile... İnsanın kendiyile derdi nedir ve o kavga sence nasıl bitecek? Biteceğini sanmam. Tarih boyunca her türlü gelişmenin de, gerilemenin de temelinde hep insanın kendisiyle verdiği kavga vardır. Aslında, herkesin içinde bir boşluk var. Hayat dediğimiz şey de bu boşluğu doldurma çabası. Peki doluyor mu? Aksine, doldurmaya çalıştıkça boşluk büyüyor. Sonu olmayan bir kısır döngü. Bunun çözümü olduğunu da sanmıyorum. Hepimiz çaresizce didişeceğiz kendimizle. Bu dünyadan sağ çıkma ihtimalimiz olmadığına göre, ölene kadar didişeceğiz. Bizden geriye bir tortu kalırsa da, bu didişmenin tortusudur sadece.

Senin kitaplarından, hakkında vardığın en belirgin sonuç “Ait olduğum kimse yoktu!”. Aslında ait olmayı istemek kendine ait olamamaktan kaynaklanmaz mı?

Ait olamamak, kendini hiç kimseye, hiçbir yere ait hissetmemek ruhsal bir rahatsızlık, belki de bir kişilik problemi. Her ne kadar birey olabilmeye, kendine güvenle ilgili gibi görünse de, İslamcıların ağzıyla söyleyeyim, ait olamamak insanın “fıtratına” aykırı. Çünkü, en gelişmiş insan bile birilerine, bir görüşe, ideolojiye, takıma, dine, ülkeye, gruba, sonuçta bir şeye ait bildiği sürece ayakta kalıyor. Kendini “bir şeyle” birlikte tanımlayabilen, çaresiz bir türdür aslında insan. Doğadaki en zavallı türdür. Kitaplarımdan böyle bir sonuç çıkması doğal; çünkü hiçbir şeye ait olmadım, ait hissetmedim kendimi. Bunu övünmek için söylemiyorum, çünkü övünülecek bir şey değil. “Ait değilim” sözü çok anarşizan, çok süslü, çok ilgi çekici gelebilir. Ama insan ait olmadan yaşayamayacak kadar zavallı bir tür olduğu için, hayatı zindan eden, altüst eden bir kusurdur bu. Sonuçta aidiyeti inkâr etmekle değil, kendimi bir şeye ait hissetmeye çalışmakla geçti ömrüm. Olmadı. Bir ülkeyi, ırkı, dini, mesleği, bir kitle örgütünü, hatta kadınları geçtim, bir futbol takımına bile bağlı olabilseydim şu andakinden en az yüz kez daha mutlu olurum. Olmadı.

Mutsuzlukların acısını nereden ya da kimden çıkarır Altay?

Yalnızca kendinden çıkarır! Bunun keyifli bir şey olduğunu söyleyemem. Mutsuzlukların sorumlusu çoğu zaman başka kişiler ya da olaylar olduğu halde içimdeki ibre döner dolaşır beni gösterir. Belki de en kötü huyum budur: Başkalarına karşı her koşulda çok anlayışlı, kendime karşı ise acımasız olmam.

“Kadın” kavramının sendeki manası nedir?

Bu soru zor oldu. Daha önceki sorular hep çalışmadığım yerlerden gelmişti. Cevabını iyi bilmediğim sorulara, cahil cesaretiyle daha rahat cevap veriyorsun. Üzerinde çok çalıştığın konularda nereden başlayacağını, ne söyleyeceğini şaşırıyor insan. Tek bir cümlede her şeyi özetleyip noktayı koyayım diyorsun, ama öyle bir cümle kurmak da mümkün değil. Ne edebiyat tarihinde, ne felsefede öyle bir cümle yok maalesef. Kimse kuramamış o cümleyi; ben haydi haydi kuramam. Söyleyebileceğim bir tek şey var; şimdiye kadar hayatıma da şiirlerime gereğinden fazla sızdı kadınlar. Yıllar sonra, ölmeden önce iki şiir daha yazayım diye kalemi alırsam elim, içine kadın sızmamış şiirler yazacağım.

Kendinden Emin ve Geleceğe Dönük

Indie ve alternatif müziğin neferlerinden olan Dinosaur Jr., kuruluş hikayesi olarak nispeten sıradan bir öykü sunuyor. Fakat bu durum ortaya çıkardıkları müziği sıradanlaştırmıyor. Otoriteler de Dinosaur Jr.'ı The Pixies, Sonic Youth ve The Jesus and Mary Chain ile birlikte indie rock müziğin ataları olarak göstermekte. Keza gelecek nesiller de otoriteleri destekler nitelikte. Bu alt yapının temelini ne kadar sağlam olduğunu ise You're Living All Over Me isimli ikinci albümlerinde görmekteyiz. **-Mert Serim**

Gitarist Joseph Donald Mascis ve lise arkadaşı Lou Barlow, 1982 yılında Deep Wound isimli bir punk grubu kurdu. Fakat biri demo olmak üzere iki albüm yayınladıktan sonra grup dağıldı. Bunun üzerine Mascis yeni bir grup kurmak için gerekli bağlantıları kurmaya çalıştı. Öncelikle kendi şirketleri olan Homestead Records'dan kayıt ve yayın için söz aldı. Böylece Mascis birkaç şarkı yazıp Barlow'a gösterdi ve basçı olmasını istedi. Daha önce de birlikte çaldıkları için bu teklif aslında sadece formalite amaçlıydı. Şarkıları gördükten sonraki yorumu ise şu şekilde; "Bunlar gerçekten harika. Ben çift akor ile kendi trajedilerimi anlatan basit parçalar çalarken Joseph çok daha geniş

bir çerçeve yaratmış". Tek eksik enstrüman olarak davul kalmıştı. Bu sorun da aynı dönemde All White Jury isimli grupta davul çalan Emmett Jefferson "Murph" Murphy III ile iletişime geçip gruba dahil etmekle çözüldü. Böylece grup kemik kadrosuna kavuştu. Buna süreç içerisindeki baştan sonra önderlik eden isim ise Mascis idi. Bu nedenle grubun konsepti olan "kulak-kanatan memleket" tanımını da o belirlemiştir.

İsim arayışlarına başlayan grup ilk olarak Mogo ismini almıştır. Massachusetts Amherst Üniversitesinde, Eylül 1984'te verdikleri ilk konserden sonra bu isim ile insanlarla iletişim kurmakta güçlük çekeceklerini fark et-

tiler. Bunun üzerine Dinosaur ismini ile yollarına devam ettiler. Bu isim de kalıcı değildi tabii ki. Kendi isimleriyle çıkardıkları ilk albümleri ve You're Living All Over Me albümlerinde grubun ismi Dinosaur'du. Fakat ikinci albüm yayınlandıktan sonra 1982'de kurulmuş The Dinosaur isimli bir grup olduğu anlaşılıyordu. Yasal sorunlar yaşamamak için de grup isminin sonuna Junior ekini koydu. Günümüze kadar da bu isimle anıldı.

Dinosaur olarak son albüm

İlk albümleri grup için sadece bir test sürüşü niteliğindedeydi. Bu albümde ise müzik yapıları ciddileşmeye başladı. Bunun ilk örneği ise kayıt sürecinde karşımıza çıkıyor. Mascis, davullarda kullanılacak ritimleri net bir şekilde belirlemişti. Ancak bu durum Murph ile aralarındaki tansiyonun yükselmesine sebep oldu. Başçı Barlow ise durumu alaycı bir dille şöyle anlatıyor; "Mascis, Murph'ün bütün davul ritimlerini kontrol etmeye çalışıyordu. Murph ise bu duruma uzun süre sessiz kalmadı. Uzun bir süre boyunca stüdyodayken Mascis'i öldürmek istedi". Kayıt süreci ve parçalar ilk albümün aksine çok fazla altyapı barındırıyordu. İlk albümdeki hardcore punk öğelerinin azalması, göze batan ilk örnek... You're Living All Over Me albümünde Mascis'in gitarının yoğunlaştığı noktalar olarak Black Sabbath gibi rifler, dağınık sololar, düzensiz noise-rock esintileri ve ardından gelen sessizlikler görülüyor. Barlow ise melodik çift notalı akorlarıyla dikkat çekmeyi başarıyor. Murph, Mascis'in yazdığı davullarla sert ve güçlü bir akım yaratıyor. Ortaya çıkan birliktelik ise üç kişilik gruplar arasından sıyrılıp kendine özel bir yer ayırmasını sağlıyor Dinosaur'un. Bu melodik atmosferin bir diğer sonucu da parçalardaki sıra dışı yapıdır. Gelenekselleşen pop ve rock parçalarındaki dörtlük, nakarat, dörtlük şeklindeki yapıdan kurtulup özgünlüğünü sağlamıştır. Albüm tamamlandıktan sonra Mascis SST Records etiketiyle yayınlamak istedi. Bu kararını ekibin yakın arkadaşı Gerard Cosloy'a söylediğinde ise hayal kırıklığı önlenilemezdi. Çünkü Homestead Records ile iki albümlük anlaşma imzalamışlardı. Cosloy ise aralarındaki ilişki dolayısıyla ihanete uğramış hissetti ve kişisel algılamamasının imkansız olduğunu dile getirdi.

Albümü tamamlayan parçalar

Albümün açılış parçası Little Fury Things aynı zamanda albümün çıkış parçası niteliğinde. Parçayı önemli kılan

yegane unsur da kolay anlaşılabilir kesitlere ve çizgi üstü melodilere sahip olması. İlk kez dinlendiğinde bile bu farkı gösteriyor. Öte yandan Mascis'in vokalist olarak sesini terbiye edemediği de görülmekte. Sözler düzensiz ve serserim bir yapıdan oluşuyor. Şarkının bir parçasında "A rabbit falls away from me, I guess I'll crawl?" (Tavşan benimle arayı açıyor, sanırım sürüneceğim) gibi sözler geçiyor. İlk bakışta ismiyle dikkat çeken şarkı Sludgefest (Çamur Deryası), o dönem için alışılmadık dışında bir müzikal yapı sunuyor. Ancak bu garipliğin yanında albümdeki en görkemli gitar soloları da bu parçada görülüyor. İkinci parça olan Kracked, kendinden önceki ve sonraki parçalar arasındaki bir köprü niteliğindedir. İkisinden de farklılaşarak daha yerel ve daha tanıdık ezgilerle karşılıyor dinleyiciyi. Basit nakaratı ve akıldakalan gitar melodileri ise şarkıyı akılda kalır hale getiriyor. Country-punk atmosferine yaklaştıkça karşımıza The Lung çıkıyor. Country ve Folk müziğinin duayenlerinden Neil Young'ın Everybody Knows This is Nowhere parçasının seksenlerdeki bir rüzgarı gibi The Lung. Albümün ikinci yarısının ilk parçası olan In a Jar'ın Barlow'un melodik basgitarı tarafından istila edildiği görülüyor. Barlow'un solosunun ağır bastığı albümün kapanış parçası olan Poledo'da iki ürkütücü kaset kaydı yapılmıştı. İlk bir buçuk dakikada yaşadığı korku ve gerilimi gitarı ile anlatırken ardından gelen bölümde satanik bir kütün ritüelini canlandırmışçasına "Hope I die without a sound" (Umarım zifiri sessizlikle ölürüm) sözlerine yer veriyor. Parça giriş bölümünden sonra geçen dört dakika boyunca bize Barlow'un dağınık haldeki gürültü deneyine tanık olmamızı sağlıyor.

Albüm sona yaklaşırken dönemin hakim türlerinden farklı, özgün bir müzikal deney sunan Dinosaur Jr. aradıkları sıçrayışı ikinci albümlerinde yapabilmışlerdir. Yeni doğan bu müzik türünde referans alınan bir isim olmayı bu albüm ile başarmışlardır. Parçaları bir konsept albümden çok birbirinden farklı müzikal tecrübe olarak görmekte büyük fayda var. Eğer bir bütün gözüyle bakılırsa ele avuca pek de faydalı bir albüm geçmemekte. Klasik rock ile alternatif rock arasındaki bu çizgide dinleyicilerin parçalar üzerinde mutabık olması oldukça zor. Her dinleyici kendine ait bir parça bulup onu şekillendiriyor. Ve You're Living All Over Me buna olanak sağlıyor. Indie ve alternatif müziğin ataları 9 parça ile dinleyicilerine yol gösteriyor.

Turgenyev Yorumuyla Kuşak Çatışması

İlk modern Rus romanı olarak bilinen ve aynı zamanda Batı'da şöhret kazanan ilk Rus Edebiyatı ürünü olan Turgenyev'in Babalar ve Oğullar'ı, kuşaklar arası anlayış farklılıklarını eksene koyarak aynı zamanda son derece başarılı bir karakter analizi ortaya koyuyor. Turgenyev'in Bazarov gibi özgün bir karakter üzerinden okuru içine çektiği psikolojik ve felsefi tartışmalar ise tam anlamıyla bir Rus romanı okunduğu hissini veriyor. **-Burak Sayın**

Kişi ister okur ister yazar konumunda olsun, eğer edebiyata bir şekilde bulaşma şansına ulaşmışsa, Rus Edebiyatı'nı dikkate almadan ve okumadan bu dünyaya tam anlamıyla nüfuz edemez bence. Gogol, Dostoyevski, Tolstoy, Puşkin... Bütün bu büyük yazarlar edebiyat deryasının böylesine zenginleşmesinde ve insana derinden dokunan, tabiri caizse ruhsal bir sağaltım alanı haline gelmesinde başat bir rol oynamıştır. Rus Edebiyatı öyle bir edebiyattır ki, bir milletin değerleri, atmosferi, karakterleri üzerinden evrensel bir insanlık tarihi koyar ortaya adeta. İnsanlık tarihinden kastım daha çok psikoloji ağırlıklı bir insan kavrayışıdır. Ancak dönem Rusyası için önem arz eden siyasi ve sosyal olaylara parmak basan derin anlatılar da hiç azımsanacak kadar değildir.

Fakat bu yazının konusu belki de üstteki yazarlar kadar değerli bir başka Rus olan ama onlar kadar rağbet görmeyen Ivan Sergeyeviç Turgenyev'in en bilinen eseri Babalar ve Oğullar. Nitekim bu eser de daha çok karakter

ağırlıklı bir kitap. Babalar ve Oğullar'ın iki yönden büyük önemi var: Birincisi Batı'da şöhret kazanmış ve dikkatleri üzerine çekmiş ilk Rus romanı olması, ikincisi ise nihilizm üzerine odaklanan ve bu terimi bir anlamda popüler bir biçimde (yani felsefi bir yazıda değil de bir romanda işlenmesi bakımından) ele alan ilk eser olması.

Değerler Arası İhtilaf

Aslında kitabın adından, nesiller arasındaki farka yapılan vurgu kendini belli ediyor. Tabii bu daha geniş olarak düşünülebilir. Yani gelenekler ve modern değerler, eski kavramlar yeni kavramlar gibi her alanda akla gelebilecek kuşak çatışmalarından bahsediyorum. Buradaki taraflar ise başkarakter Bazarov ve öğrencisi Arkadiy'in amcası Pavel Petroviç. Arkadiy'in babası Nikolay Petroviç'e de bir parantez açmak gerek. Çünkü bu dört karakter tam anlamıyla dört farklı ve gerçek insan tipini yansıtıyor. Bazarov bütün gelenekleri, değerleri, sanatı, kısacası her şeyi reddeden bir nihilist, özetle oğullardan biri. Pavel Petroviç ise tam tersine sıkı bir

gelenekçi ve kendisi için önem arz eden bir takım değerleri uğruna canını ortaya koyacak kadar canla başla savunan bir kişi. Hocasına büyük hayranlık duyan Arkadiy tipik bir arada kalmış yeni nesil örneği, öyle ki o da her şeyi inkâr ettiğini büyük coşkunlukla savunurken öte yandan da saygı beslediği amcasını Bazarov'a karşı savunmaktan geri durmıyor. Çünkü içten içe bağlı olduğu, içinde şekillendiği dünyadan, moral sistemden kesin bir kopuş gerçekleştiriyor. Lakin oğullar ve babalar arasında süregiden kuşak çatışmasının yan etkilerinden biri olan başkaldırma isteği ve heyecanı onu da belli ölçüde ele geçiriyor. Bu yüzden Bazarov, Arkadiy'i çoğu zaman budalaca davranmakla suçluyor. Tabii ki bunda eşsiz kibrinin de payı büyük.

Nikolay Petroviç ise Arkadiy'in bir nevi antitezi. Öyle ki artık kendi zamanının geçtiğini, oğlunun da içinde bulunduğu yeni neslin döneminde olduklarının bilincinde ve bu yüzden Arkadiy'in ona getirdiği eleştirileri, kimi zaman okumakta olduğu bir kitabı tek laf etmeden elinden alıp yerine başka bir kitap bırakmasını ses etmeden kabulleniyor. Ancak daha sonra ağabeyine bu modern kitaptan hiçbir şey anlamadığını da itiraf etmiyor değil. Bu aslında çok rastlanan bir durum. Turgenyev'in yaptığı şey birebir hayatın içerisinde, aradan yıllar geçmiş olmasına rağmen, asla bitmeyen nesiller arasındaki çatışmayı tüm çelişkileriyle ortaya koymak. Bunu da farklı karakterler üzerinden son derece iyi başarıyor. Babanın oğluna ve onun içinde yetiştiği yenedünyaya istekli ama biraz da ılımlı ve çekingen yaklaşımı, oğlun kendi düşüncelerini olumlama çabası fakat bir yandan babasına duyduğu saygı; bunlar Pavel Petroviç ve Bazarov gibi uçlardaki karakterlere karşıt olarak ölçülü bir çekişme sunuyorlar bize. Ancak bana kalırsa bu açık tablodan daha fazla üzerinde durulması gereken, Bazarov'un düşünceleri ve içgüdüleri arasındaki çatışma.

Bir Nihilistin Anatomisi

Bazarov şöyle diyor: Biz hiçbir otoriteyi, hiçbir değeri, kısacası hiçbir şeyi tanımıyoruz; sanat, şiir, edebiyat bütün bu romantik zırvalar zaman kaybından başka bir şey değil. Oysa böylesine iddialı konuşan bu genç nihilist kendisini aşkın otoritesine boyun eğmekten kurtaramıyor. Hararetli tartışmalar içine girdiği, düşüncelerini en güçlü bir biçimde savunduğu Anna Sergeyevna'nın yanında ya da onu düşünürken kalbinin hızla çarpmasına, kanının damarlarında yanmasına engel olamıyor. Bütün insanların birbiriyle yapısal olarak aynı olduğunu, oluşan tüm farkların eğitime (!) bağlı olduğunu savunan bu genç ruh her niyeyse özellikle bir kadına karşı böyle hissediyor ve kendine öfkeleniyor, öfkelenidikçe daha da âşık oluyor.

Babalar ve Oğullar'ın nihilizmi ele alan bir kitap olduğundan bahsettik ama bu tabii ki kavramın etraflıca ele alındığı anlamına gelmemeli. Bir yardımcı öge gibi kullanılmış desek daha doğru olur. Yani bir gencin her şeyi inkâr ederek aslında bir anlamda geleneklere, eskiye de başkaldırmasının daha genelleştirilmiş ve farklı bir boyut kazanmış tarzı gibi. Lakin böyle olması bence esere daha derin bir boyut kazandırıyor.

Bir kere nihilizm kavramından ne anlaşıldığı çok önem-

li. Zira Nietzsche'yi kayıtsız şartsız nihilist ilan eden bir kitlenin maalesef yadsınamaz varlığı göz önüne alındığında, kavramlarla ilgili anlam kargaşalarına düşmek son derece olasıdır. Neyse ki Turgenyev kavramı olabilecek en düz ve doğrudan anlamıyla ele alıyor: her şeyi inkâr eden görüş. Oysa Bazarov pek de muvaffak olmuyor fikirlerini tam bir tutarlılıkta eyleme dökmekte. Çünkü her ne kadar bunu savunursa savunsun bir şekilde bazı değerleri savunduğunu görüyoruz. Sözgelimi eğitimi toplum için gerekli bir basamak olarak görmesi dahi, aşağı bir durumdan yüksek bir duruma geçişe inandığını gösteriyor. Ancak dediğim gibi asıl çelişki, ne kadar inkâr ederse etsin önünü alamadığı insana özgü tutkularında yatıyor.

Sanatı boş iş olarak gören bir kişinin insanoğlunun varoluş yapısından haberi olmadığı rahatlıkla söylenebilir. Anna Sergeyevna'ya duyduğu aşk, bir bakıma Bazarov'un, eski değerlere karşı çıkmak uğruna içine düştüğü marjinal yanılığının, yani insandaki bir şey için tutku, coşku duyma potansiyelinin ve hatta yaratma gücünün ne kadar görmezden gelinirse gelinsin hep bir yerlerde bulunduğu gerçeğini yüzüne çarpıyor. Ancak tabii ki bunu umutsuzca kabullenmezken bile, farkında olmadan kendi tutkularının peşinden gidiyor Bazarov.

Toparlamak gerekirse Babalar ve Oğullar bence tam da söz konusu insan kavrayışına yer verdiğinden ötürü göz ardı edilmemesi gereken bir eser. Tabii ki kuşak çatışması kitabın temel odaklarından biri olsa da Bazarov gibi orijinal bir karakter asıl kozunu oluşturuyor. Özellikle burada yazamadığım fakat kitapta okurun her an ilgisi ni ayakta tutan ve gönül rahatlığıyla çok ilginç olduğunu söyleyebileceğim Bazarov'un diğer karakterlerle girdiği diyaloglar, insana birçok farklı konu üzerinde düşünme ilhamı veriyor.

Rus klasikleri dendiğinde genelde akla gelen ilk isimlerden biri değil Turgenyev özellikle bizim toplumumuzda. Ya da en azından benim gözlemim bu yönde. Ancak Babalar ve Oğullar gibi, yazıldığı çağ için büyük bir anlam ifade eden bu eser kesinlikle es geçilmemeli. Tabii ki gidip bir Karamazov Kardeşler ya da Diriliş ile karşılaştırmamak gerek. Ancak Turgenyev gibi büyük bir yazarın da es geçilmemesi gerektiğini Babalar ve Oğullar'ı okuyan herkes anlayacaktır.

Bir Özet Geçimi

9 Kasım 1818'de doğup 3 Eylül 1883'te yaşama veda eden Ivan Sergeyeviç Turgenyev'in en bilinen kitabı Babalar ve Oğullar, nihilizm üzerine yazılmış ilk kitap olmasıyla öne çıkan bir eserdir. Turgenyev kitabını, 1830'lu yılların liberalleri ve yeni yayılmaya başlayan nihilist hareket arasında gözlemlenen kültürel ayrılmaya bir tepki olarak yazmıştır. Ayrıca romanda Bazarov karakteri üzerinden işlenen psikolojik çelişkiler daha sonraki Rus yazarlara da ilham olmuştur. Kitabın orijinal adının "Ottsy i Deti" (Babalar ve Çocuklar) iken neredeyse diğer tüm dillerde Babalar ve Oğullar olarak çevrildiğini de not düşelim.

Ölümcül Bir Şaka

Hepimiz Batman Arkham Asylum'u oldukça severek oynadık, en azından Batman hayranları için bu böyle. Batman Arkham City açıklandığında, gerçekten çıldırmış,sevinmiştik. Şimdi, oyunu bitirdikten sonra karışık duygular içindeyim, güzel bir şey yaşadım fakat çabuk bitti, keşke tekrar eski heyecanıma dönebilseydim ve tekrar bitirebilseydim diyorum.... -Mert Günhan

“ Suçlular terördür. Gecenin kalbidir. Ben bu terörü gizlemeliyim. Suçlular korkaktır, batıl insanlar için bir alamettir. Benim görüntüm onlara terör saçmalıdır. Karanlık olmalıyım, suçluların batıl alameti olmalıyım. Bir yaratık, gecenin bir yaratığı, annem öldü, babam öldü, içimdeki küçük çocuk öldü, bir yarasa var artık.

Konuşmaya geldim, son zamanlarda düşünüyordum, sen ve benimle ilgili. Sonunda başımıza gelecek şeyler ile ilgili. Birbirimizi öldüreceğiz değil mi? Belki sen beni öldürürsün, belki ben seni öldürürüm, belki sonra, belki yakında. Anlamıyor musun? Sana zarar vermek istemiyorum. İkimizin de sonunda birbirini öldürmesini istemiyorum fakat artık alternatiflerimiz azalıyor ve bunu ikimiz de biliyoruz. Belki herşey bu gece biter, belki bu aramızdaki kanı temizlemek için son şansımız. Eğer bu şans değerlendirmezsek ikimiz de bir intihar rotasına kilitlenmiş olacağız. İkimiz de, ölüme kadar... Böyle bitmesine gerek yok. Senin hayatına ne girip seni bu hale getirdi bilmiyorum, kim bilir? Ben de oradaydım, belki yarım edebilirim, beraber çalışabiliriz, seni düzeltebilirim, böyle olmana gerek yok, yalnız olmana gerek yok, birbirimizi öldürmemize gerek yok, ne diyorsun?”

Batman Arkham Asylum şüphesiz Batman ile ilgili yapılmış en güzel görsel, interaktif işlerden. Batman Arkham Asylum: A Serious House on Serious Earth görsel romanından etkilenerek yapılmış olan Arkham Asylum ilk çıktığında hepimiz için bir sürpriz olmuştu, içindeki hikayenin derinliği, Batman'in iç dünyasının yansıtılışı ve kara şovalyenin bu kişisel savaşında ne kadar yalnız ol-

duğu hepimizi derinden vurmuştu. Batman Arkham Asylum ile yarattıkları güzel şeyi bir tık öteye taşımak isteyen Rocksteady Studios Batman Arkham City'yi duyduğunda heyecanımı gizleyememiştik. Arkham Asylum konseptinin koca bir şehire taşınması hem Rocksteady için, hem de oyuncular için oldukça gergin bir durum teşkil ediyordu. Çünkü Arkham Asylum'un korkutucu ve geren tarafı o küçük, basık ortamda binlerce suçlu ile kilitli kalmaktı. Bu işi bir şehire taşıdığınızda oyunun en vurucu yeri olan yalnızlık ve gerginlik durumu ortadan kalkar mıydı? Kalkmıyormuş.

Arkham Şehrine Hoşgeldiniz

Arkham Asylum olaylarından sadece 18 ay sonra Arkham Asylum'un müdürü Quincy Sharp Joker'in durdurulmasında kendi parmağı olduğu konusunda halkı inandırmış ve Gotham şehrinin başına geçmiştir. Arkham ve Blackgate'in artık suçluları tutmak için yeterli olmadığını savunan Sharp, buraların kapatılıp Gotham'ın varoşlarından büyük bir kısmını satın alarak burasının Arkham City isminde bir açık hava hapisanesine dönmesi gerektiği konusunda bir fikir ortaya atmıştır. Bu tasarı kabul görmüştür ve burasının başına dahi psikiyatru Hugo Strange konulmuştur. Tyger Güvenlik isimli bir özel güvenlik şirketi tarafından korunan Arkham City'de suçlular kaçmaya çalışmadıkça istediklerini yapmakta özgürdür. Batman Hugo Strange'e güvenmemekle beraber Arkham City'ye bir şekilde kendisini sokar ve burada neler döndüğünü anlamaya çalışır. O sırada Joker ise Arkham Asylum'un sonunda vücuduna enjekte ettiği Titan formülü yüzünden çok büyük bir hastalığa yakalanmıştır ve ölmek üzeredir.

Konseptlerin en güzeli

2009 yılının Şubat ayında hikayesine ve konseptine başlanan Arkham City, Arkham Asylum konseptinin tam tersidir. Arkham Asylum tasarlanırken içine Batman sonra yerleştirilmiştir fakat Arkham City tasarlanırken, tamamen Batman ve karakterine göre tasarlanmıştır. Bu tabii ki Batman karakterine oldukça rahatlık ve özgürlük tanımıştır. Batman tecrübesini daha büyük bir dünyaya taşıdıkları için Arkham City, Arkham Asylum'dan beş kat daha büyüktür. Arkham City'yi yazan kişi ise eskilerden bir isimdir: Ünlü çizgiroman sanatçısı Paul Dini ana hikaye yanında Arkham Asylum için onlarca yan hikaye yazmayı ihmal etmemiş, bunların hepsini ise olay örgüsüne bağlı kalarak şahane bir biçimde kotarmıştır. Arkham City yapılırken oyuncuların aklında olan önemli soru işaretlerinden birisi cast durumunun nasıl kotarılacağı idi. Herkes Kevin Conroy ve Mark Hamill'i tekrar duymak istiyordu şüphesiz. Mark Hamill projeye dahil olmak istemediğini, Joker'in üzerine çok yapıştığını ve artık bunu üzerinden atmak istediğini belirtmesine rağmen Paul Dini ve Kevin Conroy'un döndüğünü duyunca vazgeçmiştir fakat Hamill bunun Joker'i son kez seslendirmesi olduğunu belirtmiştir. Yani bundan sonra o ünlü Joker sesini yeniden duymamız imkansız gibi bir şey.

Kaybedilen değerli şeyler

Batman Arkham City gerçekten bir oyundan öte, Batman'in kişisel yolculuğunu anlatan yapılmış en güzel eserlerden birisi. Batman'in psikolojisini, yılmazlığını ve asla taviz vermeyen duruşunu oyunu oynarken gerçekten görüyorsunuz. Oyuncu olarak ben bir yerden sonra hikayenin gidişatı yüzünden psikolojik olarak yorulup artık biraz durulmasını istedim fakat hikaye bana bunun için izin vermedi. Oyun mekanikleri size sürekli olarak akan zamanı ve bu akan zamanda neler olabileceğini çok güzel bir şekilde hatırlatıyor. Kurtarmanız gereken hayatlar, yardım etmeniz gereken insanlar varken nefes almak için duramıyorsunuz, durmamalısınız çünkü Batman olarak bu kimliği gerçekten harika bir şekilde oyun size yediyor. Bir yerden sonra Batman gibi düşünüyor, Batman gibi davranıyorsunuz. Kaçmıyor, savaşıyor, durmuyor ilerliyorsunuz. Bence oyunun en önemli özelliği bu, size saatlerce Batman olabileme fırsatı vermesi, sizi Bruce Wayne'in o asla yılmaz psikolojisine sokması. Bir yandan onlarca trajik şey görürken ilerlemeniz gerektiğini size alttan alttan vermesi. Batman Arkham City bu konuda gerçekten inanılmaz bir tecrübe sunmakta.

Bu sefer yalnız değilsin

Arkham Asylum'daki yalnızlık hissiyatı bu sefer çok daha büyük bir alanda olmamızdan mütevellit biraz farklı bir açığa taşınmış. Öncelikle artık yalnız değiliz, hikayenin çeşitli noktalarında bazı karakterler gelip size yardım ellerini uzatıyorlar, hangileri olduğunu söyleyip sürprizi kaçırmayacağım fakat bu gerçekten oyunun atmosferini oldukça destekleyen bir şey olmuş. Çünkü zaten o kadar büyük bir mekanda yalnız başıma yüzlerce suçlu ile kalsaydım kafayı yer gibi olurdu gerçekten. Batman'in hikayesi dışında şunu da görüyoruz ki Arkham City Gotham'ın pek çok egzantrik karakterini çeken bir yer haline gelmiş. Catwoman'ın burada yaşamaya başlayıp sürekli olarak hırsızlık işlerine karışmasından bu-

nu çok iyi bir şekilde anlıyoruz. Ve işin en güzel kısmı, oyunun bazı bölümlerini Catwoman ile oynuyoruz, Catwoman mekanikleri Batman'dan daha farklı olsa da gerçekten şahane olmuş.

Tabii Batman'in sadık uşağı Alfred, bilgi kaynağı Oracle, teknolojik danışmanı Fox ve Robin'i unutmamak gerekiyor. Bütün bu karakterler bu karanlık yolculuğunuz boyunca yanınızda olup size moral desteği veriyorlar, bazı bölümlerde devam etmenizi sağlayan en büyük etmenler ayrıca.

Karanlık bir final

Farkındaysanız ne senaryoya çok fazla değindim ne teknik şeylere. Çünkü zaten oyunun bu kısmını konuşmak gereksiz, görsel şölen yaşamak istiyorsanız yaşayacaksınız zaten fakat bundan daha önemlisi sizin için Paul Dini tarafından yazılmış muhteşem bir Batman hikayesi var ve bunu okumuyorsunuz, izlemiyorsunuz, birebir olarak yaşıyorsunuz, her suçluya attığınız yumruğu hissediyorsunuz, her aldığınız yarada canınız yanıyor, vaktiniz azaldığında ise, kararlılık ile stres arasında kalıyorsunuz. Batman: Arkham City gerçekten 2011 için muhteşem bir kapanış oldu bizlere. Serinin bir üçüncü oyunu çıkar mı bilmiyorum, herşey muhteşemken böyle kalması belki, dokunulmadan, bozulmadan. Arkham City öyle bir eser çünkü...

Joker'den hikayeler...

Deliler hastahanesinde iki adam varmış, bir gece buradan sıkıldıklarını farkedip buradan kaçmaya karar vermişler. Çatıya çıkmışlar ve kasabanın çatılarını görmüşler, ay ışığı bütün şehri aydınlatıyormuş, özgürlüklerini sunuyormuş. İlk adam, hiç sorun yaşamadan çatıdan atlamış. Fakat arkadaşı atlayamamış, anlarsınız ya, düşmekten korkmuş. Sonra ikinci adamın aklına bir fikir gelmiş; "Elimde bir fener var, fener ile apartman boşluklarını aydınlatıp nereye atlayacağını gösterebilirim, ışığa doğru yürüyüp bana katılabilirsin" demiş. İkinci adam kafasını sallayıp şöyle demiş, "Beni deli mi sandın? Ben atlarken sen onu kapatırsın!"...

Rüyalarımnda dünya korkunç bir yıkım yaşanmıştı. Siyah bir duman güneşi kapatmıştı ve karanlık yaralıların ve ölülerin çılgınlıkları ile doluydu. Birden bire ufak bir ışık parladı. Milyonlarca insan için bir umut sembolü gibi. Ufak bir mum, çirkin karanlıkta parlıyordu. Güldüm ve söndürdüm...

Bir adam hastahaneye gidiyor tamam mı? Karısı doğum yapmış ve ikisini de görmek için sabırsızlanıyor. Doktor ile görüşüyor ve doktora çok meraklandığını, nasıl olduklarını merak ettiğini söylüyor. Doktor gülüyor ve iyi olduklarını, karısının çok sağlıklı bir doğum yaptığını, çocuğun ise çok iyi görüldüğünü söylüyor. Çok şanslı olduğunu belirtiyor. Adam doğum koğuşuna elinde çiçekler ile gidiyor fakat içerisi bomboş. Karısının yatağı bomboş. Doktora dönüyor ve bütün hemşireler ellerini sallayarak "1 Nisan!" diye bağırıyorlar "Karın öldü ve spastik bir çocuk doğurdu!" Anladın mı? İşte insan hayatı böyle anlamsızca harcanabilir.